

کتاب اعمال رسولان

درس اول

پیش‌زمینهٔ اعمال رسولان

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

© 2018 by Third Millennium Ministries

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form or by any means for profit, except in brief quotations for the purposes of review, comment, or scholarship, without written permission from the publisher, Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

Unless otherwise indicated all Scripture quotations are from the HOLY BIBLE, NEW INTERNATIONAL VERSION. Copyright © 1973, 1978, 1984, 2011 International Bible Society. Used by Permission of Zondervan Bible Publishers.

ABOUT THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Founded in 1997, Third Millennium Ministries is a nonprofit Christian organization dedicated to providing **Biblical Education. For the World. For Free.** In response to the growing global need for sound, biblically-based Christian leadership training, we are building a user-friendly, donor-supported, multimedia seminary curriculum in five major languages (English, Spanish, Russian, Mandarin Chinese, and Arabic) and distributing it freely to those who need it most, primarily Christian leaders who have no access to, or cannot afford, traditional education. All lessons are written, designed, and produced in-house, and are similar in style and quality to those on the History Channel®. This unparalleled, cost-effective method for training Christian leaders has proven to be very effective throughout the world. We have won Telly Awards for outstanding video production in Education and Use of Animation, and our curriculum is currently used in more than 192 countries. Third Millennium materials take the form of DVD, print, Internet streaming, satellite television transmission, and radio and television broadcasts.

For more information about our ministry and to learn how you can get involved, please visit <http://thirdmill.org>.

سرشناسه: کتاب اعمال رسولان (درس شماره ۱: پیش‌زمینه اعمال رسولان)

مدرس: هانس بایر

حق چاپ ترجمه فارسی این اثر برای انتشارات خدمات مسیحی هزاره سوم محفوظ است. هرگونه نسخه‌برداری، چاپ، توزیع و دخل و تصرف در این اثر بدون اجازه ناشر مطابق قانون حق مولف ممنوع و منوط به کسب اجازه رسمی از ناشر است. ارجاعات کتاب مقدسی از ترجمه قدیم و هزاره نو (انتشارات ایلام) و ترجمه مزده برای عصر جدید (انجمن متحد کتاب مقدس) گرفته شده است.

فهرست مطالب

(۱) مقدمه

(۲) نویسنده

انجیل لوقا

اشارات صریح

اشارات ضمنی

کلیسای اولیه

نسخه‌های خطی

رهبران کلیسای اولیه

عهد جدید

سرنخ‌ها

لوقا

(۳) زمینه تاریخی

تاریخ نگارش

پس از ۷۰ میلادی

پیش از ۷۰ میلادی

مخاطبین اصلی

تئوفیلس

مخاطبین گسترده‌تر

زمینه اجتماعی

امپراتوری روم

یهودیان

(۴) پیش‌زمینه الهیاتی

عهد عتیق

تاریخ

اسرائیل

پادشاهی خدا

الهیات یهودی

یحیای تعمیددهنده

الهیات مسیحی

انجیل لوقا

عیسی

رسولان

(۵) نتیجه‌گیری

پیش‌زمینه اعمال رسولان

مقدمه

هنوز در سرتاسر جهان از لودویک وان بتهوون، آهنگساز بزرگ آلمانی، به خاطر قطعه‌های موسیقی زیبا و استادانه‌اش یاد می‌کنند. اما هرچند موسیقی او به خودی خود زیبا و شگفت‌انگیز است، وقتی به یاد می‌آوریم که بتهوون از زمان جوانی از ناشنوایی پیشرونده رنج می‌برد، بیش از پیش تحت تاثیر هنر استادانه‌اش قرار می‌گیریم. در واقع، هنگامی که پی می‌بریم بتهوون بسیاری از بزرگترین آثار هنری‌اش را موقعی نوشت که کاملاً ناشنوا بود، بهت‌زده می‌شویم. آگاهی از زمینه زندگی بتهوون، موسیقی او را بسیار اثرگذارتر می‌کند.

درک قدر و ارزش کلام خدا نیز از جهات مهمی شبیه درک ارزش بتهوون است. مشاهده این امر که کتاب‌های مختلف کتاب‌مقدس با چه قدرت و شفافیتی مکاشفه خدا را اعلام می‌کنند، کار دشواری نیست. اما وقتی پیشینه نویسندگان کتاب‌مقدس، جهانی که در آن زندگی می‌کردند، روش زندگی و هدفشان را بررسی می‌کنیم، شناخت و درکی که از ارزش قسمت‌های مختلف کلام خدا می‌یابیم بسیار عمیق‌تر می‌شود.

این اولین درس از دوره کتاب اعمال رسولان است. در این دوره، به بررسی پنجمین کتاب عهد جدید می‌پردازیم که اغلب آن را کتاب اعمال رسولان یا همان کتاب اعمال می‌خوانیم. عنوان این درس «پیش‌زمینه اعمال» است، و در آن نگاهی به چند مسئله اساسی خواهیم انداخت که در شناخت و ارزیابی عمیق‌تر و روشن‌تر ما از تعالیم این کتاب به ما کمک خواهند کرد.

در این درس به سه جنبه بسیار مهم از پیش‌زمینه اعمال می‌پردازیم. اول، نویسنده کتاب را مورد بررسی قرار می‌دهیم. دوم، نگاهی به زمینه تاریخی کتاب می‌اندازیم. و سوم، زمینه الهیاتی آن را بررسی خواهیم کرد. بیایید ابتدا به نویسنده اعمال نگاهی بیندازیم.

نویسنده

کتاب اعمال مانند همه قسمت‌های دیگر کلام خدا، الهام روح‌القدس بوده است. اما الهام الهی نباید چیزی از توجه ما نسبت به نویسنده آن که یک انسان بوده است، کم کند. روح‌القدس نوشته‌های اصلی کلام خدا را بری از خطا حفظ کرده، اما درعین حال شخصیت‌ها، زمینه‌ها و انگیزه‌های نویسندگان آنها را نیز به کار گرفته است.

کتاب اعمال مطابق سنت کلیسا به لوقا، نویسنده سومین انجیل، نسبت داده شده است. اما چه در انجیل سوم و چه در کتاب اعمال، هیچ اشاره مشخصی به نام نویسنده دیده نمی‌شود. بنابراین باید به دلایلی که موبد دیدگاه سنتی نسبت به نویسندگی لوقا هستند، نگاهی بیندازیم.

نویسنده اعمال را از سه جنبه مورد بررسی قرار خواهیم داد. اول، کتاب اعمال را با انجیل لوقا مقایسه می‌کنیم. دوم، به بررسی تاریخچه کلیسای اولیه و شهادت آن مبنی بر نویسندگی لوقا می‌پردازیم. و سوم، نگاهی کوتاه به سایر قسمت‌های عهد جدید خواهیم انداخت که نشان می‌دهد لوقا این کتاب‌ها را نوشته است. بیایید ابتدا به آنچه در مورد نویسنده کتاب اعمال از مقایسه آن با انجیل لوقا در می‌یابیم، بپردازیم.

انجیل لوقا

وقتی کتاب اعمال را با انجیل سوم مقایسه می‌کنیم، دو دسته از شواهد به طور چشمگیری نشان می‌دهند که نویسنده هر دو کتاب یک نفر بوده است. از یک سو، اطلاعات صریح و آشکاری که در هر دو کتاب آمده، اشاره به همین موضوع می‌کند. از سوی دیگر، شواهدی ضمنی از سبک و محتوای این کتاب‌ها وجود دارد. بیایید کارمان را با شواهد صریحی شروع کنیم که نشان می‌دهند نویسنده هر دو کتاب یک نفر است.

اشارات صریح

در مقدمه کتاب اعمال ۱: ۱، اینطور می‌خوانیم:

من کتاب نخست خود را، ای تئوفیلوس، در باب همه اموری تالیف کردم که عیسی به عمل نمودن و تعلیم دادن‌شان آغاز کرد (اعمال ۱: ۱، ترجمه هزاره نو)

نویسنده در اینجا از «کتاب قبلی» خود صحبت می‌کند، به این معنا که اعمال دومین جلد از دست‌کم دو کتاب است. او همچنین اشاره می‌کند که این کتاب را خطاب به شخصی به نام تئوفیلوس نوشته است. حالا به مقدمه کتاب لوقا ۱: ۱-۴ گوش بدهید:

از آنجا که بسیاری دست به تالیف حکایت اموری زده‌اند که نزد ما به انجام رسیده است، درست همانگونه که آنان که از آغاز شاهدان عینی و خادمان کلام بودند به ما سپردند، من نیز که همه چیز را از آغاز به دقت بررسی

کرده‌ام، مصلحت چنان دیدم که آنها را به شکلی منظم برای شما، عالیجناب تئوفیلوس، بنگارم تا از درستی آنچه آموخته‌اید، یقین پیدا کنید. (لوقا ۱: ۱-۴، ترجمه هزاره نو)

یک بار دیگر، این متن اشاره به شخصی به نام تئوفیلوس دارد. اما هیچ اشاره‌ای به کتاب یا نامه‌ای قبل از آن نشده است.

مخاطب هر دو کتاب اعمال و انجیل سوم، تئوفیلوس است، و کتاب اعمال به «کتاب قبلی» اشاره می‌کند. این واقعیت، مدرک محکمی است از اینکه نویسنده این کتاب‌ها دست‌کم دو جلد کتاب نوشته است، که انجیل لوقا اولین جلد و کتاب اعمال دومین جلد محسوب می‌شود. در واقع، رابطه میان این دو مقدمه نشانگر عرف مرسوم ادبی باستان برای نویسندگانی بوده که دو جلد کتاب ارائه می‌کردند. به عنوان مثال، یوسیبوس هر دو جلد کتاب *علیه آپیون* خود را با مقدمه‌ای مشابه آغاز می‌کند.

گذشته از این اشارات صریح، اشارات ضمنی‌ای نیز میان اعمال و انجیل سوم وجود دارد که نشان می‌دهد نویسنده آنها یک نفر بوده است. تعدادی از متخصصین عهد جدید نیز به تشابهات میان این دو کتاب اشاره کرده‌اند. محدودیت زمان فقط به ما اجازه می‌دهد تا به اختصار به این تشابهات اشاره کنیم، اما همین تشابهات شواهد ضمنی مهمی در مورد نویسنده مشترکشان به دست می‌دهند.

اشارات ضمنی

همانطور که دیدیم، لوقا ۱: ۱-۴ بیان می‌کند نویسنده با تحقیق و بررسی منابع مختلف، شرح وقایع را به ترتیب تاریخی برای تئوفیلوس نوشته است. این موضوع که متخصصین زیادی متوجه تشابه انجیل لوقا و کتاب اعمال از نظر ترتیب و شکل‌گیری وقایع شده‌اند، عجیب و غافلگیرکننده نیست. شباهت‌های زیادی در ساختار نگارشی این کتاب‌ها نیز وجود دارد. هر دو کتاب به ترتیب تاریخی پیش می‌روند، و حجم هر دو تقریباً یکسان است، و هر کدام یک طومار با یک اندازه مشخص و استاندارد را پر کرده‌اند.

از این گذشته، طول مدت وقایع در هریک از آنها نیز شبیه دیگری است. هر دو کتاب اعمال و انجیل لوقا تقریباً تعداد سال‌های مشابهی را پوشش می‌دهند. عناوین و موضوعات دو کتاب نیز یکسان است. به عنوان مثال، اوج روایت انجیل لوقا سفر عیسی به اورشلیم، دستگیری، محاکمه، رنج، مرگ و پیروزی وی در همان شهر است که مرکز یهودیت و پایتخت سلسله پادشاهی قدرتمند یهودیان بود. و متناظر با همین موضوع، کتاب اعمال با سفر پولس رسول به سوی روم خاتمه می‌یابد، که با دستگیری، محاکمه و رنج او آغاز می‌شود و به اعلام پیروزمندانه انجیل مسیح در پایتخت امپراتوری قدرتمند آن دوران می‌انجامد.

به علاوه، به این دلیل که هر یک از دو کتاب بخشی از یک داستان هستند، شباهت‌هایی نیز با هم دارند. می‌توانیم به این واقعیت فکر کنیم که بعضی از انتظارات عنوان شده در انجیل لوقا تا زمان کتاب اعمال به وقوع نپیوستند. مثلاً در ابتدای انجیل لوقا، شمعون ایماندار اعلام کرد که عیسی نوری برای امت‌ها خواهد بود. به سخنان او در لوقا ۲: ۳۰-۳۲ توجه کنید:

چشمان من نجات تو را دیده است، نجاتی که در برابر دیدگان همه ملت‌ها فراهم کرده‌ای، نوری برای آشکار کردن حقیقت بر دیگر قوم‌ها و جلالی برای قوم تو اسرائیل (لوقا ۲: ۳۰-۳۲، ترجمه هزاره نو)

خدمات عیسی در انجیل لوقا، نجات خدا و وعده او به اسرائیل را تشریح می‌کند. اما فقط در کتاب اعمال است که به روش‌های قابل توجهی نجات خدا را به عنوان نوری می‌بینیم که بر امت‌ها مکشوف شد. این مثال‌ها و مثال‌های مشابه دیگر نشان‌دهنده دیدگاه تاریخ‌رستگاری مشترک میان این دو متن و همچنین قصد و باور مشترک آنهاست. این تشابهات همگی نشانگر آن هستند که نویسنده دو اثر یک شخص بوده است.

کلیسای اولیه

اکنون پس از نگاه به بعضی از مدارکی که نشان می‌دهند نویسنده اعمال و انجیل لوقا یک نفر بوده است، آماده‌ایم تا به بررسی شواهدی بپردازیم که تاریخ کلیسای اولیه در این مورد ارائه می‌دهد. از قرن دوم تا چهارم میلادی، کلیسای اولیه بر این موضوع تأکید داشته که لوقا، همراه و همسفر پولس، نویسنده هر دو کتاب اعمال و انجیل لوقا بوده است. مختصراً این شواهد را از دو روش بررسی می‌کنیم. اول، نگاهی به نسخه‌های خطی کتاب مقدس یا نوشته‌هایی خواهیم انداخت که درباره آن به رشته تحریر درآمده است. و دوم، خواهیم دید که رهبران کلیسای اولیه درباره نویسنده لوقا چه نوشته‌اند. بیایید با مدارک موجود در بعضی نسخ خطی باستانی کار را شروع کنیم.

نسخه‌های خطی

یکی از نسخه‌های بسیار قدیمی که آن را پاپیروس^{۷۵} می‌خوانند، در سال ۱۹۵۲ در مصر کشف شد. این نوشته بر روی پاپیروس مکتوب شده و تکه‌هایی از اولین نسخه‌های خطی عهدجدید ما را در خود دارد. احتمالاً این نسخه بین سال‌های ۱۷۵ تا ۲۰۰ میلادی کپی‌برداری شده و شامل قسمت‌های زیادی از انجیل لوقا و انجیل یوحنا است. در میان متن دو انجیل، دو توضیح از محتوای آنها نوشته شده است. بعد از خاتمه انجیل لوقا، در نسخه خطی اینطور آمده (اوانگالیون کاتا لوقان) «*euangelion kata Loukan*» یا «انجیل به روایت لوقا».

و درست بعد از آن، این کلمات به چشم می‌خورد: (اوانگالیون کاتا ایونان) «*euangelion kata Ioannan*» یا «انجیل به روایت یوحنا». این یادداشت‌ها نشان می‌دهد که نوشته قبل از آن «انجیل به روایت لوقا» به نام انجیل لوقا شناخته می‌شده است. این نسخه خطی مدرکی است که نشان می‌دهد از همان دوران اولیه کلیسا، همه معتقد بوده‌اند که لوقا نویسنده انجیل سوم است. و با بسط این موضوع، لوقا نویسنده کتاب اعمال نیز بوده است. دوم، قطعه موراتوری که در حدود سال‌های ۱۷۰ تا ۱۸۰ میلادی نوشته شده، از اولین مدارک شناخته شده‌ای است که فهرست کتاب‌های عهد جدید قانونی مورد تایید کلیسای اولیه را به دست می‌دهد. در این فهرست پس از تایید لوقا به عنوان نویسنده انجیل لوقا، به روشنی از او به عنوان نویسنده کتاب اعمال نیز یاد می‌شود. در خطوط ۳۴ تا ۳۶ آن اینطور می‌خوانیم:

علاوه بر این، اعمال تمام رسولان در یک کتاب نوشته شد... لوقا تک تک وقایعی را که در حضور او اتفاق افتاد، جمع‌آوری کرد.

این بیانیه نشان می‌دهد که در قرن دوم میلادی، مسیحیان قریب به اتفاق معتقد بودند که لوقا نویسنده اعمال است و دست‌کم شاهد بعضی از وقایعی بوده که در آن شرح داده شده است. سوم، در به قول معروف پیش‌نویس ضد مارسیونی، که مقدمه‌ای بر انجیل سوم نوشته حدوداً سال‌های ۱۶۰ تا ۱۸۰ میلادی است، نویسنده این انجیل و اعمال اینطور توصیف می‌شود:

لوقا، تحت تاثیر روح‌القدس، تمام این انجیل را تنظیم کرد... و سپس همین لوقا اعمال رسولان را نوشت.

گذشته از شواهد موجود در این نسخه‌های اولیه، شهادت رهبران کلیسای اولیه را نیز در دست داریم که نشان می‌دهد لوقا نویسنده انجیل سوم و کتاب اعمال بوده است.

رهبران کلیسای اولیه

آیرینیوس، یکی از پدران کلیسا که حدود سال‌های ۱۳۰ تا ۲۰۲ میلادی می‌زیست، معتقد بود که لوقا نویسنده انجیل سوم است. او در نوشته‌های خود تحت عنوان *علیه بدعت‌ها*، کتاب ۳، فصل ۱ قسمت ۱، اینطور می‌نویسد:

لوقا، همراه و همدم پولس، در کتابی، انجیلی که او موعظه می‌کرد را ثبت کرده است.

در اینجا اشاره آیرینیوس به کتاب اعمال به عنوان کتابی است که انجیلی را به ثبت رسانیده که پولس موعظه می‌کرد. سخن او حائز اهمیت است چون مدارک تاریخی موثقی نشان می‌دهند که آیرینیوس به اطلاعات دست اولی دسترسی داشته مبنی بر اینکه لوقا نویسنده اعمال بوده است. کلمنت اسکندریه، که در حدود سال‌های ۱۵۰ تا ۲۱۵ می‌زیسته، نیز به لوقا به عنوان نویسنده اعمال اشاره می‌کند. در کتاب ۵، فصل ۱۲ کتاب *استروماتا (Stromata)*، یا مسائل متفرقه، اینطور می‌نویسد:

لوقا در اعمال رسولان شرح می‌دهد که پولس گفت: «ای مردان آتن، شما را از هر جهت بسیار دیندار یافته‌ام.»

و ترتولیان، که در میان سال‌های ۱۵۵ تا ۲۳۰ میلادی می‌زیست، در کتاب ۴، فصل ۲ کتاب *علیه مارسیون* اینطور می‌نویسد:

بنابراین، از میان رسولان، ابتدا یوحنا و متی ایمان را آهسته آهسته به ما فهماندند... سپس لوقا و مرقس آن را تجدید کردند.

در اینجا، ترتولیان به طور مشخص انجیل سوم را به لوقا نسبت می‌دهد. سرانجام، یوسیپیوس مورخ بزرگ کلیسا که تقریباً در حوالی سال ۳۲۳ میلادی یافته‌هایش را به رشته تحریر درآورده، در کتاب ۱، فصل ۵، بخش ۳ از مجموعه تاریخ جامع کلیسای خود به لوقا به عنوان نویسنده کتاب اعمال اشاره می‌کند و می‌گوید:

لوقا... در اعمال به این سرشماری اشاره کرده است.

علاوه بر این نوع عبارات تاییدکننده، جالب توجه است که در هیچ یک از ادبیات مکتوب کلیسای اولیه به هیچکس دیگری غیر از لوقا به عنوان نویسنده انجیل سوم و اعمال اشاره نشده است، هرچند که او هرگز به عنوان یک رسول برگزیده نشده بود. به خاطر نشانه‌ها و مدارکی مانند این‌ها، ما دلایل کافی برای قبول این موضوع داریم که کلیسای اولیه نویسنده بودن لوقا را ابداع نکرده بود، بلکه صرفاً این حقیقت را که لوقا نویسنده کتاب مزبور بوده، به اطلاع دیگران رسانده است.

عهد جدید

تا اینجا دیدیم که دلایل محکمی مویید این امر هستند که اعمال و انجیل سوم یک نویسنده مشترک داشته‌اند، و اینکه کلیسای اولیه شهادت داده که آن نویسنده لوقا بوده است. اکنون بیایید ببینیم از سایر قسمت‌های عهد جدید به چه استنباطی در مورد شخص لوقا می‌توانیم برسیم. این شواهد را با دو روش مورد بررسی قرار می‌دهیم. اول، به سرنخ‌هایی که عهد جدید در مورد نویسنده ناشناس‌مان ارائه می‌دهد، توجه خواهیم کرد. و دوم، این سرنخ‌ها را با اطلاعاتی که در مورد شخص لوقا داریم مقایسه خواهیم کرد. بیایید ابتدا به اشارات مربوط به نویسنده پردازیم.

سرنخ‌ها

همانطور که قبلاً هم گفتیم، نویسنده اعمال خودش را معرفی نکرده است. ظاهراً او به خاطر ولی‌نعمتش تئوفیلوس، نیازی به معرفی خود نمی‌دیده است. در لوقا ۱: ۳ او می‌گوید: «من نیز مصلحت دیدم تا... بنویسم»، و در اعمال ۱: ۱ می‌گوید: «صحیفه اول را انشا نمودم.» نویسنده فرض را بر آن گرفته بود که ولی‌نعمتش می‌داند او کیست. و در حالیکه این موضوع مسئله‌ای برای تئوفیلوس نبود، اما برای خوانندگان امروزی سوالات زیادی را به وجود آورده است.

در عین حال، عهد جدید مطالبی را در مورد این نویسنده با ما در میان می‌گذارد. اول اینکه او یک رسول نبود. در واقع، احتمالاً او پس از صعود عیسی به آسمان، به او ایمان آورده بود. به این جزئیات از انجیل لوقا ۱: ۱-۲ گوش بدهید:

از آنجا که بسیاری دست به تالیف حکایت اموری زده‌اند که نزد ما به انجام رسیده است، درست همانگونه که آنان که از آغاز شاهدان عینی و خادمان کلام بودند به ما سپردند (لوقا ۱: ۱-۲، ترجمه هزاره نو)

وقتی نویسنده می‌گوید که شرح وقایع زندگی عیسی به ما رسیده، نشان می‌دهد که خود او یکی از شاهدان عینی زندگی عیسی نبوده است.

دوم، سبک یونانی اعمال و انجیل لوقا نشان می‌دهد که نویسنده آنها شخص تحصیلکرده‌ای بوده است. بسیاری از کتاب‌های عهد جدید به سبک یونانی عامیانه و حتی سطح پایین نوشته شده‌اند. اما انجیل لوقا و اعمال نشانگر مهارت بیشتری در به کارگیری آن زبان هستند.

سوم، بخش دوم اعمال نشان می‌دهد که نویسنده یکی از همراهان نزدیک و همسفران پولس بوده است. در فصل‌های اول اعمال، افعال به کار رفته در روایت‌ها به طور پیوسته سوم شخص هستند. اما از ابتدای باب ۱۶

اعمال، روایت‌ها اغلب فعل اول شخص جمع، «ما» را به کار می‌برند. این نوع زبان را در اعمال ۱۶: ۱۰-۱۷؛ ۲۰: ۱۵-۵؛ ۲۱: ۱-۱۸؛ و ۲۷: ۱-۲۸؛ ۱۶ مشاهده می‌کنیم. این متون نشان می‌دهند که نویسندگان در طول سفرهای آخر بشارتی پولس و در سفر پولس از قیصریه تا روم، او را همراهی می‌کرده است. حالا که سرنخ‌هایی درباره نویسنده‌مان داریم، در موقعیتی هستیم که بتوانیم این جزئیات را با آنچه در مورد لوقا می‌دانیم، مقایسه کنیم.

لوقا

بیاید یک بار دیگر آنچه درباره نویسنده انجیل لوقا و اعمال می‌دانیم، مرور کنیم: او یک رسول نبود. به نظر می‌رسد که تحصیل‌کرده بوده، و پولس را در سفرهایش همراهی می‌کرده است. این جزئیات را چگونه می‌توانیم با آنچه درباره لوقا می‌دانیم، مطابقت دهیم؟ پیش از هر چیز، لوقا یک رسول نبود. رسولان نقشی اساسی در کلیسا داشتند، از سوی مسیح اقتداری منحصر به فرد برای تاسیس کلیسا و نیز حفاظت از آن در برابر خطاها و مشکلات داشتند. بر اساس اعمال ۱: ۲۱-۲۲، رسولان باید از شخص عیسی تعلیم گرفته باشند. اما لوقا هرگز شخصا ملاقاتی با عیسی نداشت و هرگز ادعایی مبنی بر برخورداری از اقتداری نظیر رسولان نکرده بود. او فقط به سادگی یک عضو وفادار حامی پولس در سفرهای بشارتی وی بود. لوقا خدمتگزار یک رسول بود، یا آنطور که پولس او را در فلیمون آیه ۲۴ توصیف می‌کند، یک «همکار» برای رسولان محسوب می‌شد. دوم، این احتمال وجود دارد که لوقا فرد تحصیل‌کرده‌ای بوده باشد. می‌توانیم این موضوع را از کولسیان ۴: ۱۴ برداشت کنیم، آنجا که پولس لوقا را به عنوان یک پزشک معرفی می‌کند. هرچند پزشکی در دوران عهد جدید به اندازه امروز یک رشته تحصیلی رسمی نبود، اما مستلزم مهارت و شایستگی خاصی بود. سوم، لوقا همسفر پولس بود. پولس رسول در کولسیان ۴: ۱۴؛ دوم تیموتائوس ۴: ۱۱؛ و فلیمون آیه ۲۴ اشاره می‌کند که لوقا با او همسفر بوده است.

می‌توانیم به این شکل در مورد نویسنده اعمال نتیجه‌گیری کنیم. شواهد و مدارک تاریخی زیادی به این موضوع اشاره دارند که لوقا نویسنده اعمال بوده است. لوقا و اعمال یک نویسنده مشترک داشته‌اند. شواهد و مدارک کلیسای اولیه به طور پیوسته لوقا را به عنوان نویسنده آنها معرفی می‌کنند. داده‌های کتاب مقدسی نیز موید این موضوع هستند. در پرتو این شواهد، دلایل خوبی برای قبول این موضوع داریم که لوقا نویسنده هر دو کتاب انجیل سوم و اعمال بوده است، و همواره باید به خاطر داشته باشیم که لوقا دسترسی و نزدیکی بسیار زیادی به مطالب تشریحی خود داشته است.

زمینه تاریخی

حالا پس از بررسی نویسنده لوقا، آماده‌ایم تا نگاهی به زمینه تاریخی اعمال بیندازیم. لوقا چه زمانی این کتاب را نوشت؟ و آن را برای چه کسی نوشت؟

در بررسی زمینه تاریخی اعمال، به سه مبحث خواهیم پرداخت. اول، تاریخ نگارش اعمال را مد نظر قرار می‌دهیم و این سوال را دنبال می‌کنیم که چه وقت لوقا این کتاب را نوشت. دوم، به تحقیق درباره مخاطبین اصلی کتاب می‌پردازیم. و سوم، زمینه اجتماعی مخاطبین را بررسی می‌کنیم. تحقیق در این مباحث به ما کمک می‌کند تا به نوعی عمیق‌تر و کامل‌تر تاثیر انجیل در قرن اول میلادی را درک کنیم. بیایید کارمان را با تاریخ نگارش کتاب شروع کنیم.

تاریخ نگارش

هرچند نظریه‌های مختلف زیادی در مورد زمان نگارش کتاب اعمال وجود دارد، اما به طور کلی، می‌توانیم نظریات متخصصین عهد جدید را به دو گرایش اصلی تقسیم کنیم. از یک سو، بعضی اینطور استدلال می‌کنند که لوقا این کتاب را بعد از ویرانی معبد اورشلیم در سال ۷۰ میلادی نوشت. و از سوی دیگر، استدلال دیگران مبتنی بر نوشته شدن کتاب پیش از ویرانی معبد در سال ۷۰ میلادی است. وقایع فجیع سال ۷۰ میلادی در تاریخ یهودیت بحرانی بود، و به همین دلیل بررسی این نظریات در پرتو وقایع مزبور سودمند است. به هر کدام از این نظریات نگاهی خواهیم انداخت و کار را با احتمال اینکه لوقا اعمال را بعد از ۷۰ میلادی نوشته، شروع می‌کنیم.

پس از ۷۰ میلادی

متخصصینی که معتقدند اعمال قبل از سال ۷۰ میلادی نوشته شده است، مبنای دیدگاه‌شان را روی ملاحظات زیادی می‌گذارند. مثلاً، بسیاری ادعا می‌کنند که مثبت‌اندیشی کتاب اعمال نشانگر زمان نگارش آن بین سال‌های ۸۰ تا ۹۰ میلادی است. در این دیدگاه، اعمال نسبت به کلیسای اولیه بسیار مثبت‌اندیش‌تر از آن است که در سال‌های اولیه تشکیل کلیسا نوشته شده باشد. در عوض، نگاه نوستالژیک آن به کلیسای اولیه مستلزم گذشت سالیان سال از خود این وقایع است. اما این دیدگاه روش عاقلانه برخورد اعمال با همه نوع مشکل در داخل و خارج از کلیسا را مورد چشم‌پوشی قرار می‌دهد.

در اکثر موارد، کسانی که معتقدند اعمال بعد از ۷۰ میلادی نوشته شده دلیل‌شان این است که معتقدند برخی از مطالب موجود در کتاب اعمال متکی بر نوشته‌های یوسیبوس، مورخ یهودی است.

نوشته‌های یوسیپیوس زودتر از ۷۹ میلادی تدوین نشده‌اند، و تا قبل از سال ۸۵ میلادی به طور گسترده در دسترس عموم نبوده‌اند. پس، کسانی که معتقدند نوشته‌های اعمال متکی بر کارهای یوسیپیوس بوده اینطور نتیجه‌گیری می‌کنند که اعمال زودتر از سال ۷۹ میلادی نوشته نشده و احتمالاً حتی بعد از ۸۵ میلادی تدوین شده است.

در حالیکه مدافعین این نظریه به بسیاری از ارتباطات موجود میان اعمال و کارهای یوسیپیوس اشاره دارند، ما فقط به چهار ارتباط مورد اشاره آنها خواهیم پرداخت.

اول، اعمال ۵: ۳۶ به تیودا، یک انقلابی یهودی اشاره می‌کند که گویی در کتاب ۲۰، بخش ۹۷ مجموعه دوران باستان (*Antiquities*) یوسیپیوس نیز به او اشاره شده است. دوم، اعمال ۵: ۳۷ به یهودای جلیلی انقلابی اشاره می‌کند که در کتاب ۲، بخش ۱۱۷ و ۱۱۸ مجموعه جنگ‌های یهودی (*Wars Jewish*)، و همچنین در کتاب ۱۸، بخش‌های ۱ الی ۸ دوران باستان یوسیپیوس هم دیده می‌شود. سوم، به یک فرد انقلابی معروف به «مصری» در اعمال ۲۱: ۳۸، در کتاب ۲، بخش ۲۶۱ تا ۲۶۳ جنگ‌های یهودی یوسیپیوس و همچنین در کتاب ۲۰، بخش ۱۷۱ دوران باستان وی هم گویی اشاره شده است. و چهارم، تعدادی از مفسرین نیز اینطور استدلال می‌کنند که توصیف چگونگی مرگ هیرودیس در اعمال ۱۲: ۱۹-۲۳ متکی بر کتاب ۱۹، بخش‌های ۳۴۳ الی ۳۵۲ دوران باستان یوسیپیوس بوده است.

صرف نظر از تعداد مفسرینی که پیرو این خط استدلالی هستند، باید به این نکته اشاره کنیم که تشابهات میان اعمال و نوشته‌های یوسیپیوس ثابت نمی‌کنند که اعمال متکی به نوشته‌های یوسیپیوس بوده است. در واقع، شرح وقایع در اعمال با توصیفات یوسیپیوس متفاوت است. پس گویی این احتمال بیشتر است که اعمال و یوسیپیوس به سادگی وقایع تاریخی مشهوری را به طور جداگانه یا بر اساس منابع مشترک بازگو کرده‌اند. از آنجایی که افراد مورد اشاره، شخصیت‌های نسبتاً مشهور تاریخی بوده‌اند، یاد کردن از آنها در بیش از یک سند تاریخی، تعجب‌آور نیست. از این گذشته، در مورد تیودا، باید گفت که این نام بسیار مرسوم در آن دوران بوده است. امکان دارد که دو فرد متفاوت همانم مورد نظر این دو نویسنده بوده باشند.

پیش از ۷۰ میلادی

نظریه اصلی دوم در مورد زمان نگارش اعمال این است که کتاب مزبور قبل از خرابی معبد در ۷۰ میلادی نوشته شده است. شواهد و مدارک زیادی این نظریه را تایید می‌کنند، اما به دلیل اهداف این درس، بر مواردی متمرکز می‌شویم که نتیجه‌گیری از آخرین صحنه کتاب اعمال را به دست ما می‌دهند. به دو آیه آخر اعمال ۲۸: ۳۰-۳۱ گوش بدهید. در اینجا لوقا درباره پولس اینطور می‌نویسد:

اما پولس دو سال تمام در خانه اجاره‌ای خود ساکن بود و هر که به نزد وی می‌آمد، می‌پذیرفت. و به ملکوت خدا موعظه می‌نمود و با کمال دلیری در امور عیسای مسیح خداوند بدون ممانعت تعلیم می‌داد. (اعمال ۲۸: ۳۰-۳۱، ترجمه قدیم)

کتاب اعمال با حبس خانگی پولس در روم، و اعلام دلیرانه انجیل مسیح توسط او به پایان می‌رسد. این قسمت پایانی، مدرک مهمی است که بپذیریم اعمال پیش از سال ۷۰ میلادی نوشته شده است. اول، توصیف لوقا از خدمات پولس هیچگونه اشاره‌ای به واقعه بحرانی سال ۶۴ میلادی نمی‌کند. در سال ۶۴ میلادی، نرون مسیحیان را متهم به آتش زدن و خرابی روم نمود و شروع به آزار و شکنجه مسیحیان کرد. عجیب است که در صورت وقوع این ماجرای اساسی پیش از نگارش کتاب توسط لوقا، او هیچگونه اشاره‌ای به آن نکرده باشد.

دوم، اعتقاد عموم بر این است که پولس در طی شکنجه و آزار کلیسا توسط نرون، احتمالاً در ۶۵ میلادی یا کمی بعد از آن به شهادت رسیده باشد. اگر اعمال پس از این تاریخ نوشته شده باشد، مطمئناً به شهادت پولس که یکی از شخصیت‌های اصلی کتاب است، اشاره می‌کرد.

سوم، هنگامی که معبد یهود در اورشلیم در سال ۷۰ میلادی منهدم شد، تاثیر قابل توجهی بر روابط میان یهودیان و غیریهودیان در کلیسا گذاشت. کتاب اعمال بر این روابط در جاهای مختلفی اشاره می‌کند. پس، بسیار غیرمحمتمل به نظر می‌رسد که اعمال، خرابی معبد را در صورت وقوع، مورد چشم‌پوشی قرار داده باشد. در پرتو واقعیت‌هایی مانند این، به نظر می‌آید بتوان این نتیجه را گرفت که لوقا نگارش اعمال را در زمان حبس خانگی و خدمات پولس در روم در حدود سال ۶۰ الی ۶۲ میلادی که آخرین جزئیات تاریخی مورد اشاره در کتاب است، تکمیل کرده باشد.

مخاطبین اصلی

با در ذهن داشتن تاریخ اولیه اعمال، باید به دومین خصوصیت زمینه تاریخی اعمال بپردازیم، یعنی: مخاطبین اصلی نوشته‌های لوقا. آگاهی از مخاطبینی که لوقا در کتاب اعمال مد نظر داشت در درک کاری که ارائه داده، ضروری است.

مخاطبین اصلی اعمال را به دو روش مورد بررسی قرار می‌دهیم. اول، به تخصیص و اهدای آشکار آن به تئوفیلوس می‌پردازیم. و دوم، به این احتمال که کتاب برای مخاطبین گسترده‌تری طراحی شده، نگاهی خواهیم انداخت. بیاید کارمان را با تئوفیلوس به عنوان نخستین خواننده کتاب لوقا شروع کنیم.

تئوفیلوس

اشارهٔ ضمنی پیشگفتارهای لوقا نشان می‌دهد که تئوفیلوس ولی نعمت او و کسی بوده که لوقا را مامور به نوشتن کتاب‌هایش کرده است. همانطور که دیدیم، در لوقا ۱: ۳ و اعمال ۱: ۱، لوقا کارهای خود را به تئوفیلوس تقدیم کرده است. از این گذشته، در لوقا ۱: ۳، لوقا تئوفیلوس را عالیجناب تئوفیلوس می‌خواند. لوقا از اصطلاح «عالیجناب» (یا کراتیستوس *kratistos* به زبان یونانی) به منظور ابراز احترام استفاده می‌کند. این اصطلاح موجب شده بسیاری اعتقاد داشته باشند که تئوفیلوس حامی و ولی نعمت ثروتمند لوقا بوده است. اما رابطهٔ میان لوقا و تئوفیلوس پیچیده‌تر از یک حمایت و پشتیبانی صرف بوده است. با خواندن کتاب‌های لوقا و اعمال، تئوفیلوس شاگرد لوقا شد. می‌توانیم این جنبه از رابطهٔ تئوفیلوس با لوقا را در پیش‌گفتار انجیل لوقا ببینیم.

در لوقا ۱: ۳-۴ اینطور می‌خوانیم:

من نیز که همه چیز را از آغاز به دقت بررسی کرده‌ام، مصلحت چنان دیدم که آنها را به شکلی منظم برای شما، عالیجناب تئوفیلوس، بنگارم، تا از درستی آنچه آموخته‌اید، یقین پیدا کنید. (لوقا ۱: ۳-۴، ترجمهٔ هزارهٔ نو)

آنطور که این متن نشان می‌دهد، کتاب لوقا تا حدودی با این هدف طراحی شده بود تا تئوفیلوس به صحت و درستی آنچه آموخته بود، یقین پیدا کند. به زبان ساده‌تر، لوقا به منظور تعلیم تئوفیلوس انجیل خود را نوشت.

پس از بررسی این موضوع که مخاطب اول لوقا به طور آشکار تئوفیلوس بوده، تفکر دربارهٔ مخاطبین اصلی لوقا در معنای گسترده‌تر نیز خالی از فایده نیست.

مخاطبین گسترده‌تر

از خواندن سایر قسمت‌های عهد جدید، به راحتی متوجه می‌شویم که کلیسای گسترده‌تر در قرن اول با مسائل زیادی دست و پنجه نرم می‌کرد که لوقا در کتاب اعمال به آنها پرداخته است. تاریخچهٔ لوقا به کشمکش میان ایمانداران یهودی و غیریهودی، و دسته‌بندی‌هایی که بر اساس رهبری رسولان و معلمین مختلف بود، اشاره دارد. گزارش او به اشتباهات آموزه‌ای معلمین دروغین نیز نگاهی کوتاه می‌اندازد. اعمال همچنین به کشمکش میان کلیسا و دولت‌های مدنی نیز می‌پردازد. این کتاب بر مسائلی تمرکز دارد که زنان و فقرا با آنها مواجه بودند. آزارها و شکنجه‌ها، رنج‌ها و زندانی شدن‌ها را به ثبت می‌رساند. اعمال نگاهی اجمالی به این نوع مشکلات آموزه-آزارها و شکنجه‌ها، رنج‌ها و زندانی شدن‌ها را به ثبت می‌رساند. اعمال نگاهی اجمالی به این نوع مشکلات آموزه-

ای، اخلاقی و عملی می‌اندازد زیرا کلیسای گسترده‌تر با اینگونه مسائل در دهه‌های اولیه موجودیتش دست و پنجه نرم می‌کرد.

از آنجایی که لوقا کتاب اعمال را با توجه به مسائل بسیار گسترده‌ای نگاشته است، منطقی به نظر می‌رسد که فرض کنیم هدف او این بوده که بسیاری از ایمانداران گوناگون نوشته‌هایش را بخوانند. او در نظر داشت هم به تئوفیلوس و هم به کلیسای اولیه به طور گسترده‌تر کمک کند تا با چالش‌های زیادی که با آنها روبرو بودند، برخوردی درست داشته باشند.

زمینه اجتماعی

پس از بررسی زمان و مخاطبین اصلی کتاب اعمال، آماده‌ایم تا به موضوع سوم یعنی: زمینه اجتماعی عمومی کتاب لوقا پردازیم و ببینیم کتاب اعمال در چه نوع جهانی نگاشته شد. هر قدر بیشتر در مورد نیروهای اجتماعی که در روزگار لوقا در کار بوده‌اند بدانیم، بهتر می‌توانیم جنبه‌های مختلف آن را درک کنیم. با نگاهی به دو ویژگی اصلی زندگی در کلیسای قرن اول، به بررسی زمینه اجتماعی اعمال می‌پردازیم: اول، حکومت و قدرت امپراتوری روم؛ و دوم، رابطه جدید میان کلیسا و یهودیان. بیایید اول به امپراتوری روم پردازیم.

امپراتوری روم

زمانی که لوقا کتاب اعمال را می‌نوشت، امپراتوری روم سرتاسر جهان مدیترانه را تحت سیطره خود داشت و تا بریتانیای امروزی، شمال آفریقا و قسمت‌هایی از آسیا نیز گسترش یافته بود. در دوران کلیسای اولیه، این امپراتوری همچنان در حال رشد بود و مردمان و قلمروهای بیشتری را تحت سلطه خود می‌گرفت. امپراتوری روم در این میان با ارزش‌ها، اهداف و اعتقادات رومی مشخص خود، تاثیر عمیقی بر همه جنبه‌های اجتماعی می‌گذاشت.

بی‌شک، بزرگترین تاثیرات روم بر ممالک تحت‌سلطه‌اش از لحاظ سیاسی و اقتصادی بود. یکی از دغدغه‌های اصلی سیاسی امپراتوری روم، تحکیم صلح و وفاداری در داخل قلمرو خود بود که با اعمال سلطه شدید بر مقامات محلی به انجام می‌رسید.

ملت‌های مغلوب اجازه داشتند تا اندازه‌ای استقلال محلی‌شان را حفظ کنند، اما دولت‌های محلی آنها اغلب از نو شکل می‌گرفتند و همواره تحت سلطه سلسله مراتب رومی قرار داشتند. به عنوان مثال، کتاب اعمال به دو حاکم رومی قیصریه، یعنی فلیکس و فسٹوس اشاره می‌کند که از قیصریه بر سرتاسر سرزمین یهودیه حکمرانی می‌کردند. آنها علاوه بر نظارت بر مالیات‌بندی، مسئول حفظ آرامش و نظم در آن قسمت از امپراتوری روم بودند.

امپراتوری روم همچنین به واسطه همزیستی اتباع روم با مردم ملل مغلوب، نفوذی فرهنگی و سیاسی نیز در میان ایشان داشت.

اغلب، روم به نیروهای ارتشی خود که بازنشسته می‌شدند، قطعه‌ای زمین در قلمروهای تازه خود می‌بخشید. این کار باعث می‌شد شهروندان رومی وفادار در سرتاسر امپراتوری مستقر شوند و ارزش‌ها و تعهدات روم را در دو زمینه رسمی و اجتماعی ارتقا دهند. به همین دلیل در جای جای کتاب اعمال از افراد رومی نام برده می‌شود. از همان ابتدا در روز پنطیکاست، در اعمال ۲: ۱۰-۱۱ می‌خوانیم که «زائران رومی (چه یهودی و چه یهودی شده)» در آنجا حضور داشتند. همچنین کرنلیوس، فرمانده رومی خداترس در اعمال باب ۱۰، نقش مهمی در گسترش انجیل در اعمال ایفا می‌کند.

از این گذشته، فرهنگ‌های محلی نیز تحت نفوذ تاسیسات عام‌المنفعه روم مانند جاده‌ها، ساختمان‌های با معماری استادانه و اماکن اجتماع عمومی قرار داشتند. این جنبه از حکومت روم روشن می‌سازد که چگونه پولس و سایر مسافران می‌توانستند با آزادی و امنیت به انجام ماموریت‌های‌شان بپردازند. رسولان نیز در طی سفر از مکانی به مکان دیگر، از همین اماکن عمومی برای اعلام انجیل استفاده می‌کردند.

شاید مهمترین ویژگی امپراتوری روم برای کلیسای اولیه، نفوذ آن در ادیان مردم تحت سلطه‌اش بود. در زمان نگارش کتاب لوقا، یک مرد یعنی قیصر، در مرکز تمامی آن امپراتوری قرار داشت. مردمان در قلمرو امپراتور یا قیصر نه تنها او را به عنوان سرورشان، بلکه به عنوان «سوتر» (*soter*) یا منجی خود نیز می‌نگریستند. بر اساس تبلیغات روم، قیصرها مردم‌شان را از هرج و مرج و تاریکی‌های می‌دادند. گستره امپراتوری روم به عنوان گستره نجات قیصر محسوب می‌شد که مردم را از ستم پادشاهان محلی‌شان آزاد کرده و همه را تحت حکومت خیرخواهانه روم آورده بود.

در اکثر مناطق، مردم تحت سلطه اجازه داشتند تا حدود زیادی به انجام آیین مذهبی خودشان ادامه دهند، اما از آنها انتظار می‌رفت تا به برتری قیصر و خدایان سنتی روم معترف باشند. از جهات زیادی، اکثر یهودیان و مسیحیان قرن اول میلادی افرادی قابل احترامی در روم محسوب می‌شدند، اما یهودیان و مسیحیان مومن از قبول برتری دین روم سر باز می‌زدند. امپراتوری روم ایمان یهودی را به عنوان (*religio licita*) یا «دین قانونی» پذیرفته بود و با ایمان مسیحی نیز تا حد امکان مدارا می‌کرد- هرچند در عین حال هر دو گروه را تحت فشار و سرکوب قرار می‌داد.

روم از طریق کنترل دولت، جمعیت، تاسیسات و مذهب عمومی، سعی داشت نفوذ خود را تا جایی که می‌توانست گسترش دهد.

حالا پس از بررسی زمینه اجتماعی اعمال از نظر نفوذ و برتری امپراتوری روم، آماده‌ایم تا به بُعد حیاتی دیگری از شرایط اجتماعی جهان اطراف لوقا پردازیم یعنی به رابطه میان یهودیان بی‌ایمان به مسیح و کلیسای مسیحیان اولیه.

یهودیان

ابتدا رابطه میان یهودیان و کلیسای اولیه را با توجه به رابطه عمیقی که بین‌شان بود بررسی می‌کنیم و سپس به بررسی تفاوت‌های اساسی آنها می‌پردازیم. بیایید کار را با رابطه میان این دو گروه شروع کنیم. کلیسای اولیه میراث مشترکی با یهودیان داشت. ما اغلب در جهان امروز به وضوح باید به خودمان این واقعیت را یادآوری کنیم که عیسی یهودی بود، رسولان او همگی یهودی بودند، و در ابتدا تقریباً تمام جمعیت کلیسا از یهودیانی تشکیل می‌شد که به مسیح ایمان آورده بودند. پس تعجب‌آور نیست که در ذهن کلیسای اولیه، معنای ضمنی وفاداری به ماشیح موعود یهود، وفاداری به یهودیت محسوب می‌شد. بر طبق کتاب اعمال بسیاری از اعضای کلیسای اولیه در عبادت معبد شرکت می‌کردند، به کنیسه‌ها می‌رفتند تا کلام خدا را بشنوند، و بسیاری از آیین و رسوم یهودی را همچنان گرامی می‌داشتند. مثلاً به آنچه پولس در اعمال ۱۳: ۳۲-۳۳ می‌گوید گوش بدهید:

اکنون ما به شما بشارت می‌دهیم که خدا آنچه را که به پدران ما وعده داده بود، با برخیزانیدن عیسی، برای ما که فرزندان ایشانیم وفا کرد. (اعمال ۱۳: ۳۲-۳۳، ترجمه هزاره نو)

پولس و همسفرانش خودشان را با یهودیان کنیسه یکی می‌دانستند، از پدران قوم یهود به عنوان «پدران ما»، و «ما» مسیحیان را فرزندان ایشان قلمداد می‌کردند.

علاوه بر این، کلیسای اولیه و جماعت یهودیان به طور کلی هر دو خود را متعهد به کتاب مقدسی مشترک می‌دانستند. مسیحیان در کتاب اعمال، به طور پیوسته در هنگام اعلام انجیل در مضمونی یهودی، به کلام خدا استناد می‌کردند.

اعمال ۱۷: ۱-۳ مدرکی است که نشان می‌دهد چگونه پولس در موقع اعلام مسیح به یهودیان به قسمت‌های مختلف کتاب مقدس اشاره می‌کرد. به آنچه لوقا در آنجا می‌گوید گوش بدهید:

از آمفیپولیس و آپولونیا گذشتند و به تسالونیکه که کنیسه یهود در آن واقع بود رسیدند. پولس به پیروی از شیوه همیشه خود وارد کنیسه شد و در سه روز سبت به طور متوالی با استفاده از کتاب مقدس با آنان مباحثه می‌کرد و

توضیح می‌داد و دلیل می‌آورد که لازم بود مسیح رنج ببیند و پس از مرگ زنده گردد. او می‌گفت: «عیسای که من به شما اعلام می‌کنم همان مسیح است.» (اعمال ۱۷: ۱-۳، ترجمه مؤده برای عصر جدید)

گذشته از این، رابطه عمیق میان مسیحیت و یهودیت موجب تعاملات مهمی میان مقامات یهودی و کلیسای اولیه شد.

بر اساس کتاب اعمال، شجاعت کلیسای اولیه در اعلام انجیل مسیح اغلب منجر به برخورد ایشان با مقامات یهودی می‌شد. اما مسیحیان اولیه تا حد امکان به رهبران یهودی احترام می‌گذاشتند و تنها وقتی که آن رهبران به ایشان دستور می‌دادند تا از احکام خدا ناطاعتی کنند، از این دستورات سر باز می‌زدند. با وجود رابطه عمیق میان یهودیان و کلیسای اولیه، این دو گروه به واسطه تفاوت‌های بنیادی از همدیگر متمایز بودند.

اولین و اساسی‌ترین مورد عدم توافق میان مسیحیان و یهودیان غیرایماندار، شخصیت و کار عیسی است. کلیسا اعلام می‌کرد که عیسی همان مسیحی است که بر مرگ غلبه یافته و در ادامه قیامش از مردگان، تمامی خلقت را احیا می‌کند. اما یهودیان غیرایماندار این امر را که مردی که به عنوان یک جنایتکار مصلوب شده، ماشیح موعود باشد، غیرممکن می‌دانستند. این تفاوت موجب شکافی عمیق میان مسیحیان و یهودیان غیرمسیحی گردید که تا به امروز هم ادامه دارد.

دوم، با این وجود که کلیسای اولیه و رهبران یهود هر دو بر سر اقتدار کتاب مقدس عبری توافق داشتند، اما به شدت بر سر تفسیر صحیح قسمت‌های مختلف آن خصوصاً در رابطه با عیسی ناسازگار بودند. کلیسای اولیه اعتقاد داشت که امید آمدن ماشیح در کتاب مقدس عبری، توسط عیسی تحقق یافته است، اما یهودیان غیرایماندار به مسیح، این برداشت را انکار می‌کردند. در میان یهودیان جبهه‌های عقیدتی زیادی وجود داشت که دیدگاه‌های‌شان طیف وسیعی را تشکیل می‌داد، اما اغلب آنها پذیرفتن این موضوع را که عیسی تحقق امیدهای عهد عتیق در آمدن ماشیح است، غیرممکن می‌شمردند.

در جایگاه سوم، کلیسای اولیه و قوم یهود در قرن اول از لحاظ برخوردی که با غیریهودیان داشتند، با هم متفاوت بودند. یهودیان دیندار در اغلب موارد خود را از غیریهودیان دور نگه می‌داشتند. اما از سوی دیگر، بسیاری از غیریهودیان نامختون آنقدر مجذوب اعتقادات و تعلیم اخلاقی یهودیت می‌شدند که خود را به کنیسه‌های محلی یهودی وابسته می‌کردند و به عنوان خداترسان از آنها یاد می‌شد. خداترسان احترام بیشتری نسبت به سایر غیریهودیان داشتند، اما اعضای کامل اجتماع یهودیان نبودند. غیریهودیان به یهودیت ایمان می‌آوردند، اما باید مراسم اولیه شامل نوعی تعمید و ختنه شدن را انجام می‌دادند و آیین و رسوم یهودی را حفظ می‌کردند.

مسیحیان یهودی اولیه همین درک را نسبت به غیریهودیان داشتند، اما به تدریج متوجه شدند که باید به غیریهودیان پیرو مسیح عضویت و موقعیت کامل در کلیسای مسیحی اعطا شود. در پرتو مکاشفه جدید روح-القدس، کلیسای اولیه تصمیم گرفت که ایمان به مسیح که در اعتراف و تعمیم، خود را نشان می‌داد، برای عضویت در کلیسای مسیحی کفایت می‌کند. پس، رسولان خود را به اعلام انجیل خداوندی جهان‌شمول مسیح بر یهودیان و غیریهودیان وقف نمودند و عطایا و خدمات هر دو دسته را در حین رشد کلیسا، پذیرا شدند. آنها فهمیدند که خدا از غیریهودیان برای تحقق امید پادشاهی‌ای که در عهد عتیق به قومش بخشیده بود، استفاده می‌کند. تعجب‌آور نیست که این امر منجر به تقابلات و کشمکش‌های زیادی میان یهودیان غیرایماندار به مسیح و مسیحیان اولیه شد.

شناخت بعضی از جزئیات مربوط به زمان نگارش لوقا، مخاطبینی که برای‌شان می‌نوشت، و زمینه اجتماعی زمان او کمک زیادی به ما در مطالعه کتاب اعمال می‌کند. به این ترتیب آمادگی بیشتری برای درک مشکلاتی خواهیم داشت که لوقا به آنها اشاره می‌کند؛ برای‌شان راه حل ارائه می‌دهد، و خواهیم توانست آنها را در زندگی امروزمان به کار بگیریم.

پیش‌زمینه‌الاهیاتی

پس از بررسی نویسنده و زمینه تاریخی اعمال، آماده‌ایم تا به سومین موضوع اصلی در این درس یعنی پیش‌زمینه‌الاهیاتی کتاب اعمال بپردازیم.

در حین مطالعه کتاب اعمال، سوالات الاهیاتی زیادی به ذهن‌مان می‌رسند. لوقا دیدگاه‌های الاهیاتی‌اش را از کجا آموخته بود؟ چگونه تصمیم می‌گرفت در کتابش به چه مسائلی اشاره کند و از کدام مسائل چشم‌پوشد؟ چارچوب اصلی نوشته‌های او چه هستند؟ پاسخ به این سوالات را می‌توان در پیش‌زمینه‌الاهیاتی لوقا پیدا کرد. بحث ما در مورد پیش‌زمینه‌الاهیاتی اعمال به سه قسمت تقسیم می‌شود. اول، مبانی الاهیاتی لوقا در عهد عتیق را بررسی خواهیم کرد. دوم، این موضوع را مد نظر قرار می‌دهیم که چگونه الاهیات او تحت تاثیر اعتقاداتش درباره پادشاهی مسیحایی خدا قرار داشت. و سوم، خواهیم دید که چگونه انجیل لوقا، یعنی جلد اول گزارش لوقا، به ما در درک پیام اعمال کمک می‌کند. بیایید کار را با مبانی عهد عتیق در کتاب اعمال شروع کنیم.

عهد عتیق

عهد عتیق دست‌کم از دو نظر بر نوشته‌های لوقا تاثیرگذار بود. اول آنکه به طور کلی لوقا عمیقاً تحت تاثیر دیدگاه تاریخی عهد عتیق قرار داشت. و در درجه دوم، او عمیقاً به طور مشخصی تحت نفوذ مواجهه عهد

عتیق با تاریخ اسرائیل بود. بیاید ابتدا به این موضوع بپردازیم که چگونه دیدگاه عمومی عهد عتیق به تاریخ، الاهیات لوقا را شکل می‌داد.

تاریخ

بلیز پاسکال، فیلسوف مسیحی قرن هفدهم، در اثر بزرگ خود تحت عنوان «تفکرات» از سه حقیقت بزرگی صحبت می‌کند که افراد بشر در طول تاریخ دریافته‌اند. اول، او به جلال و زیبایی خلقت و اعجاز جهان هستی اشاره می‌کند، زیرا خدا همه چیزها را نیکو آفرید. دوم، از تقابل حیرت‌انگیز میان شکوه اولیة خلقت و فساد و تباهی کنونی آن سخن می‌گوید. و سوم، پاسکال درباره رهایی صحبت می‌کند، یعنی امید به یافتن راه حلی برای این تقابل.

تأملات پاسکال موازی با تقسیم‌بندی تاریخ جهان توسط عهد عتیق به سه مرحله خلقت، سقوط در گناه، و رهایی است. لوقا نیز در اعمال، کلیسای اولیه را به نوعی توصیف می‌کند که همین دورنمای سه جانبه در تاریخ را منعکس می‌سازد.

دوران خلقت را در نظر بگیرید. در پیدایش باب ۱، خدا جهان را خلق کرد تا شاخه‌ای از پادشاهی آسمانی او باشد. او به جهان هستی نظم بخشید؛ بهستی در عدن شکل داد؛ بشریت را که تصویری ملوکانه از خودش بود در میان آن بهشت جای داد؛ و به انسان فرمود تا تکثیر شود و بر زمین حکمرانی کند، ابتدا در عدن و سپس تا آن سوی کره خاکی. به طور خلاصه، خدا برای توسعه کامل پادشاهی‌اش بر زمین زمینه‌چینی کرد.

آگاهی لوقا از این تفکر مهم عهد عتیق در جای جای اعمال به وضوح دیده می‌شود. مثلاً در ۴: ۲۴-۳۰، پطرس و یوحنا درباره خلقت به عنوان گواه سروری ملوکانه خدا بر زمین صحبت می‌کنند. در ۱۴: ۱۵-۱۷، پولس و برنابا از خلقت به عنوان مبنای حکومت خدا بر ملت‌ها سخن می‌گویند. در ۷: ۴۹، استیفان اظهار می‌دارد که خدا جهان را آفرید تا تخت پادشاهی‌اش شود. به سخنان پولس در آتن در اعمال ۱۷: ۲۴-۲۷ گوش بدهید:

آن خدایی که دنیا و آنچه در آن است آفرید و صاحب آسمان و زمین است در معابد ساخته شده به دست انسان ساکن نیست. به چیزی که آدمیان با دست‌های خود برای او فراهم نمایند نیازی ندارد زیرا خداست که نفس و حیات و همه چیز را به جمیع آدمیان می‌بخشد. او جمیع ملل را از نسل یک انسان آفرید تا در تمام سطح زمین ساکن شوند و برای آنان اوقاتی مقرر فرمود و برای مرز و بوم‌شان حدودی معین کرد تا خدا را بجویند و کورکورانه پی او نگردند تا شاید او را بیابند و حال آنکه او از هیچ یک از ما دور نیست (اعمال رسولان ۱۷: ۲۴-۲۷، ترجمه مؤده برای عصر جدید)

بر اساس این متن، پیش‌زمینه خدمت انجیل توسط پولس تا خلقت کشیده می‌شود. خدا، خداوندی است که جهان و هر چه در آن است را آفرید. او به جهان نظم بخشید تا کسانی که طالب او هستند، دست‌شان را به سویش دراز کنند و او را بیابند. خدمت پولس به انجیل ریشه در اهداف خدا در زمان بنیاد نهادن خلقت داشت. لوقا با گنجاندن این جزئیات در کتابش، به این نکته اشاره داشت که موضوع خلقت در درک خود او از کلیسای اولیه نقش مهمی ایفا می‌کند.

به همین ترتیب، آگاهی لوقا از سقوط بشریت در گناه نیز از پیش‌زمینه‌های کتاب اعمال است. همانطور که می‌دانیم، پیدایش باب ۳ تعلیم می‌دهد که پس از آفرینش بشر، آدم و حوا نسبت به خدا عصیان ورزیدند و این موضوع تبعات بزرگی برجا گذاشت. بر اساس عهد عتیق، بشر چنان نقشی اصلی در جهان داشت که سقوط او در گناه، تمامی نسل بشر را تحت لعنت مرگ قرار داد و تمام خلقت را به تباهی کشید.

لوقا از نکبت گناه در بسیاری از قسمت‌های اعمال یاد کرده است. ما اشاره‌ها به سقوط را در موعظه‌های پطرس در ۲: ۳۸ و ۳: ۱۹؛ در دفاع رسولان مقابل شورای سنهدرین در ۵: ۲۹-۳۲؛ در سخنان پولس به مشایخ افسس در ۲۰: ۱۸-۳۵، و همچنین در سخنرانی پولس در برابر آگریپاس پادشاه در اعمال ۲۶: ۲۰ مشاهده می‌کنیم.

کتاب اعمال به دفعات این موضوع را به تصویر می‌کشد که همه چیز در آفرینش - اعم از جهان مادی، ساختارهای اقتصادی ما، نظام سیاسی‌مان، و حتی کلیسا به خودی خود - از سقوط بشریت در گناه رنج می‌برد. خوشبختانه تاریخچه‌ای که لوقا در اعمال ارائه می‌کند، نشان می‌دهد که او نه تنها به تعلیم عهد عتیق درباره آفرینش و سقوط، بلکه به تعلیم عهد عتیق در مورد رهایی نیز معتقد است. لوقا می‌دانست با وجود اینکه گناه، بشریت و خلقت را به تباهی کشیده، خدا جهانیان را بدون امید وا نگذاشته است.

عهد عتیق تعلیم می‌دهد که خدا از همان ابتدا که لعنت گناه وارد جهان شد، مردم را رها نکرده یا نجات بخشیده است. اما فراتر از این، انبیای عهد عتیق پیشگویی کرده‌اند که روزی گناه و لعنت آن کاملاً از روی خلقت برداشته خواهد شد. لوقا در حین نگارش کتاب اعمال، به طور مکرر ایمان خود را مبنی بر اینکه این رهایی از طریق کار نجات‌بخش مسیح به جهان آمده، نشان می‌دهد. این مطلب در سرتاسر اعمال ظاهر می‌شود.

فقط به عنوان چند نمونه، می‌توانیم موضوع رهایی را در قسمت‌های زیر پیدا کنیم: موعظه پطرس در ۲: ۴۰-۲۱؛ دفاع رسولان در مقابل شورای سنهدرین در ۵: ۲۹-۳۲؛ سخنان فرشته به کرنلیوس در ۱۱: ۱۴؛ سخنرانی پولس در کنیسه انطاکیه پیسیدیه در ۱۳: ۲۳؛ استدلال پطرس در شورای اورشلیم در ۱۵: ۷-۱۱، و سخنان پولس و سیلاس خطاب به زندانبان فیلیپی در ۱۶: ۳۰-۳۱.

وقتی به مطالعه کتاب اعمال می‌پردازیم، باید همواره به خاطر داشته باشیم که لوقا در حین نگارش، عمیقاً تحت تاثیر دیدگاه عهد عتیق به تاریخ جهان بود. به همین دلیل، اغلب لحظه‌هایی از قرن اول میلادی را ثبت می‌کند که چشم‌انداز وسیع تاریخ جهان از خلقت تا سقوط در گناه و تارهایی در مسیح را منعکس می‌سازد. حال پس از نگاهی که به نگرش کلی عهد عتیق از تاریخ انداختیم، آماده‌ایم تا به نگرش مخصوص آن درباره تاریخ اسرائیل و اینکه لوقا در اعمال وقایعی را ثبت کرد که وابسته به تاریخ این ملت خاص بود، بپردازیم.

اسرائیل

لوقا در حین نگارش اعمال به آشکال بی‌شماری بر تاریخ اسرائیل متکی بود. به عنوان نمونه، ما بحث‌مان را به سه واقعه در تاریخ اسرائیل محدود می‌کنیم که عبارتند از: انتخاب ابراهیم توسط خدا، خروج تحت رهبری موسی، و برقراری سلسله پادشاهی داوود. ابتدا این موضوع را مد نظر قرار می‌دهیم که چگونه انتخاب ابراهیم از سوی خدا، تاریخی که لوقا درباره‌اش می‌نویسد را شکل می‌داد. پیدایش ۱۲: ۱-۳ این موضوع را به ثبت می‌رساند که خدا ابراهیم را برگزید تا پدر قومی خاص شود. در آنجا اینطور می‌خوانیم:

خداوند به ابرام گفته بود: «از سرزمین خویش و از نزد خویشان خود و از خانه پدرت بیرون بیا و به سرزمینی که به تو نشان خواهم داد، برو. از تو قومی بزرگ پدید خواهم آورد و تو را برکت خواهم داد؛ نام تو را بزرگ خواهم ساخت و تو برکت خواهی بود. برکت خواهم داد به کسانی که تو را برکت دهند، و لعنت خواهم کرد کسی که تو را لعنت کند؛ و همه طوایف زمین به واسطه تو برکت خواهند یافت.» (پیدایش ۱۲: ۱-۳، ترجمه هزاره نو).

بر اساس این آیات، خدا ابراهیم را فراخواند تا به خاطر دو هدف اصلی به سرزمین وعده برود. از یک سو، ابراهیم پدر قومی عظیم می‌گردید، معروف می‌شد، و برکات روحانی و مادی فراوانی دریافت می‌کرد. برکات خدا به ابراهیم و نسل او، نمادی از وجود امید به نجات خدا، حتی در این جهان سقوط کرده است. اما از سوی دیگر، دعوت خدا بسیار فراتر از برکاتی بود که ابراهیم و نوادگانش دریافت می‌کردند. همه مردم زمین از طریق ابراهیم برکت می‌یافتند. ابراهیم و نوادگانش مجرای برای رساندن برکات الهی به همه خانواده‌های زمین می‌گشتند.

این تمرکز دوجانبه انتخاب ابراهیم توسط خدا، زیربنای بسیاری از تفکرات لوقا در اعمال است. از یک سو، لوقا به تناوب گزارش می‌دهد که چگونه برکت نجات در مسیح نصیب یهودیان، یعنی نوادگان ابراهیم می‌شد و وعده‌های خدا به پدر بزرگوارشان تحقق می‌یافت.

اما از سوی دیگر، لوقا بر این موضوع نیز متمرکز بود که چگونه یهودیان مسیحی، انجیل مسیح را به غیریهودیان می‌رسانند. او بارها و بارها در اعمال گزارش می‌دهد که یهودیانی مانند فیلیپس، پطرس، پولس و برنابا انجیل نجات‌بخش را نزد غیریهودیان جهان می‌بردند. این کار آنها نیز تحقق وعده‌های خدا به ابراهیم بود. چشم‌انداز دوم لوقا در اعمال، نشانگر درک او از رابطه میان موسی و کلیسای مسیحی نیز بود. موسی رهاننده‌ای از سوی خدا، اسرائیل را از بردگی در مصر بیرون آورد، شریعت خدا را به آن قوم معرفی کرد، و ایشان را نسبت به آن شریعت پاسخگو شمرد. و در همان شریعت، موسی پیشگویی کرد که خدا روزی پیامبر دیگری را مانند او خواهد فرستاد تا قومش را از بندگی گناه برهاند. همانطور که لوقا در اعمال اشاره می‌کند، این پیامبر همتای موسی، همان عیسی بود. به آنچه لوقا از سخنان استیفان در اعمال ۷: ۳۷-۳۹ به ثبت رسانیده، گوش بدهید:

همین موسی به بنی‌اسرائیل گفت: «خدا از میان برادران تان پیامبری همانند من برای شما بر خواهد انگیخت.» هم او در بیابان با جماعت بود، همراه با فرشته‌ای که در کوه سینا با وی سخن گفت، و همراه با پدران ما؛ و کلام زنده را دریافت کرد تا به ما برساند. ولی پدران ما از اطاعت او سر باز زده، طردش کردند و در دل خود به سوی مصر روی گرداندند. (اعمال ۷: ۳۷-۳۹، ترجمه هزاره نو)

از دیدگاه استیفان، عیسی همان نبی یا پیامبری بود که موسی درباره‌اش پیشگویی کرده بود. پس عدم پذیرش عیسی به منزله نپذیرفتن موسی و شریعت، به همان روش اسرائیلیان باستان بود. اگر کسی می‌خواست حقیقتاً سرسپرده موسی و شریعت باشد، باید مسیح را می‌پذیرفت. ببینید چگونه لوقا سخنان پولس خطاب به رهبران یهود را در اعمال ۲۸: ۲۳ خلاصه می‌کند:

پس روزی را تعیین کردند و شماری بسیار به محل اقامت او آمدند تا با وی ملاقات کنند. او از صبح تا شب، به تفصیل درباره پادشاهی خدا با آنان سخن گفت و کوشید با استناد به تورات موسی و کتب پیامبران، درباره عیسی مجاب‌شان کند. (اعمال ۲۸: ۲۳، ترجمه هزاره نو)

از نظر پولس و سایر اعضای کلیسای اولیه، پذیرش موسی و شریعت، اساس ایمان به مسیح بود. و این باور بر آنچه لوقا در اعمال می‌نوشت، تاثیرگذار بود.

در جایگاه سوم، لوقا تحت تاثیر گزارش عهد عتیق در مورد سلسله پادشاهی داوود قرار داشت. دشوار می‌توان تصور کرد که در عهد عتیق برای لوقا مطلبی وجود می‌داشت که مهم‌تر از برقراری خاندان داوود به عنوان سلسله‌ای که به طور ابدی بر اسرائیل حکومت خواهند کرد، باشد.

هنگامی که اسرائیل در عهد عتیق تبدیل به یک امپراتوری شد، خدا خاندان داوود را به عنوان سلسله پادشاهی ابدی برای هدایت قومش برگزید. اما عهد عتیق در انتظار روزی بود که خاندان داوود، فرمانروایی خدا را از اسرائیل تا سراسر زمین گسترش دهند.

همانطور که در مزمو ۷۲: ۸، ۱۷ می‌خوانیم:

او حکمرانی خواهد کرد و از دریا تا دریا و از نهر تا اقصای جهان... نام او تا ابدالآباد باقی خواهد ماند. اسم او پیش آفتاب دوام خواهد کرد. آدمیان در او برای یکدیگر برکت خواهند خواست و جمیع امت‌های زمین او را خوشحال خواهند خواند. (مزمو ۷۲: ۸، ۱۷، ترجمه قدیم)

این آیات آشکار می‌کنند که ابراهیم از طریق نوادش داوود، برکتی برای جهان خواهد شد. اما داوود شخصا این وعده را تحقق نمی‌بخشد. بلکه یکی از نواده‌های او پادشاهی می‌شد که حکومت نیکخواهانه و صلح‌آمیز وی را تا آن سوی جهان گسترش می‌داد.

در کتاب اعمال، لوقا عمیقا تحت تاثیر این امید به خاندان داوود قرار داشت. او درک کرده بود که عیسی همان پسر داوود، و فرمانروای پادشاهی خداست که حکمرانی‌اش را به واسطه کلیسا از اورشلیم تا آن سوی کره زمین خواهد گسترد.

به عنوان مثال، به سخنان یعقوب در شورای اورشلیم، در اعمال ۱۵: ۱۴-۱۸ گوش بدهید:

شمعون بیان کرده است که چگونه خدا اول امت‌ها را تفقد نمود تا قومی از ایشان به نام خود بگیرد. و کلام انبیا در این مطابق است چنانکه مکتوب است که، بعد از این رجوع نموده، خیمه داود را که افتاده است باز بنا می‌کنم و خرابی‌های آن را باز بنا می‌کنم و آن را برپا خواهم کرد، تا بقیه مردم طالب خداوند شوند و جمیع امت‌هایی که بر آنها نام من نهاده شده است. این را می‌گویند خداوندی که این چیزها را از بدو عالم معلوم کرده است. (اعمال ۱۵: ۱۴-۱۸، ترجمه هزاره نو)

در اینجا یعقوب به عاموس ۹: ۱۱-۱۲ اشاره می‌کند، جایی که عاموس پیشگویی می‌کند که خدا خاندان سلطنتی داوود را احیا خواهد کرد و حکومت او را بر ملت‌های غیریهودی گسترش خواهد داد. همانطور که یعقوب در اینجا اشاره می‌کند، او باور داشت که موفقیت انجیل در میان غیریهودیان تحقق این امیدهای عهد عتیق است. لوقا می‌خواست خوانندگان درک کنند که عیسی وارث وعده‌های ابراهیم، پیامر همتای موسی، و آخرین پادشاه سلسله داوودی است. عیسی بر تخت سلطنت خود جلوس کرده بود و به واسطه اعلام انجیل و رشد کلیسا بر جهان غلبه می‌یافت تا پادشاهی نجات‌بخش خود را از اورشلیم تا آن سوی زمین گسترش دهد- درست همانطوری که عهد عتیق پیشگویی کرده بود.

پادشاهی خدا

پس از بررسی انکای لوقا بر عهد عتیق، آماده‌ایم تا ببینیم چگونه پادشاهی مسیحایی خدا در پیش‌زمینه الاهیاتی اعمال تاثیرگذار بود.

بحث ما درباره پادشاهی خدا به سه بخش تقسیم می‌شود. اول، الاهیات یهودی مسیحایی را که در قرن اول رایج بود بررسی می‌کنیم. دوم، بر الاهیات یحیای تعمیددهنده متمرکز خواهیم شد. و سوم، به طور مختصر این دیدگاه‌ها را با الاهیات مسیحی مسیحایی مقایسه خواهیم کرد که لوقا بر آنها صحنه می‌گذاشت.

الاهیات یهودی

پس از نگارش آخرین کتاب‌های عهد عتیق در قرن پنجم قبل از میلاد، اسرائیل وارد دوران تاریکی روحانی شد. صدها سال، اکثریت قاطع اسرائیلیان در خارج از سرزمین وعده زندگی می‌کردند، و آنانی که در آن سرزمین باقی ماندند، تحت ظلم و ستم حاکمان غیریهودی رنج می‌کشیدند- در ابتدا بابلی‌ها، بعد مادیان و پارسیان، سپس یونانیان، و در آخر رومیان. در نتیجه تاریخ طولانی رنج و مرارت مزبور، این امید که خدا یک رهاننده مسیحایی را به اسرائیل خواهد فرستاد، تبدیل به یکی از برجسته‌ترین اصول الاهیات یهودی شد. امیدهای یهودی مسیحایی، مسیرهای مختلفی به خود گرفت. مثلاً، غیوران معتقد بودند که خدا در نظر دارد اسرائیل در روزگار ماشیح قیام‌هایی علیه مقامات روم به راه اندازد. گروه‌های مختلف آخرالزمانی بر این باور بودند که خدا به طور ماورالطبیعی دشمنانش را از بین می‌برد و قوم خود را پیروز خواهد کرد. گروه‌هایی مانند فریسیان و کاتبان نیز بودند که اعتقاد داشتند پیش از اینکه اسرائیل مطیع شریعت شود، خدا دخالتی نخواهد کرد. در نقاط مختلف کتاب اعمال، لوقا اشاره می‌کند که بسیاری از یهودیان دیدگاه مسیحی پادشاهی مسیحایی را نمی‌پذیرفتند.

هرچند امید یهودیان در مورد ماشیح بسیار متفاوت بود، اما لوقا متوجه تحولی چشمگیر در الاهیات یهودی به واسطه خدمات یحیای تعمیددهنده شد.

یحیای تعمیددهنده

هر دو کتاب انجیل لوقا و اعمال بیان می‌کنند که یحیای تعمیددهنده مردم را به توبه حقیقی فرا می‌خواند، و خبر خوش قریب‌الوقوع بودن برقراری پادشاهی خدا بر زمین توسط ماشیح را اعلام می‌کرد. از این گذشته، یحیی به درستی عیسی را به عنوان ماشیح معرفی کرد. به آنچه یحیای تعمیددهنده در لوقا ۳: ۱۶-۱۷ می‌گوید گوش دهید:

من شما را به آب تعمید می‌دهم، لیکن شخصی تواناتر از من می‌آید که لیاقت آن ندارم که بند نعلین او را باز کنم. او شما را به روح‌القدس و آتش تعمید خواهد داد. او غربال خود را به دست خود دارد و خرمن خویش را پاک کرده، گندم را در انبار خود ذخیره خواهد نمود و گاه را در آتشی که خاموشی نمی‌پذیرد خواهد سوزانید (لوقا ۳: ۱۶-۱۷، ترجمه قدیم)

در اینجا یحیی به درستی اعلام می‌کرد که ماشیح برکت بزرگ و تطهیر روح‌القدس را به انضمام داوری الاهی به ارمغان خواهد آورد. اما او به اشتباه تصور می‌کرد که ماشیح این کار را یک‌باره انجام می‌دهد. یحیی این موضوع را که ماشیح نجات و داوری بر جهان را در مراحل مختلف با خود می‌آورد، پیش‌بینی نمی‌کرد. بعدها، یحیی از این واقعیت که عیسی هنوز تمامی انتظارات الاهی‌دانان یهودی در مورد ماشیح را یک‌باره به انجام نرسانید، دچار سردرگمی شد. یحیی آنقدر ناراحت بود که کسانی را فرستاد تا از عیسی بپرسند آیا او واقعا مسیح است یا نه.

ببینید لوقا چگونه سوال آنها و جواب عیسی را در لوقا ۷: ۲۰-۲۳ شرح می‌دهد:

آن دو نفر پیش عیسی آمدند و عرض کردند: «یحیای تعمیددهنده، ما را پیش تو فرستاده است تا بداند: آیا تو آن کسی هستی که قرار است بیاید یا باید منتظر دیگری باشیم؟» همان ساعت عیسی عده کثیری را که گرفتار ناخوشی‌ها، بلاها و ارواح پلید بودند شفا داد و به نابینایان زیادی بینایی بخشید. بعد به ایشان پاسخ داد: «بروید و آنچه را دیده و شنیده‌اید به یحیی بگویید که چگونه کوران بینایی خود را باز می‌یابند، لنگان به راه می‌افتند، جذامیان پاک می‌شوند، کرها شنوا می‌گردند، مردگان زندگی را از سر می‌گیرند و بینوایان مژده را می‌شنوند. خوشا به حال کسی که درباره من شک نکند.» (لوقا ۷: ۲۰-۲۳، ترجمه مژده برای عصر جدید)

عیسی در جواب به یحیی‌ای تعمیددهنده، به چند پیشگویی مسیحیایی در کتاب اشعیا اشاره کرد. او می‌خواست به یحیی اطمینان بدهد که در حال پیشبرد تحقق انتظارات مختلف پیشگویی‌های مسیحیایی عهد عتیق است، هرچند هنوز همه آنها را محقق نکرده است. عیسی همچنین یحیی را تشویق می‌کند تا به خاطر روشی که کار مسیحیایی او خود را نشان می‌داد، دلسرد نشود.

به طور خلاصه، خدمات مسیحیایی عیسی با انتظارات موجود تفاوت بسیار زیادی داشت. امیدهای مسیحیایی یهودی به دنبال استقرار فوری پادشاهی سیاسی زمینی تحت حکومت ماشیح بودند، درست مشابه پادشاهی داوود در قرون گذشته. اما عیسی برای استقرار این نوع از پادشاهی در طول دوره خدماتش بر زمین تلاشی نکرد.

با درکی که از الاهیات مسیحیایی یهودی و چشم‌اندازی که یحیی‌ای تعمیددهنده در ذهن داشت پیدا کردیم، آماده‌ایم تا به الاهیات مسیحیت اولیه از ماشیح و پادشاهی خدا بپردازیم.

الاهیات مسیحی

در نوشته‌های لوقا، مانند قسمت‌های دیگر عهد جدید، الاهیات مسیحیایی مسیحیان رابطه بسیار نزدیکی با انجیل یا خبر خوش مسیحی دارد. می‌توانیم پیام انجیل عهد جدید را اینطور خلاصه کنیم:

انجیل اعلام آمدن پادشاهی خدا به زمین از طریق شخصیت و کار عیسی یعنی همان ماشیح و گسترش آن تا هنگام کمال آن است، و در این میان خدا کسانی را نجات می‌بخشد که عیسی را به عنوان ماشیح می‌پذیرند و به او ایمان می‌آورند.

توجه کنید که پیام انجیل به دو نکته اساسی اشاره دارد. از یک سو، قسمتی است که می‌توانیم آن را جنبه عینی انجیل مسیحی بنامیم. پادشاهی خدا به واسطه شخصیت و کار عیسی بر زمین می‌آید. لوقا ایمان داشت که عیسی به عنوان ماشیح، مرحله آخر پادشاهی خدا را بر زمین شروع کرده و اینکه او روزی باز خواهد گشت تا آنچه شروع کرده به سرانجام برساند.

و از سوی دیگر، پیام انجیل عهد جدید دارای یک جنبه ذهنی‌تر نیز هست. این انجیل اعلام می‌کند که مرحله آخر پادشاهی خدا تا هنگام به کمال رسیدنش گسترش می‌یابد و در این میان، خدا کسانی را نجات می‌بخشد که عیسی را به عنوان ماشیح می‌پذیرند و به او ایمان می‌آورند. حکومت خدا بر جهان در حالی پیش می‌رود

که انجیل قلب کسانی را که ایمان می‌آورند، لمس می‌کند، و نجاتی را برای‌شان به ارمغان می‌آورد که عیسی با موفقیت فراهم کرد.

در کتاب اعمال، لوقا توجه خواننده را به هر دو بعد انجیل جلب می‌کند. در جنبه عینی، بر واقعیت‌های کار بزرگ نجاتی که خدا در مسیح مهیا کرده تأکید دارد. او این موضوع را به ثبت رساند که کلیسا اعلام می‌کرد عیسی برای گناهان قومش مرد، اینکه او از مردگان برخاست، به دست راست خدای پدر نشسته و سلطنت می‌کند و با فر و جلال بازخواهد گشت.

به عنوان مثال به آنچه لوقا از موعظه پطرس در پنطیکاست در اعمال ۲: ۲۲-۲۴ ثبت کرده، گوش

دهید:

«ای مردان اسرائیلی به این سخنان گوش دهید. عیسی ناصری مردی بود که ماموریتش از جانب خدا به وسیله معجزات و شگفتی‌ها و نشانه‌هایی که خدا توسط او در میان شما انجام داد به ثبوت رسید، همان طوری که خود شما خوب می‌دانید. شما این مرد را، که بر طبق نقشه و پیش‌دانی خدا به دست شما تسلیم شد، به وسیله کفار به صلیب می‌خکوب کردید و کشتید. اما خدا او را زنده کرد و از عذاب مرگ رهایی داد زیرا محال بود مرگ بتواند او را در چنگ خود نگه دارد.» (اعمال رسولان ۲: ۲۲-۲۴، ترجمه مژده برای عصر جدید)

توجه داشته باشید که اعلام انجیل توسط پطرس، دربردارنده واقعیت‌های عینی زندگی مسیح، مرگ و قیامش است.

اما لوقا توجه خواننده را به جنبه ذهنی‌تر انجیل نیز جلب می‌کند. در موارد زیادی او بر اهمیت پذیرش شخصی حقیقت مسیح توسط افراد تأکید دارد که زندگی آنها را کاملاً دگرگون می‌کند. به عنوان مثال، گزارش لوقا از سخنرانی پطرس در پنطیکاست شامل اعمال ۲: ۳۷-۳۸ نیز می‌شود:

چون شنیدند دلریش گشته، به پطرس و سایر رسولان گفتند: «ای برادران چه کنیم؟» پطرس بدیشان گفت: «توبه کنید و هر یک از شما به اسم عیسی مسیح به جهت آمرزش گناهان تعمیم گیرید و عطای روح‌القدس را خواهید یافت. (اعمال رسولان ۲: ۳۷-۳۸، ترجمه قدیم)

انجیل مسیحی قلب شنوندگانش را می‌شکافد. این انجیل فقط بازشناسی واقعیت‌ها نیست، بلکه شامل پذیرش قلبی نجات‌دهنده‌ای نیز هست که زندگی را کاملاً تغییر می‌دهد.

همانطور که گفتیم، الاهیات یهودی قرن اول بر این اعتقاد بود که ماشیح فورا پادشاهی سیاسی خود را برقرار خواهد کرد. اما عیسی و رسولانش تعلیم می‌دادند که پادشاهی ماشیح به تدریج با گسترش کلیسا و تغییر و دگرگونی شخصی مردم، رشد می‌کند.

به همین دلیل است که لوقا تا این اندازه بر ایمان آوردن بی‌ایمانان از طریق اعلام انجیل متمرکز شده بود. او می‌دانست از این طریق است که پادشاهی مسیحایی خدا در سرتاسر جهان گسترده خواهد شد. با در نظر داشتن خطوط گسترده عهد عتیق، باید به بررسی جنبه سوم پیش‌زمینه الاهیاتی اعمال یعنی: شالوده آن در انجیل لوقا، پردازیم.

انجیل لوقا

وقتی کتاب اعمال را می‌خوانیم، باید همواره به خاطر بسپاریم که این دومین جلد از نوشته‌های لوقا برای تتوفیلوس است. خواسته همیشه لوقا این بود که این کتاب‌ها با همدیگر خوانده شوند. انجیل او بخش اول داستان و کتاب اعمال بخش دوم آن است. پس اگر بخواهیم به درستی کتاب اعمال را بخوانیم، باید بدانیم که این کتاب چگونه، داستانی که در انجیل شروع شده را ادامه می‌دهد.

انجیل لوقا به روش‌های زیادی ما را آماده می‌کند تا پیام اعمال را بفهمیم. اما به خاطر اهداف این درس، بر موضوع پادشاهی خدا که هر دو کتاب را تحت پوشش خود قرار داده، متمرکز خواهیم شد. در انجیل لوقا، عیسی الگو و هدف پادشاهی خدا را مستقر نمود و رسولانش را آماده کرد تا کار او را بعد از صعودش به آسمان ادامه دهند. در کتاب اعمال، عیسی به آسمان صعود کرد و رسولانش را واگذاشت تا به کمک روح‌القدس مسئولیت گسترش پادشاهی او را به واسطه انجیل به عهده بگیرند.

در این بخش، به بررسی دو روشی خواهیم پرداخت که انجیل لوقا راه را برای کار بنای پادشاهی خدا در کتاب اعمال، آماده می‌سازد. اول، نگاهی به عیسی خواهیم انداخت که پادشاهی را به ارمغان آورد. و دوم، نقش رسولان در ادامه برقراری این پادشاهی را پس از صعود عیسی به آسمان بررسی خواهیم کرد. بیایید کارمان را با عیسی که پادشاهی خدا را به ارمغان آورد، شروع کنیم.

عیسی

لوقا در سرتاسر انجیل خود شخصیت عیسی را به عنوان پیامبری که آمدن پادشاهی خدا را اعلام می‌کرد، و پادشاهی که این فرمانروایی را با قدرت به وسیله صعود بر تخت خود مستقر نمود، معرفی می‌کند. عیسی شخصا در قسمت‌های زیادی درباره هر دوی این موارد صحبت می‌کند. اما برای نشان دادن موضوع، فقط به دو قسمتی می‌پردازیم که او در خدمات عمومی خود به آنها اشاره کرد.

از یک سو، در لوقا ۴: ۴۳، عیسی در اوایل خدمات عمومی‌اش اینطور گفت:

«مرا لازم است که به شهرهای دیگر نیز به ملکوت خدا بشارت دهم، زیرا که برای همین کار فرستاده شده‌ام.»
(اعمال رسولان ۴: ۴۳، ترجمه قدیم)

از سوی دیگر، عیسی در اواخر خدمات عمومی خود، درست پیش از ورود پیروزمندانه‌اش به اورشلیم که از او به عنوان پادشاه استقبال شد، در لوقا ۱۹: ۱۲-۲۷ مثل ده قنطار را تعریف کرد. او در این مثل توضیح می‌دهد که چگونه پادشاهی خدا به آرامی خواهد آمد. اکثر یهودیان روزگار عیسی امیدوار بودند پادشاهی خدا به سرعت و با تمام قوا برقرار شود. اما تعلیم عیسی این بود که او آن پادشاهی را به آرامی و مرحله به مرحله مستقر می‌کند. عیسی آن پادشاهی را آغاز کرده بود، اما برای مدتی طولانی می‌رفت تا تاج پادشاهی را بر سر بگذارد، و تا زمان بازگشتش، پادشاهی خود را تکمیل نخواهد کرد.

به ابتدای مثل ده قنطار در لوقا ۱۹: ۱۱-۱۲ گوش بدهید:

چون عیسی به اورشلیم نزدیک می‌شد، داستانی تعریف کرد تا نظر بعضی اشخاص را درباره ملکوت خدا اصلاح کند، چون تصور می‌کردند که ملکوت خدا همان موقع آغاز خواهد شد. پس چنین فرمود: «در یکی از ایالات امپراتوری روم، نجیب‌زاده‌ای زندگی می‌کرد. روزی او سفر دور و درازی به پایتخت کرد، تا از جانب امپراتور به مقام پادشاهی آن ایالت منصوب شود. (لوقا ۱۹: ۱۱-۱۲، ترجمه تفسیری)

توجه کنید که در اینجا چه اتفاقی افتاد. عیسی در آستانه ورود به اورشلیم و پادشاه خوانده شدن بود، اما در آن زمان او نمی‌خواست مردم اینطور فرض کنند که او یک فرمانروایی زمینی برای خود تاسیس خواهد کرد. در عوض، او مدتی طولانی زمین را ترک می‌کرد تا به پادشاهی برسد، و باز خواهد گشت تا در آینده بر پادشاهی زمینی‌اش حکمرانی کند.

این دقیقاً همان اتفاقی است که افتاد. عیسی در اورشلیم دستگیر و مصلوب شد. سپس از مردگان برخاست و به آسمان صعود کرد، و همان‌جا خدای پدر پادشاهی را به او سپرد. و برخواهد گشت تا پادشاهی‌اش را به کمال برساند.

با درکی که از روش انجیل لوقا در معرفی عیسی به عنوان کسی که پادشاهی خدا را به ارمغان می‌آورد پیدا کردیم، به بررسی موضوع دومی می‌پردازیم که در این انجیل ارائه می‌شود، یعنی: نقش رسولان در پیشبرد پادشاهی خدا از طریق اعلام انجیل.

رسولان

عیسی در شب قبل از مصلوب شدنش، به رسولان خود فرمود تا کار استقرار پادشاهی او را ادامه دهند.
به گفته‌های عیسی در لوقا ۲۲: ۲۹-۳۰ گوش بدهید:

همان طور که پدر، حق سلطنت را به من سپرد، من هم به شما می‌سپارم. شما در پادشاهی من سر سفره من خواهید خورد و خواهید نوشید و به عنوان داوران دوازده طایفه اسرائیل بر تخت‌ها خواهید نشست. (لوقا ۲۲: ۲۹-۳۰، ترجمه مژده برای عصر جدید)

عیسی رسولان خود را به عنوان رهبران و داوران پادشاهی‌اش منصوب کرد. کار آنها این بود که با اتکا بر روح‌القدس، به کاری که او برجا گذاشته بود ادامه دهند، انجیل پادشاهی خدا را اعلام کنند و آن پادشاهی را گسترش دهند تا همه جهان را پر کند.

پس می‌توانیم ببینیم که انجیل لوقا بیان می‌کند که تاسیس این پادشاهی وظیفه اصلی عیسی بود، و او رسولان را مامور کرد تا این کار را پس از صعودش به آسمان، ادامه دهند.
و کتاب اعمال درست از همان جایی سررشته را به دست می‌گیرد که انجیل لوقا تمام می‌شود. اعمال با این توضیح لوقا شروع می‌شود که عیسی بعد از برخاستن از مردگان و پیش از صعودش به آسمان، مدتی را به تعلیم رسولان پرداخت.

به آنچه لوقا در اعمال ۱: ۳-۸ می‌گوید گوش بدهید:

که بدیشان نیز بعد از زحمت کشیدن خود، خویشتن را زنده ظاهر کرد به دلیل‌های بسیار که در مدت چهل روز بر ایشان ظاهر می‌شد و درباره امور ملکوت خدا سخن می‌گفت. و چون با ایشان جمع شد، ایشان را قدغن فرمود که «از اورشلیم جدا مشوید، بلکه منتظر آن وعده پدر باشید که از من شنیده‌اید. زیرا که یحیی به آب تعمید می‌داد، لیکن شما بعد از اندک ایامی، به روح‌القدس تعمید خواهید یافت.» پس آنانی که جمع بودند، از او سوال نموده، گفتند: «خداوندا آیا در این وقت ملکوت را بر اسرائیل باز برقرار خواهی داشت؟» بدیشان گفت: «از شما نیست که زمان‌ها و اوقاتی را که پدر در قدرت خود نگاه داشته است بدانید. لیکن چون روح‌القدس بر شما می‌آید، قوت خواهید یافت و شاهدان من خواهید بود، در اورشلیم و تمامی یهودیه و سامره و تا اقصای جهان.» (اعمال رسولان ۱: ۳-۸، ترجمه قدیم)

یک بار دیگر، عیسی پیروانش را تشویق کرد تا در انتظار کمال آنی پادشاهی خدا نباشند. او در عوض تاکید داشت که رسولان مسئول ادامه کار او خواهند بود تا انجیل را به سرتاسر جهان اعلام کنند. و این درست همان کاری است که رسولان در کتاب اعمال انجام دادند. آنها کلیسا را به عنوان شکل کنونی پادشاهی خدا بنا کردند و انجیل این پادشاهی را به سرزمین‌ها و نزد اقوام جدید بردند، و پادشاهی خدا را از اورشلیم تا یهودیه، سامره و تا آن سوی جهان گسترش دادند.

به روشی که لوقا، کتاب اعمال را در ۲۸: ۳۰-۳۱ خاتمه می‌دهد، گوش دهید:

اما پولس دو سال تمام در خانه اجاره‌ای خود ساکن بود و هر که به نزد وی می‌آمد، می‌پذیرفت. و به ملکوت خدا موعظه می‌نمود و با کمال دلیری در امور عیسی مسیح خداوند بدون ممانعت تعلیم می‌داد. (اعمال رسولان ۲۸: ۳۰-۳۱، ترجمه قدیم)

توجه کنید که لوقا به جای اینکه به سادگی بگوید پولس «انجیل» را موعظه می‌کرد، می‌گوید پولس پادشاهی خدا را موعظه می‌کرد. کتاب اعمال درست همانطور که شروع شد، پایان می‌یابد- با تاکید بر نقش رسولان به عنوان کسانی که پادشاهی خدا را بر زمین از طریق اعلام انجیل، گسترش دادند.

وقتی کتاب اعمال را به دست می‌گیریم، باید همواره به خاطر داشته باشیم که لوقا با پیش‌زمینه‌ای که از عهد عتیق داشت و اعتقادات قرن اول در مورد پادشاهی خدا در مسیح، آن را نوشته است. و همچنین باید به یاد داشته باشیم که اعمال در ادامه انجیل لوقا نوشته شد و گزارشی است از چگونگی ادامه کار پادشاهی خدا که به واسطه خدمات مسیح شروع شده بود و حالا توسط رسولان و کلیسای اولیه، با توکل ایشان به روح‌القدس، ادامه می‌یافت.

نتیجه‌گیری

در این درس، نویسنده کتاب اعمال را مورد بررسی قرار دادیم؛ زمینه تاریخی آن را تشریح کردیم؛ و به پیش‌زمینه‌های الهیاتی آن پرداختیم. در نظر داشتن این جزئیات هنگام مطالعه کتاب اعمال به ما کمک می‌کند تا معنی اصلی آن را درک کنیم، و آنطور که لازم است آن را در زندگی خود به کار گیریم.

در دنباله این درس، خواهیم دید که چگونه پیش‌زمینه اعمال، درهای زیادی را به سوی این کتاب شگفت‌انگیز باز می‌کند. خواهیم فهمید که چگونه گزارشی که لوقا با الهام الهی از کلیسای اولیه نوشت، تتوفیلوس و کلیسای اولیه را به خدمت وفادارانه به مسیح هدایت کرد. و می‌بینیم در حالیکه ما همچنان به اعلام انجیل پادشاهی خدا به جهانیان ادامه می‌دهیم، کتاب اعمال رهنمودی قاطع در اختیار کلیسای امروز قرار می‌دهد.

کتاب اعمال رسولان

راهنمای مطالعه

درس اول

پیش‌زمینهٔ اعمال رسولان

THIRD MILLENNIUM

MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

فهرست مطالب

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

آمادگی

(۱) مقدمه (۰:۲۶)

(۲) نویسنده (۱:۵۸)

انجیل لوقا (۳:۰۴)

اشارات صریح (۳:۳۸)

اشارات ضمنی (۶:۱۳)

کلیسای اولیه (۹:۳۸)

نسخه‌های خطی (۹:۵۳)

رهبران کلیسای اولیه (۱۳:۰۴)

عهد جدید (۱۵:۵۰)

سرنخ‌ها (۱۶:۱۱)

لوقا (۱۹:۱۹)

(۳) زمینه تاریخی (۲۲:۰۲)

تاریخ نگارش (۲۲:۱۷)

پس از ۷۰ میلادی (۲۳:۰۰)

پیش از ۷۰ میلادی (۲۷:۳۴)

مخاطبین اصلی (۳۰:۰۷)

تنوفیلس (۳۰:۳۰)

مخاطبین گسترده‌تر (۳۲:۳۰)

زمینه اجتماعی (۳۳:۵۸)

امپراتوری روم (۳۴:۲۵)

یهودیان (۳۹:۳۸)

(۴) پیش‌زمینه الهیاتی (۴۷:۰۲)

عهد عتیق (۴۷:۴۲)

تاریخ (۴۸:۱۷)

اسرائیل (۵۵:۴۸)

پادشاهی خدا (۱:۰۴:۳۷)

الهیات یهودی (۱:۰۴:۵۰)

یحیای تعمیددهنده (۱:۰۶:۵۷)

الهیات مسیحی (۱:۱۰:۲۸)

انجیل لوقا (۱:۱۵:۰۴)

عیسی (۱:۱۶:۲۸)

رسولان (۴۳: ۱۹ : ۱)

(۵) نتیجه‌گیری (۱۵ : ۲۴ : ۱)

سوالات مرور

سوالات کاربردی

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

این راهنمای مطالعه برای استفاده در کنار درس تصویری مربوط به آن طراحی شده است. اگر به نسخه تصویری درس دسترسی ندارید، می‌توانید راهنمای مطالعه را با نسخه صوتی و یا متن درس استفاده کنید. به علاوه، درس و راهنمای مطالعه برای استفاده در یک محیط آموزشی در نظر گرفته شده است، اما در صورت لزوم می‌تواند برای مطالعه شخصی نیز مورد استفاده قرار بگیرد.

قبل از تماشای درس

- **آمادگی:** همه مطالب پیشنهادی را بخوانید.

برای تماشا برنامه‌ریزی کنید: در قسمت یادداشت‌های راهنمای مطالعه، درس به قسمت‌هایی که با تصویر مرتبط هستند تقسیم شده است. از زمان‌هایی که داخل پرانتز در کنار هر قسمت اصلی آمده استفاده کنید تا معلوم شود آغاز و پایان قسمتی که باید تماشا کنید کجاست. درس‌های هزاره سوم مجموعه‌ای است با انبوهی از اطلاعات؛ بنابراین شاید بخواهید مابین بخش‌ها استراحت کنید. وقت استراحت باید در قسمت‌های اصلی برنامه ریزی شوند.

• در حین تماشای درس

- **یادداشت بردارید:** از بخش یادداشت‌ها برای دنبال کردن درس و نوشتن نکات اضافی استفاده کنید. بیشتر مطالب اصلی در این یادداشت‌ها خلاصه شده‌اند اما می‌توانید مطالب تکمیلی خود را در این قسمت به آن اضافه کنید. بهتر است جزئیات تکمیلی را برای به خاطر سپاری، تشریح و دفاع از موضوع اصلی یادداشت کنید.
- **تصویر را متوقف و بخش‌هایی را بازپخش کنید:** شاید متوقف کردن تصویر یا پخش دوباره آن در بعضی مقاطع برای نوشتن یادداشت‌های اضافی، مرور مفاهیم دشوار و یا بحث روی نکات مورد علاقه مفید باشد.

• بعد از مشاهده درس

- **سوالاتی برای مرور:** به این سوالات در جاهای خالی جواب دهید. بهتر است به جای اینکه به صورت گروهی به آنها پاسخ دهید، به صورت انفرادی انجام دهید.

- **سوالات کاربردی:** سوالات کاربردی برای تکالیف یا موضوع بحث گروهی مناسب هستند. تکالیف نوشتنی بهتر است برای هر سوال و جواب از یک صفحه بیشتر نشود.

راهنمای مطالعه

کتاب اعمال رسولان: درس ۱

پیش‌زمینهٔ اعمال رسولان

آماده‌سازی

- کتاب اعمال رسولان را بخوانید.

مقدمه (۲۶: ۰)

وقتی پیشینه نویسندگان کتاب مقدس، جهانی که در آن زندگی می‌کردند، روش زندگی و هدفشان را بررسی می‌کنیم، شناخت و درکی که از ارزش قسمت‌های مختلف کلام خدا می‌یابیم بسیار عمیق‌تر می‌شود.

نویسنده (۵۸: ۱)

روح القدس نوشته‌های اصلی کلام خدا را بری از خطا حفظ کرده، اما درعین حال شخصیت‌ها، زمینه‌ها و انگیزه‌های نویسندگان آنها را نیز به کار گرفته است.

چه در انجیل سوم و چه در کتاب اعمال، هیچ اشاره مشخصی به نام نویسنده دیده نمی‌شود.

انجیل لوقا (۴: ۳)

دو دسته از شواهد نشان می‌دهند یک نفر اعمال رسولان و انجیل لوقا را نوشته است.

اشارات صریح (۳: ۳۸)

- مخاطب هر دو کتاب اعمال و انجیل سوم، تئوفیلوس است.
- اعمال به یک «کتاب قبلی» اشاره می‌کند.
- مقدمه‌های مشابه نشانگر عرف مرسوم ادبی باستان است.

اشارات ضمنی (۱۳: ۶)

چند تشابه بین انجیل سوم و اعمال:

- ترتیب تاریخی
- ساختار نگارشی

- طول مدت وقایع

- عناوین و موضوعات

- داستان مشابه

تشابهات نشان‌دهنده دیدگاه تاریخ‌رستگاری، قصد و باور، و نویسنده مشترک هستند.

کلیسای اولیه (۳۸: ۹)

نسخه‌های خطی (۵۳: ۹)

پاپیروس^{۷۵} (حدود ۱۷۵-۲۰۰ میلادی) نشان می‌دهد که لوقا، انجیل سوم و اعمال را نوشته است.

قطعه موراتوری (حدود ۱۷۰-۱۸۰ میلادی) لوقا را به عنوان نویسنده انجیل سوم و اعمال تایید می‌کند.

پیش‌نویس ضد مارسیونی (مقدمه‌ای بر انجیل سوم، حدود ۱۶۰-۱۸۰ میلادی) لوقا را به عنوان نویسنده انجیل و اعمال توصیف می‌کند.

رهبران کلیسای اولیه (۰۴: ۱۳)

آیرینیوس (حدود ۱۳۰-۲۰۲ میلادی): «لوقا، همراه و همدم پولس، در کتابی، انجیلی که او موعظه می‌کرد را ثبت کرده است.»

کلمنت اسکندریه (حدود ۱۵۰-۲۱۵ میلادی): «لوقا در اعمال رسولان شرح می‌دهد...»

ترتولیان (حدود ۱۵۵-۲۳۰ میلادی): «بنابراین، از میان رسولان، ابتدا یوحنا و متی ایمان را آهسته آهسته به ما فهماندند... سپس لوقا و مرقس آن را تجدید کردند.»

یوسیپیوس (حدود ۳۲۳ میلادی): «لوقا... در اعمال... اشاره کرده است.»

در هیچ یک از ادبیات مکتوب کلیسای اولیه به هیچکس دیگری غیر از لوقا به عنوان نویسنده انجیل سوم و اعمال اشاره نشده است.

عهد جدید (۱۵:۵۰)

سرنخها (۱۶:۱۱)

- نه یک رسول یا شاهدی عینی بر زندگی عیسی.

- سبک یونانی نشان می‌دهد که نویسنده تحصیلکرده بود.

- همسفر پولس.

لوقا (۱۹:۱۹)

- رسول نبود.

- تحصیلکرده: پزشک

- همسفر پولس

زمینه تاریخی (۲۲ : ۰۲)

تاریخ نگارش (۲۲ : ۱۷)

پس از هفتاد میلادی (۲۳ : ۰۰)

مثبت‌اندیشی:

- اعمال نسبت به کلیسای اولیه بسیار مثبت‌اندیش‌تر از آن است که در سال‌های اولیه تشکیل کلیسا نوشته شده باشد.

- اما اعمال به همه‌گونه مشکلی در داخل و خارج از کلیسا اشاره می‌کند.

یوسیپیوس:

- نوشته‌های یوسیپیوس زودتر از ۷۹ میلادی تدوین نشده‌اند، و تا قبل از سال ۸۵ میلادی در دسترس نبوده‌اند.

- تیودا (اعمال ۵: ۳۶) احتمالاً یهودی انقلابی‌ای است که یوسیپیوس در کتاب ۲۰، بخش ۹۷ مجموعه دوران باستان به او اشاره می‌کند.

- به یهودای جلیلی (اعمال ۵: ۳۷) در مجموعه جنگ‌های یهودی (کتاب ۲، بخش ۱۱۷-۱۱۸) و دوران باستان (کتاب ۱۸، بخش‌های ۱-۸) از یوسیبوس اشاره شده است.
  - به «مصری» (اعمال ۲۱: ۳۸) گویی در جنگ‌های یهودی (کتاب ۲، ۲۶۱-۲۶۳) و دوران باستان (کتاب ۲۰، بخش ۱۷۱) از یوسیبوس اشاره شده است.
  - توصیف چگونگی مرگ هیرودیس (اعمال ۱۲: ۱۹-۲۳) متکی بر دوران باستان (کتاب ۱۹، بخش‌های ۳۴۳-۳۵۲) یوسیبوس بوده است.
- به نظر می‌آید که اعمال و یوسیبوس:
- وقایع تاریخی مشهور را به طور جداگانه یا
  - بر اساس منابع مشترک بازگو کرده‌اند.

قبل از ۷۰ میلادی (۳۴: ۲۷)

اعمال با حبس خانگی پولس در روم پایان می‌یابد و به وقایع مهم اشاره‌ای نمی‌کند:

- آتش‌سوزی روم (۶۴ میلادی)
- به شهادت رسیدن پولس (۶۵ میلادی)
- خرابی معبد (۷۰ میلادی)

مخاطبین اصلی (۰۷: ۳۰)

تئوفیلوس (۳۰: ۳۰)

- ولی نعمت لوقا

- شاگرد لوقا

مخاطبین گسترده‌تر

کلیسا در قرن اول با مسائل زیادی روبرو بود که لوقا در کتاب اعمال به آنها اشاره کرده است:

- کشمکش میان ایمانداران یهودی و غیر یهودی
- دسته‌بندی‌های بر اساس رهبری
- اشتباهات آموزه‌ای و معلمین دروغین
- کشمکش میان کلیسا و دولت‌های مدنی
- مسائل زنان و فقرا
- آزارها و شکنجه‌ها، رنج‌ها و زندانی شدن‌ها

هدف لوقا این بود که بسیاری از ایمانداران گوناگون نوشته‌هایش را بخوانند.

زمینه اجتماعی (۵۸: ۳۳)

امپراتوری روم (۲۵: ۳۴)

- سرتاسر جهان مدیترانه را تا بریتانیای امروزی، شمال آفریقا و قسمت‌های از آسیا را تحت سیطره خود داشت.

- امپراتوری همچنان در حال رشد بود.

- تاثیرات سیاسی و اقتصادی:

○ دولت: اعمال سلطه شدید بر مقامات محلی

○ جمعیت: همزیستی اتباع روم با مردم ملل مغلوب

○ تاسیسات عام‌المنفعه: ساخت جاده‌ها، ساختمان‌های با معماری استادانه و اماکن اجتماع عمومی
تأثیر مذهبی:

○ امپراتور به عنوان سرور و نجات‌دهنده دیده می‌شد.

○ مردم تحت سلطه اجازه داشتند به انجام آیین مذهبی خودشان ادامه دهند.

○ از مردم انتظار می‌رفت که به برتری قیصر معترف باشند.

یهودیان (۳۸: ۳۹)

رابطه عمیق

● میراث

● کتاب مقدس

● مقامات

تفاوت‌های بنیادی

● عیسی

● تفسیر

● غیر یهودیان

پیش‌زمینه‌ی الاهیاتی (۲ : ۴۷)

عهد عتیق (۴۲ : ۴۷)

تاریخ (۱۷ : ۴۸)

لوقا کلیسای اولیه را در اعمال به نوعی توصیف می‌کند که دورنمای سه جانبه‌ی پاسکال در تاریخ را منعکس می‌کند.

- خلقت

- به طور کلی

- در اعمال

- سقوط

- به طور کلی

- در اعمال

- رستگاری

- به طور کلی

- در اعمال

اسرائیل (۴۸ : ۵۵)

لوقا در نگارش اعمال بر تاریخ اسرائیل متکی بود.

• ابراهیم

خدا ابراهیم را خواند تا برای دو دلیل اصلی به سرزمین وعده برود:

○ ابراهیم پدر قومی عظیم می‌شد.

○ همهٔ مردم زمین از طریق ابراهیم برکت می‌یافتند.

لوقا گزارش داد:

○ برکت نجات در مسیح به یهودیان رسید و وعده‌های خدا به ابراهیم محقق شد.

○ یهودیان مسیحی انجیل را به غیر مسیحیان رساندند و مابقی وعده‌های خدا به ابراهیم نیز

محقق شد.

• خروج تحت رهبری موسی

موسی پیشگویی کرد که خدا پیامبر دیگری مانند او خواهد فرستاد تا قومش را از بندگی گناه برهاند.

لوقا اشاره می‌کند:

○ این پیامبر همان عیسی است.

○ عدم پذیرش عیسی به منزلهٔ نپذیرفتن موسی و شریعت بود.

- سلسله پادشاهی داوود
خداوند خانواده داوود را انتخاب کرد تا:
  - قومش را به عنوان سلسله پادشاهی ابدی هدایت کند.
  - حکومت خداوند را از اسرائیل تا اقصای جهان گسترش دهد.

- لوقا درک کرده بود که عیسی:
- پسر داوود بود.
  - فرمانروای پادشاهی خداست.
  - حکمرانی‌اش را به واسطه کلیسا گسترش خواهد داد.

- لوقا می‌خواست خوانندگانش درک کنند که عیسی:
- وارث وعده‌های ابراهیم است.
  - پیامبری مثل موسی است.
  - آخرین پادشاه سلسله داوودی است.

پادشاهی خدا (۳۷: ۰۴ : ۱)

الاهیات یهودی (۵۰: ۰۴ : ۱)

- خدا رهاننده‌ای مسیحایی را به اسرائیل می‌فرستاد.
- غیوران: خدا می‌خواهد اسرائیل علیه مقامات روم قیام کند.
  - گروه‌های آخرالزمانی: خدا به‌طور ماورالطبیعی دشمنانش را از بین می‌برد و قوم خود را پیروز خواهد کرد.
  - شریعت‌گرایان (گروه‌هایی مثل فریسیان و صدوقیان): پیش از اینکه اسرائیل مطیع شریعت شود، خدا دخالتی نخواهد کرد.

یحیای تعمیددهنده (۵۷: ۰۶ : ۱)

- به توبه حقیقی فراخواند.
- خبر خوش قریب‌الوقوع بودن برقراری پادشاهی خدا بر زمین توسط ماشیح را اعلام کرد.
- به درستی عیسی را به عنوان ماشیح معرفی کرد.
- اعلام کرد که ماشیح برکت بزرگ و تطهیر روح‌القدس را به انضمام داوری الاهی به ارمغان خواهد آورد.

یحیی این موضوع را که ماشیح نجات و داوری بر جهان را در مراحل مختلف با خود می‌آورد، پیش‌بینی نمی‌کرد.

عیسی به یحیی اطمینان می‌دهد که در حال پیشبرد تحقق انتظارات مختلف پیشگویی‌های مسیحایی عهد عتیق است.

الاهیات مسیحی (۲۸: ۱۰ : ۱)

الاهیات مسیحایی رابطه بسیار نزدیکی با انجیل مسیحی دارد.

پادشاهی خدا از طریق شخصیت و کار عیسی، همان ماشیح، به زمین می‌آید و تا به کمال گسترش می‌یابد. در این میان خدا کسانی را نجات می‌بخشد که عیسی را به عنوان ماشیح می‌پذیرند و به او ایمان می‌آورند.

لوقا بر دو نکته تاکید کرد:

- واقعیت‌های کار عظیم نجات خدا در مسیح.

- اهمیت پذیرش شخصی حقیقت مسیح توسط افراد که زندگی آنها را کاملاً دگرگون می‌کند.

پادشاهی ماشیح به تدریج با گسترش کلیسا و تغییر و دگرگونی شخصی مردم، رشد می‌کند.

انجیل لوقا (۱ : ۱۵ : ۰۴)

اعمال بخش دوم داستانی است که در انجیل لوقا شروع شد.

عیسی (۱ : ۱۶ : ۲۸)

- پیامبری که آمدن پادشاهی خدا را اعلام کرد.

- پادشاهی که فرمانروایی را با قدرت به وسیله صعود بر تخت خود مستقر نمود.

عیسی تعلیم داد که پادشاهی را به آرامی و مرحله به مرحله مستقر می‌کند.

رسولان (۴۳: ۱۹ : ۱)

عیسی به رسولان خود آموخت که کار استقرار پادشاهی او را ادامه دهند.

عیسی بعد از برخاستن از مردگان و پیش از صعودش به آسمان، مدتی را به تعلیم رسولان پرداخت.

رسولان:

- کلیسا را به عنوان شکل کنونی پادشاهی خدا بنا کردند.
- انجیل پادشاهی را به سرزمین‌ها و نزد اقوام جدید بردند.

نتیجه‌گیری (۱۵:۲۴:۱)

سوالاتی برای مرور

۱. شواهد صریح و ضمنی‌ای از انجیل لوقا که قویا نشان می‌دهد نویسنده انجیل لوقا و کتاب اعمال یک نفر بوده است را ذکر کنید.

۲. شواهد تاریخی‌ای از کلیسای اولیه که دیدگاه یکی بودن نویسنده انجیل لوقا و کتاب اعمال را تقویت می‌کند، ذکر کنید.

۳. از عهد جدید چه سرنخ‌هایی می‌توانیم دربارهٔ نویسندهٔ اعمال به دست بیاوریم؟ این سرنخ‌ها چطور دیدگاه نویسندهٔ اعمال بودن لوقا را تقویت می‌کنند؟

۴. چه مدرکی اشاره می‌کند که کتاب اعمال پس از ۷۰ میلادی نوشته شده است؟ چه مدرکی اشاره می‌کند که قبل از ۷۰ میلادی نوشته شده است؟

۵. مخاطبین اصلی کتاب اعمال را توضیح دهید.

۶. زمینه اجتماعی کتاب اعمال را به طوری که (۱) امپراتوری روم و (۲) روابط بین کلیسا و یهودیان را در بر بگیرد، توضیح دهید.

۷. نشان دهید که دیدگاه‌های الاهیاتی لوقا ریشه در دیدگاه عهد عتیق به تاریخ به صورت عمومی و دیدگاه آن به اسرائیل به طور خاص، داشت.

۸. دیدگاه مسیحی نسبت به پادشاهی مسیحایی خدا و دیدگاه الاهیات هم‌عصر یهودی و دیدگاه یحیای تعمیددهنده را با هم مقایسه کنید.

۹. چگونه الاهیات پادشاهی خدا در انجیل لوقا ما را برای درک پیام کتاب اعمال آماده می‌کند؟ در پاسخ‌تان به نقش عیسی و رسولان توجه کنید.

سوالات کاربردی

۱. نویسنده‌ی لوقا چطور به ما در درک و به‌کارگیری بهتر کتاب اعمال کمک می‌کند؟
۲. چطور زندگی و الاهیات ما تحت تاثیر دولت‌ها و فرهنگ‌های مان قرار می‌گیرد؟
۳. چه تشابهات و تضادهایی بین یهودیان بی‌ایمان و مسیحیان امروزی وجود دارد؟ درک این تشابهات و تضادها چطور می‌تواند به ما در بشارت به یهودیان امروزی کمک کند؟
۴. چرا به مسیحیان از هر دو زمینه یهودی و غیر یهودی موقعیتی کاملاً یکسان در کلیسا داده شد؟ چرا مهم است که تشخیص دهیم مسیحیان یهودی و غیر یهودی هر دو در موقعیتی برابر قرار دارند؟
۵. چطور دیدگاه عهد عتیق به تاریخ باید تفکر ما به عنوان مسیحیان در جهان امروزی را شکل دهد؟
۶. در حال حاضر، ما به چه اشکالی در پادشاهی خدا سهیم هستیم؟ نقش ما در روند بنای پادشاهی چیست؟
۷. چطور باید افکار و اولویت‌های مان را در نور این حقیقت که پادشاهی خدا با دریافت و اعتماد مردم به عیسی به عنوان ماشیح گسترش می‌یابد، تغییر دهیم؟
۸. مهم‌ترین نکته‌ای که از این درس آموختید، چیست؟

کتاب اعمال رسولان

درس دوم

ساختار و محتوا

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

© 2018 by Third Millennium Ministries

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form or by any means for profit, except in brief quotations for the purposes of review, comment, or scholarship, without written permission from the publisher, Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

Unless otherwise indicated all Scripture quotations are from the HOLY BIBLE, NEW INTERNATIONAL VERSION. Copyright © 1973, 1978, 1984, 2011 International Bible Society. Used by Permission of Zondervan Bible Publishers.

ABOUT THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Founded in 1997, Third Millennium Ministries is a nonprofit Christian organization dedicated to providing **Biblical Education. For the World. For Free.** In response to the growing global need for sound, biblically-based Christian leadership training, we are building a user-friendly, donor-supported, multimedia seminary curriculum in five major languages (English, Spanish, Russian, Mandarin Chinese, and Arabic) and distributing it freely to those who need it most, primarily Christian leaders who have no access to, or cannot afford, traditional education. All lessons are written, designed, and produced in-house, and are similar in style and quality to those on the History Channel®. This unparalleled, cost-effective method for training Christian leaders has proven to be very effective throughout the world. We have won Telly Awards for outstanding video production in Education and Use of Animation, and our curriculum is currently used in more than 192 countries. Third Millennium materials take the form of DVD, print, Internet streaming, satellite television transmission, and radio and television broadcasts.

For more information about our ministry and to learn how you can get involved, please visit <http://thirdmill.org>.

سرشناسه: کتاب اعمال رسولان (درس شماره ۲: ساختار و محتوا)

مدرس: هانس بایر

حق چاپ ترجمه فارسی این اثر برای انتشارات خدمات مسیحی هزاره سوم محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، چاپ، توزیع و دخل و تصرف در این اثر بدون اجازه ناشر مطابق قانون حق مولف ممنوع و منوط به کسب اجازه رسمی از ناشر است. ارجاعات کتاب مقدسی از ترجمه قدیم و هزاره نو (انتشارات ایلام) و ترجمه مؤده برای عصر جدید (انجمن متحد کتاب مقدس) گرفته شده است.

فهرست مطالب

مقدمه

فن بیان

هدف نگارشی

روایت تاریخی

پیغام انجیل

تکیه بر اقتدار

گفتار

اعمال

الگوی ساختاری

خلاصه اظهارات

رشد کلیسا

محتوا

اورشلیم

یهودا و سامره

اقصای جهان

فینیقیه، قبرس و انطاکیه

قبرس، فریجیه و غلاطیه

آسیا، مکادونیه و اخائیه

روم

کاربرد امروزی

سبک ادبی

سبک گزینشی

سبک دنباله‌دار

اشارات ضمنی

ناپیوستگی‌ها

زمان متفاوت

شرایط متفاوت

پیوستگی

همان خدا

همان هدف

همان انجیل

نتیجه‌گیری

مقدمه

گاهی به خاطر تدریس، این موقعیت نصیب می‌شود که به کشورهای زیادی در اطراف جهان سفر کنیم. قبل از هر سفری، همیشه می‌خواهم از دو موضوع مطلع باشم. اول، باید بدانم کجا می‌روم؛ و دوم، باید بدانم چطور می‌توانم به آنجا بروم. آیا باید بلیط هواپیما بگیرم؟ سوار اتوبوس بشوم؟ یا از وسیله نقلیه دیگری استفاده کنم؟ وقتی کتاب اعمال را می‌خوانیم هم، باید کاری تقریباً شبیه این انجام بدهیم. مواردی که به یاری ما می‌آیند عبارتند از اطلاع از اینکه داستان به کجا می‌رود و نیز شناخت فنون ادبی یا زمینه‌چینی‌هایی است که لوقا برای هدایت ما به سوی هدفمان مورد استفاده قرار می‌دهد.

این دومین درس از مجموعه دروس کتاب اعمال رسولان است. در این دروس به بررسی مدارکی می‌پردازیم که از کلیسای اولیه در ادامه خدمات عیسی به ثبت رسیده است. برای این درس عنوان «ساختار و محتوا» را در نظر گرفته‌ایم زیرا روش‌های تدوین مطالب توسط لوقا و پیام تعلیمی مورد نظر او را بررسی خواهیم کرد. بررسی ساختار و محتوای اعمال را به سه بخش تقسیم خواهیم کرد. اول، به فن بیان کتاب می‌پردازیم و به روش نگارش اعمال توسط لوقا و همچنین به تاثیری که باید بر روش تفسیر ما از آن بگذارد، نگاهی خواهیم انداخت. دوم، محتوای کتاب را بررسی می‌کنیم و نظم و ترتیب مطالب آن را مورد توجه قرار می‌دهیم و خواهیم دید که در قرن اول از این مطالب چه برداشتی می‌شد. و سوم، الگویی را برای کاربرد امروزی کتاب ارائه خواهیم داد که نشان می‌دهد چطور پیام باستانی لوقا می‌تواند با قدرت در روزگار ما سخن بگوید. بیایید ابتدا به فن بیان کتاب اعمال نگاهی بیندازیم.

فن بیان

وقتی مشغول خواندن یکی از کتاب‌های کتاب مقدس می‌شویم، آشنایی با روش استدلال و بیان دیدگاه نویسنده، حائز اهمیت است. باید سوالاتی از خودمان بپرسیم، مثلاً: چرا نویسنده این کتاب را نوشته است؟ او برای اثبات دعاوی خود به چه منابع موثقی رجوع کرده است؟ نویسنده چگونه کتابش را تدوین کرده تا خوانندگان خود را به نتیجه‌گیری مناسب هدایت کند؟ جواب به این سوالات چنان درکی ارائه می‌دهد که هرگز نباید نادیده‌شان بگیریم.

در مقدمه کتاب اعمال، بر سه جنبه از فن بیان لوقا متمرکز خواهیم شد. اول، درباره هدف او از نگارش اعمال سخن خواهیم گفت. دوم، به تکیه او بر منابع موثق اشاره می‌کنیم. و سوم، درباره بعضی از الگوهای ساختاری که لوقا در سرتاسر کتاب به کار برده، سخن خواهیم گفت. بیایید با بررسی هدف لوقا از نگارش کتاب اعمال شروع کنیم.

هدف نگارشی

وقتی مردم دست به نوشتن نوشته‌های طولانی و پیچیده می‌زنند، معمولاً اهداف و نیت‌های زیادی در دل دارند. این موضوع برای لوقا نیز در هنگام نوشتن دو کتاب انجیل لوقا و اعمال صادق بود. او امید داشت که نوشته‌هایش به روش‌های متفاوتی بر زندگی تئوفیلوس و اعضای کلیسا اثرگذار باشد. پس باید مراقب باشیم مبدا ساده‌انگارانه به اهداف او نگاه کنیم. با این حال، لوقا آشکارا بیان کرد که برای نوشته‌هایش یک هدف دارد. همانطور که خواهیم دید، لوقا به سادگی اعلام کرد که در حین نوشتن، هدفی دوجانبه داشته است. از یک سو، به گفته خودش اهدافی تاریخی داشت و می‌خواست روایت تاریخی مستدل و قابل اعتمادی از کلیسا در قرن اول بنویسد و از سوی دیگر اعلام کرد که اهداف الهیاتی قابل توجهی دارد. خواست او این بود که حقیقت و اهمیت پیام انجیل را برساند و بر آن صحنه بگذارد. به هر دو جنبه هدف دوجانبه لوقا نگاهی خواهیم انداخت و کارمان را با قصد او از نوشتن یک روایت تاریخی صحیح شروع می‌کنیم.

روایت تاریخی

در مقدمه انجیل لوقا ۱: ۱-۳، لوقا اظهار می‌کند مصلحت دیده تا روایت تاریخی درستی از کلیسای اولیه بنگارد. به سخنان او در این قسمت گوش بدهید:

از آنجا که بسیاری دست به تالیف حکایت اموری زده‌اند که نزد ما به انجام رسیده است، درست همان‌گونه که آنان که از آغاز شاهدان عینی و خادمان کلام بودند به ما سپردند، من نیز که همه چیز را از آغاز به دقت بررسی کرده‌ام، مصلحت چنان دیدم که آنها را به شکلی منظم برای شما، عالیجناب تئوفیلوس، بنگارم. (لوقا ۱: ۱-۳، ه. ن)

اهمیتی که روایت تاریخی درست برای لوقا دارد، از چند نظر در این متن آشکار است. او به «اموری که نزد ما به انجام رسید» اشاره می‌کند، یعنی وقایع تاریخی که به وقوع پیوسته بود. لوقا همچنین بیان می‌کند که با «شاهدان عینی» صحبت کرده و «به دقت» جزئیات آنچه به ثبت رسانده را «بررسی کرده» است. او همچنین

روایتش را «به شکلی منظم» نوشته تا حقیقت گزارش خود را به طور روشن و با دقت تمام با مخاطبانش در میان بگذارد.

به طور خلاصه، لوقا در نظر داشت تا در دو جلد نوشته‌اش در انجیل و اعمال، روایت تاریخی صحیحی ارائه دهد که با زندگی عیسی در انجیل آغاز می‌شد و با کلیسای اولیه در کتاب اعمال ادامه می‌یافت. لوقا نگران به ثبت رساندن روایت تاریخی صحیح بود زیرا اصلی اساسی را درک کرده بود که در سرتاسر کتاب مقدس تکرار می‌شد، و آن عبارت بود از اینکه: خدا خود را در تاریخ واقعی، در زمان و مکان آشکار می‌سازد. خدا در طول تاریخ مشغول کار است تا نجات و داوری خود را به اجرا درآورد.

متأسفانه، در سده‌های اخیر بسیاری از منتقدین، اینطور استدلال کرده‌اند که مفاهیم «نجات» و «داوری» دو به دو با تاریخ واقعی ناسازگارند. ادعای عمومی آنها این است که اعمال ماوراءالطبیعی خدا به سادگی در تاریخ، یعنی در مکان و زمان واقعی اتفاق نمی‌افتد. در نتیجه وقتی متألهمین منتقد درباره اعمال خدا در کتاب مقدس می‌خوانند، اغلب این روایت‌ها را به عنوان مظاهری از احساسات و عواطف مذهبی غیرواقعی و نوعی «داستان خیالی مذهبی» در نظر می‌گیرند.

اما لوقا شخصا تصریح می‌کند که تلاش او نگارش یک داستان خیالی مذهبی نیست؛ بلکه قصد داشته تا تاریخ حقیقی را گزارش دهد. در واقع، شیوه نگارش او طوری بود که به سادگی می‌شد آن را تصدیق یا رد کرد. به عنوان مثال، لوقا روایت‌های خود را در اثنای زمینه‌های تاریخی مشهوری می‌نوشت. مثلاً در کتاب اعمال، به افرادی مانند عمالائیل در ۵: ۳۴، گالیو در ۱۸: ۱۲، فلیکس در ۲۳: ۲۶، و فستوس در ۲۴: ۲۷ اشاره شده است که همگی افرادی شناخته شده در جهان باستان یهود و روم بودند. لوقا با اشاره به این افراد و سایر جزئیات تاریخی، بررسی مستقل خوانندگان خود را در مورد تحقیقاتش، ممکن می‌ساخت. آنها می‌توانستند با کسانی که این افراد و وقایع مورد اشاره او را می‌شناختند، صحبت کنند و در برخی موارد می‌توانستند نوشته‌های سایرین را در مورد همان موضوعات بخوانند. اگر گزارش‌های لوقا واقعیت محض نبود، افراد شکاک به سادگی می‌توانستند آنها را رد کنند.

مخصوصاً از اواخر قرن ۱۹ میلادی، تعدادی از متخصصین صحت تاریخی کتاب اعمال را در مقایسه آن با بسیاری از متون غیرکتاب مقدسی و سایر داده‌های باستان‌شناسی مورد بررسی قرار داده‌اند. بسیاری از این مطالعات از نظرات مختلف نشانگر آن بودند که لوقا مورخ قابل اعتمادی است، اما در اینجا به دلیل محدودیت وقت تنها می‌توانیم به چند نمونه مشخص از آنها اشاره کنیم.

اول، لوقا در اعمال ۲۸: ۷، آشنایی خود را با اصطلاح تاریخی مشخصی منعکس می‌کند. در آنجا او به رهبر جزیره مالتا به عنوان «رئیس جزیره» اشاره می‌کند. این اصطلاح غیرعادی برای بسیاری از مفسرین در طول قرون متمادی معما بود، اما تحقیقات باستان‌شناسی اخیر نشان داده‌اند که در آن زمان عنوان رسمی رهبر در واقع همین اصطلاح بوده است.

دوم، در اعمال ۲۷: ۲۱-۲۶، لوقا عملکرد پولس بر عرشه کشتی را طوری توصیف می‌کند که توسط تحقیقات تاریخی بر آنها صحنه گذارده شده است. در آنجا لوقا می‌نویسد که پولس با همه کارمندان کشتی‌ای که حامل او به روم بود صحبت کرد و آنها را در یک توفان سهمگین تشویق نمود و توصیه‌هایی کرد. بسیاری از دانشمندان منتقد در گذشته استدلال می‌کردند که صحبت عمومی پولس به عنوان یک زندانی در آن موقعیت غیرممکن بوده است. اما تحقیقات اخیر نشان می‌دهند که قانون دریایی قرن اول در مواقع خطر جدی، به هر یک از مسافران کشتی این اجازه را می‌داده تا با کارمندان کشتی صحبت و به آنها توصیه‌هایی کنند.

این مثال‌ها نشان‌دهنده امانت‌داری لوقا نسبت به واقعیت‌های تاریخی هستند؛ و قصد او از نوشتن روایتی مبتنی بر وقایع تاریخی حقیقی به ما یادآور می‌شود که حقیقت جاودانی خدا به هیچ‌وجه جدا از واقعیت‌های زندگی نیستند. بلکه در ایمان کتاب مقدسی، نجات در تاریخ واقعی و از طریق آن وارد عمل می‌شود. به همین دلیل لوقا تا این اندازه نسبت به نگارش روایت تاریخی صحیح حساسیت به خرج می‌دهد.

پیغام انجیل

با در ذهن داشتن هدف تاریخی لوقا، باید به بعد دیگر قصد و نیت او اشاره کنیم، یعنی: هدف الاهیاتی او که واقعیت و قدرت پیغام انجیل را در کتاب اعمال ارائه می‌دهد. یک‌بار دیگر به سخنان او در لوقا ۱: ۳-۴ گوش بدهید:

من نیز که همه چیز را از آغاز به دقت بررسی کرده‌ام، مصلحت چنان دیدم که آنها را به شکلی منظم برای شما، عالیجناب تئوفیلوس، بنگارم، تا از درستی آنچه آموخته‌اید، یقین پیدا کنید. (لوقا ۱: ۳-۴، ه. ن)

همانطور که در اینجا می‌بینیم، لوقا تاریخ اعمال را به منظور تایید تعلیماتی می‌نویسد که تئوفیلوس و سایرین یافته بودند. این بدان معناست که کتاب اعمال را می‌توان به عنوان نوعی تاریخ کلیسایی یا تعلیمی تلقی کرد. لوقا می‌خواست تئوفیلوس و سایر خوانندگانش دیدگاه‌های خاص، اعتقادات الاهیاتی خاص، و جنبه‌های فکری مشخصی در مورد اهمیت الاهیاتی وقایع تاریخی‌ای بیابند که او در کتاب اعمال به ثبت رسانده بود.

همانطور که در درس قبل دیدیم، لوقا جهان و کل تاریخ را از پشت ذره‌بین خداوندی و پادشاهی مسیح می‌نگریست. او می‌دید که امیدها و وعده‌های عهد عتیق از طریق عیسی و کلیسا به انجام می‌رسند. و می‌خواست تئوفیلوس گزارشی که او از وقایع کلیسای اولیه به ثبت رسانده بود را با این ذره‌بین نگاه کند، و ببیند که چگونه مسیح، به واسطه روح خدا، پادشاهی خدا در مسیح را برقرار کرد و به بنای آن ادامه می‌داد. پس امروز وقتی کتاب اعمال را می‌خوانیم، باید همواره به خاطر داشته باشیم که لوقا وقایع حقیقی را به ثبت نرسانید تا فقط بدانیم

مدت‌ها پیش چه اتفاقاتی افتاده است. بلکه فراتر از آن، او قصد داشت نظر خوانندگان را به تعلیماتی جلب کند که برای کلیسا اساسی بودند، یعنی: شواهد قابل اطمینان از ادامه کار مسیح به واسطه روح‌القدس.

تکیه بر اقتدار

با به خاطر سپردن هدف دوجانبه لوقا، آماده‌ایم تا به جنبه دیگر فن بیان او بپردازیم، یعنی: تکیه او بر اقتدار. لوقا حقایق تاریخی و الاهیاتی‌ای که به ثبت رساند را بر اساس اقتدار خودش نوشت، بلکه با تکیه بر اقتدار مسیح و رسولانش دست به نگارش آنها زد. به این طریق، لوقا به عنوان یک شاهد واقعی انجیل خدمتش را انجام داد.

یک موضوع قابل تامل در اعمال، مقدار حجم تخصیص داده شده به سخنان و کارهای کسانی است که شاهدان کلیدی مسیح محسوب می‌شدند. وقتی مسیح به آسمان صعود کرد، رسولانش را به عنوان شاهدان خود خواند و به آنها قدرت بخشید تا با تکیه بر او، کار پادشاهی‌اش را ادامه دهند. او به طور متناوب به انبیا و سایر رهبران برجسته کلیسا قدرت بخشید تا پیغامش را نیز اعلام کنند. لوقا در حین متقاعد کردن تئوفیلوس و کلیسای گسترده‌تر نسبت به دیدگاه‌هایش، بارها و بارها به رهبران کلیسا، خصوصاً به رسولان و انبیا رجوع می‌کند تا نظریات خودش را به تماشا بگذارد و به آنها سندیت ببخشد.

برای بررسی جزئیات بیشتر تکیه لوقا بر اقتدار، بر دو موضوع متمرکز خواهیم شد. اول، روش به کارگیری سخنان مقتدرانه توسط لوقا. و دوم، به اشارات او به اعمال مقتدرانه نگاهی خواهیم انداخت. بیایید با تاکید لوقا بر سخنانی که در کلیسا اقتدار داشتند شروع کنیم.

گفتار

همانطور که در درس قبل اشاره کردیم، لوقا یک رسول نبود. او احتمالاً پس از صعود مسیح به آسمان، به او ایمان آورد. لوقا در طی سفرهایش با پولس و نیز جدا از او، به بررسی خدمات عیسی و رسولان مشغول بود و شهادت شاهدان عینی منتخب خداوند را به ثبت می‌رساند.

از یک نظر، همه پیروان مسیح شاهدان او هستند. اما، وقتی کلیسا پایه‌گذاری می‌شد، عیسی رسولانش را مامور کرد تا شاهدان موثق و عاری از خطای او باشند. آنها تنها کسانی بودند که او مقرر کرد و قدرت بخشید تا در زمان غیبتش به عنوان شاهدان دائمی و مقتدر او بر زمین خدمت کنند. از این گذشته، خداوند انبیا و سایر رهبران مقتدر کلیسا، مانند لوقا، را نیز فراخواند تا گاه به گاه، با اقتدار بر او شهادت دهند.

برجسته‌ترین روش ارائه سخنان مقتدرانه توسط لوقا، ثبت سخنرانی‌ها بود. او به جای اینکه به سادگی در مورد تعلیم کلیسا اظهار نظر کند، به طور منظم سخنرانی‌های مبسوط را به ثبت می‌رسانید و اجازه می‌داد تا

نمایندگانی که خداوند به آنها اقتدار بخشیده بود، به زبان خود به عنوان شخصیت‌های فعال در تاریخی که می‌نگاشت، صحبت کنند.

در واقع، حدود سی درصد از اعمال از مباحثات، گفتگوها، تک‌گویی‌ها، موعظه‌ها و سایر انواع سخنوری تشکیل شده است. این رقم بسیار بالاتر از منابع گفتاری در سایر روایت‌های باستانی است، احتمالاً به این دلیل که لوقا بر این سخنوری‌ها به عنوان توسل به اقتدار رسولان تکیه داشت. به طور کلی حدود ۲۴ سخنرانی در اعمال به ثبت رسیده: هشت سخنرانی از پطرس، نه سخنرانی از پولس، یک سخنرانی از استیفان، یک سخنرانی از یعقوب، و چند مورد از دیگران. اکثریت این سخنرانی‌ها توسط رسولان انجام شده؛ و بقیه نیز اغلب سخنرانی‌های انبیا و رهبران برجسته کلیساست.

اما این موضوع چه اهمیتی دارد؟ سخنرانی‌های درج شده در اعمال به ما می‌گوید رهبران کلیسای اولیه چه کسانی بودند و دربارهٔ بسیاری از مسائل چه طرز فکری داشتند. آنها به ما نشان می‌دهند که چرا شاگردان می‌خواستند به خاطر مسیح رنج را به جان بخرند. آنها گواهی بر خدمات رسولان به مسیح، و مدرکی از راهکارهای آنها برای بنای پادشاهی او هستند. این سخنرانی‌ها به دیدگاه‌های لوقا در مورد تاریخ کلیسای اولیه نیز اقتدار می‌بخشند.

اما، منتقدین زیادی در قرن نوزدهم و بیستم وجود داشتند که نمی‌پذیرفتند لوقا گزارشی صحیح از سخنرانی‌هایی که در اعمال نگاشته، به دست می‌دهد. و باید اذعان داشت که در گزارش‌های تاریخی جهان باستان نمونه‌هایی وجود دارد که در آنها سخنرانی‌ها بر اساس واقعیت ارائه نشده‌اند.

اما تعدادی از منتقدین و الاهی‌دانان انجیلی یا ایوانجلیکال بر این نکته تأکید دارند که مورخین زیادی قبل از لوقا، در روزگار او، و بعد از آن، سخت کار کرده‌اند تا سخنرانی‌های موجود در تاریخ‌نگاری‌های‌شان دقیقاً نمایشگر حقیقی آن سخنرانی‌های واقعی باشند. و در واقع، هرچه دقیق‌تر به سخنرانی‌های موجود در اعمال می‌نگریم، متوجه مدارک متقاعدکننده‌ای می‌شویم که لوقا یکی از این مورخین قابل اعتماد بوده، پس سخنرانی‌هایی که ارائه می‌دهد واقعا نمایانگر تعالیم مقتدرانهٔ رسولان است.

در درجهٔ اول به ثبت دقیق سخنرانی‌ها در اعمال اطمینان داریم چون لوقا از روح‌القدس الهام گرفت تا تاریخی موثق و معتبر بنویسد. با این حال، دست‌کم می‌توانیم از چهار روش دیگر ببینیم که سخنرانی‌های اعمال نمایه‌ای دقیق از سخنرانی‌های واقعی هستند.

اول، این سخنرانی‌ها شیوهٔ خودشان را دارند. در مقایسهٔ آنها با سایر قسمت‌های اعمال، به نظر طبیعی و با شیوه‌ای ساده می‌رسند. بعضی از آنها زبان یونانی زمخت و ناپیراسته‌ای به کار برده‌اند. این نشان می‌دهد که لوقا بیشتر نگران آن بود که دقیقاً آن چیزی را بنویسد که سخنرانان واقعا می‌گفتند، تا اینکه متوجه پالایش و پیرایش سخنرانی‌شان باشد.

دوم، سخنرانی‌ها به خوبی در چهارچوب مضمون‌شان جا می‌گیرند. هر سخنرانی متناسب با سخنران و مخاطبین ارائه شده است. به عنوان مثال، در اعمال باب ۴، پطرس پس از شفای مردی لنگ با رهبران یهود صحبت می‌کرد. هرچند سخنرانی او شامل اعلان نجات در مسیح است، که امکان دارد گمان ببریم لوقا آن را از خودش نوشته باشد، اما پطرس مستقیماً به شفای انجام شده به عنوان اثبات سخنانش متوسل می‌شود. گذشته از این، رهبران یهودی غیرایماندار نمی‌توانستند سخنان پطرس را تکذیب کنند چون خودشان شاهد آن شفا بودند. به همین ترتیب، سخنرانی‌های پولس نشانگر زمینه‌ی مربوط به خودشان هستند. مثلاً در اعمال باب ۱۳، لحن گفتار او در انطاکیه پیسیدیه با یهودیان و خداترسان با اعمال باب ۱۷ که مخاطبینش رواقیون و اپیکوریان بودند، کاملاً متفاوت است.

سوم، هر سخنرانی انعکاسی از شخصیت سخنران است. در حالیکه انتظار می‌رود مطالب مشترکی مطرح شود، اما هر سخنران ویژگی‌های خاصی را از خود نشان می‌دهد. مثلاً، سخنرانی پولس برای مشایخ افسسیان در باب ۲۰ اعمال شامل تعداد شگفت‌انگیزی از مطالب مشابه در نامه‌های پولس است. این دقیقاً همان سخنرانی‌ای است که از نویسنده آن نامه‌ها انتظار داریم.

چهارم، در بعضی قسمت‌ها، لوقا به وضوح بیان می‌کند که سخنرانی‌های خاصی را خلاصه یا مختصر کرده است. مثلاً، در اعمال ۲: ۴۰ اشاره می‌کند که پطرس «سخنان بسیار دیگر» گفت. این موضوع ما را به این باور متمایل می‌کند که هدف لوقا عموماً ارائه کامل‌تر سخنرانی‌ها در مضمون اصلی‌شان بوده است. با این روش‌ها و روش‌های دیگر می‌توانیم اطمینان حاصل کنیم که لوقا سخنرانی‌های صحیح تاریخی را ارائه داده است. او در اعمال این سخنرانی‌ها را از خود نساخته و جعل نکرده تا با اهدافش هماهنگ کند. برعکس، او مرجعیت توضیحات و جزئیات روایت خود را بر شهادت مقتدرانه واقعی رسولان قرار می‌دهد. لوقا علاوه بر ثبت سخنان مقتدرانه ایشان، بر روایت‌های موثق از عملکردهای کلیسای اولیه نیز متکی بود تا حامی پیغام الاهیاتی‌ای باشند که در طول کتاب اعمال به دست می‌داد.

اعمال

روح‌القدس به طرق معجزه‌آسای بسیاری، رسولان- و گاهی نیز به انبیا و سایر رهبران برجسته کلیسای اولیه- را قدرت بخشید که به پیغام انجیل آنان اعتبار می‌داد. روح‌القدس از طریق معجزات، از عطای روحانی چشمگیر شفا گرفته تا زنده کردن مردگان، شهادت می‌داد که رسولان نمایندگان مقتدر مسیح هستند. اعمال ۱۳: ۷-۱۲ را در نظر بگیرید که در آن اعتبار خدمت پولس در برابر والی پافوس تایید شد. به روایت لوقا در آن قسمت گوش بدهید:

او از دوستان «سِرگیوس پولس» والی بود. والی که مردی خردمند بود، برنابا و سولس را به حضور فراخواند، زیرا می‌خواست کلام خدا را بشنود. اما علیمای جادوگر - که ترجمه نامش چنین است - به مخالفت با ایشان برخاست و کوشید والی را از ایمان آوردن، بازدارد. در این هنگام سولس، که پولس نیز نامیده می‌شد، پر از روح‌القدس شده، بدو چشم دوخت و گفت: «ای فرزند ابلیس، ای دشمن هر پارسایی، که پر از مکر و فریبی! چرا از کج کردن راه‌های راست خداوند باز نمی‌ایستی؟ بدان که دست خداوند بر ضد توست. اکنون کور خواهی شد و تا مدتی قادر به دیدن آفتاب نخواهی بود.» در دم، مه و تاریکی او را فروگرفت، و دور زده کسی را می‌جست که دستش را بگیرد و راه را به او بنماید. چون والی این واقعه را دید، ایمان آورد، زیرا از تعلیمی که درباره خداوند می‌دادند در شگفت شده بود. (اعمال ۱۳: ۷-۱۲، ۵. ن).

وقتی علیما کوشید تا مانعی در برابر انجیل ایجاد کند، روح‌القدس به پولس قدرت بخشید تا وی را کور کند. و تعلیم و اعمال پولس، والی را مجاب کرد که انجیل او حقیقی است. لوقا سخنان و اعمال مقتدرانه را به ثبت رساند تا خوانندگان را نسبت به حقیقت روایت‌های خود مجاب کند. او می‌خواست خوانندگان ببینند که رسولان توسط خداوند عیسی اقتدار یافته‌اند، و اینکه کلیسا در همه جا و در طول نسل‌ها در حین ادامه بنای پادشاهی خدا با اتکا بر مسیح، متعهد به پیروی از شهادت ایشان بوده است. حالا پس از بررسی هدف بیان شده لوقا و اتکای او بر اقتدار، آماده‌ایم تا نظری به بعد سوم فن بیان لوقا بیندازیم، یعنی: الگوی ساختاری‌ای که در سرتاسر کتاب اعمال به کار گرفته است.

الگوی ساختاری

کتاب اعمال نشانگر الگوهای ساختاری زیادی است، اما به دلیل محدودیت زمانی، بر دو جنبه از ساختارهای اعمال متمرکز می‌شویم. اول، الگوی اصلی خلاصه اظهارات مکرر آن را بررسی خواهیم کرد. دوم، به الگوی رشد کلیسا که در اعمال پدیدار می‌شود، نگاهی خواهیم انداخت. بیایید با روش استفاده لوقا از خلاصه اظهارات کار را شروع کنیم.

خلاصه اظهارات

نویسندگان کتاب مقدس در سطوح مختلف زیادی حضور خود را در روایت‌های‌شان نشان می‌دهند. گاهی، به خاطر اهداف عملی، آنها خود را در پشت جریان یک داستان پنهان می‌کنند. در موارد دیگر، آنها قدم پیش می‌گذارند تا توضیحات صریحی درباره آنچه در روایت‌های‌شان اتفاق می‌افتد، به خوانندگان ارائه دهند. لوقای نویسنده، در طول کتاب اعمال توضیحات زیادی می‌دهد. او اطلاعاتی در مورد پیش‌زمینه می‌دهد، نیت‌های قلبی

شخصیت‌ها را آشکار می‌کند، زمینه را توصیف می‌کند و بسیاری موارد دیگر. او این کار را انجام داد تا مطمئن شود پیامش به روشنی و امانت منتقل می‌شود. یکی از روش‌های معمول او برای توضیح وقایع در کتابش، از طریق خلاصه اظهارات است.

بسیاری از خوانندگان متوجه می‌شوند که کتاب اعمال، پیشروی انجیل از اورشلیم به بیرون را توصیف می‌کند. و در طول قدم‌های بعدی، لوقا مکثی می‌کند تا وقایع رخ داده تا آن قسمت را خلاصه کند. طرز استفاده لوقا از خلاصه اظهارات در شش دوره زمانی تاریخی او را مورد بررسی قرار خواهیم داد که عبارتند از: توفیق انجیل در اورشلیم، در یهودیه و سامره؛ از سامره تا انطاکیه سوریه؛ در قبرس، فریجیه و غلاطیه؛ در آسیا، مکادونیه و اخائیه؛ و از اورشلیم تا روم.

به عنوان مثال اعمال ۵: ۴۲ را در نظر بگیرید که در آن لوقا خلاصه‌ای از موفقیت و فعالیت کلیسا را اینطور بیان می‌کند:

هر روزه در هیکل و خانه‌ها از تعلیم و مژده دادن که عیسی، مسیح است دست نکشیدند. (اعمال ۵: ۴۲)

این روش خلاصه اظهارات است که لوقا به طور مرتب در سرتاسر کتاب اعمال ارائه می‌دهد تا مراحل موفقیت انجیل و رشد کلیسا را به طور برجسته نشان دهد. به توضیح او در اعمال ۲۸: ۳۰-۳۱ گوش بدهید:

پولس دو سال تمام در خانه اجاره‌ای خود ساکن بود و هر که به نزد وی می‌آمد، می‌پذیرفت. و به ملکوت خدا موعظه می‌نمود و با کمال دلیری در امور عیسی مسیح خداوند بدون ممانعت تعلیم می‌داد. (اعمال ۲۸: ۳۰-۳۱)

پس از نگاهی که به طرز جلب توجه لوقا به قسمت‌های مشخصی از تاریخ‌نگاری‌اش به واسطه خلاصه اظهارات انداختیم، باید الگوی رشد کلیسا را بررسی کنیم که در میان این خلاصه اظهارات نمود می‌یابد.

رشد کلیسا

وقتی لوقا رشد کلیسا را توصیف می‌کند، مرتباً به دو جفت نیروی پویا اشاره می‌کند. از یک سو، او درباره رشد و تنش داخلی کلیسا می‌نویسد. و از سوی دیگر درباره رشد ظاهری و مخالفت با کلیسا از بیرون صحبت می‌کند. این الگو را بعداً در این درس نشان خواهیم داد، و اکنون فقط به طور ساده منظور اصلی‌مان را شرح می‌دهیم. منظور ما از اصطلاح «رشد درونی»، تاثیرات مثبت انجیل درون جامعه مسیحی است. شاید بگوییم این نوعی رشد کیفی است که بلوغ روحانی افراد و کلیسا به عنوان یک کل را پیش می‌برد. از اصطلاح «تنش»،

منظورمان مشکلات، سوالات، تقابلات و کشمکش‌هایی است که درون کلیسا رخ می‌داد. در کتاب اعمال، لوقا به طور مرتب نشان می‌دهد که رابطه‌ای متقابل میان رشد درونی و تنش وجود داشت. رشد درونی منجر به تنش می‌شد، و تنش به رشد درونی می‌انجامید.

جفت دوم از عناصر الگوی ساختاری لوقا از رشد کلیسا، عبارتند از رشد ظاهری و مخالفت. منظور از «رشد ظاهری»، رشد کلیسا از نظر ازدیاد تعداد اعضای جدید آن است. این شکل رشد کمی کلیسا بود. با استفاده از اصطلاح «مخالفت»، اشاره ما به این واقعیت است که ناسازگاری معمولاً در میان کلیسا شکل می‌گرفت و همچنین جهان غیرایماندار واکنشی منفی به انجیل نشان می‌داد. یک بار دیگر، رابطه متقابلی میان این دو ایده در اعمال وجود دارد. رشد ظاهری گاهی منجر به مخالفت می‌شد، و مخالفت نیز گاهی به رشد ظاهری می‌انجامید.

از این گذشته، لوقا اغلب نشان می‌دهد که رابطه متقابلی میان این دو جفت از عناصر وجود دارد، یعنی بین رشد درونی و تنش از یک سو، و رشد ظاهری و مخالفت از سوی دیگر. به گفته دیگر، لوقا مرتباً اشاره می‌کند که رشد درونی و تنش موجب رشد ظاهری و مخالفت می‌شوند، و رشد ظاهری و مخالفت نیز باعث ایجاد رشد درونی و تنش می‌گردد. بعداً در همین درس خواهیم دید که این الگوی رشد کلیسا آنقدر به دفعات در اعمال ظاهر می‌شود که نوعی چهارچوب ادراکی یا اسکلتی برای کتاب تشکیل می‌دهد.

خلاصه‌هایی که لوقا در سرتاسر کتاب خود ارائه می‌دهد، نشانگر آن است که هر قسمت اصلی کتاب اعمال شرحی از رشد انجیل و گسترش آن توسط شهادت کلیسای اولیه است. فقط تصورش را بکنید که تاثیر این توضیحات بر تئوفیلوس و سایر خوانندگان کتاب لوقا چه بوده است. آنها ایمانداران را در همه جا تشویق می‌کردند که صرف نظر از بزرگی تنش یا هولناکی مخالفت، خدا همواره از طریق انجیل مشغول به کار است تا کلیسای او از لحاظ درونی و ظاهری رشد کند. آنها مسیحیان اولیه را ترغیب به خواندن تمامی تاریخ از این دیدگاه می‌کردند. و به آنها اطمینان می‌بخشیدند که اگر شاهدان امین خداوند و نجات‌دهنده‌شان باقی بمانند، با وجود مشکلات داخلی و ظاهری، شاهد رشد انجیل در روزگار خودشان نیز خواهند بود.

محتوا

با به‌خاطر سپردن بعضی از ابعاد اصلی فن بیان لوقا، اکنون به دومین عنوان درس، یعنی محتوای کتاب اعمال می‌پردازیم. هرچند راه‌های زیادی برای خلاصه کردن محتوای این کتاب وجود دارد، ما بر روشی متمرکز می‌شویم که لوقا توسعه کلیسا را به عنوان تحقق جزئی پادشاهی خدا بر زمین توصیف می‌کند. نوشته دو جلدی لوقا در انجیل لوقا و کتاب اعمال رسولان شرح می‌دهد که چگونه عیسی پادشاهی زمینی خدا را از طریق اعلام انجیل به ارمغان آورد و شروع به بنای آن کرد. لوقا در انجیل خود زیربنایی را توصیف

می‌کند که عیسی در طول خدماتش بر زمین برای این پادشاهی نهاد. و در کتاب اعمال او شرح می‌دهد که چگونه عیسی روح‌القدس را نازل فرمود تا به رسولان و به کلیسا قدرت ببخشد که کار بنای پادشاهی را ادامه دهند. به این طریق، پادشاهی خدا موضوع اصلی هر دو جلد نوشته لوقا را تشکیل می‌دهد. پس در حین بررسی محتوای اعمال، توجه خاصی به ادامه گسترش پادشاهی خدا تحت رهبری رسولان خواهیم داشت.

وقتی عیسی به رسولان در اعمال ۱: ۸ ماموریت داد، به آنها فرمود تا به عنوان شاهدان، انجیل را ابتدا در اورشلیم اعلام کنند و سپس آن را تا اقصای جهان منتشر کنند. یک بار دیگر به سخنانی که عیسی خطاب به رسولان در اعمال ۱: ۸ گفت گوش بدهید:

چون روح‌القدس بر شما می‌آید، قوت خواهید یافت و شاهدان من خواهید بود، در اورشلیم و تمامی یهودیه و سامره و تا اقصای جهان. (اعمال ۱: ۸)

در اینجا عیسی راهکاری جغرافیایی برای شهادت انجیل توسط کلیسا ارائه می‌دهد. رسولان باید با قدرتی که از روح‌القدس می‌گرفتند، شهادت دادن را در اورشلیم شروع می‌کردند و سپس انجیل را به یهودیه و سامره، و سرانجام تا اقصای جهان می‌بردند تا هر جا می‌روند پادشاهی خدا را گسترش دهند.

متخصصین زیادی معتقدند لوقا کتاب اعمال را بر اساس فراخوان عیسی برای گسترش جغرافیایی شهادت انجیل تنظیم کرده است. ما نیز همین الگو را در مرور کتاب او در نظر خواهیم گرفت. اول نگاهی به روش توصیف لوقا از رشد انجیل در اورشلیم در اعمال ۱: ۱-۸: ۴ می‌اندازیم. دوم، به رشد پادشاهی در یهودیه و سامره در ۸: ۹-۵: ۳۱ می‌پردازیم. و سوم، بر روش رساندن انجیل به اقصای جهان توسط کلیسا در ۹: ۳۲-۲۸: ۳۱ متمرکز خواهیم شد. از آنجایی که قسمت سوم بررسی ما بسیار طولانی است، توجهی خاص به آن خواهیم کرد و چهار مرحله رشد را مورد توجه اصلی قرار می‌دهیم که لوقا در اظهارات خلاصه خود مطرح می‌کند، همان اظهارات خلاصه‌ای که قبلاً به آنها اشاره شد: اول در فینیقیه، قبرس و انطاکیه در ۹: ۳۲-۱۲: ۲۵؛ دوم، در قبرس، فریجیه و غلاطیه در ۱۳: ۱-۱۵: ۳۵؛ سوم، در آسیا، مکادونیه و اخائیه در ۱۵: ۳۶-۲۱: ۱۶؛ و چهارم، در طول راه تا روم در ۲۱: ۱۷-۲۸: ۳۱.

به هر یک از این قسمت‌ها با جزئیات بیشتری خواهیم پرداخت، و بر الگوهای رشد درونی و تنش و همچنین رشد ظاهری و مخالفت متمرکز می‌شویم که قبلاً درباره آنها توضیح دادیم. بیایید ابتدا به روش برقراری پادشاهی خدا در اورشلیم از طریق شهادت رسولان به انجیل در اعمال ۱: ۸-۴: ۱ بپردازیم.

اورشلیم

اورشلیم پایتخت اسرائیل باستان، یعنی قوم خاص خدا در عهد عتیق بود. اورشلیم نقطه شروع روایت لوقاست چون نقشی مرکزی در پادشاهی خدا در سرتاسر عهد عتیق، و همچنین در خدمات عیسی داشت. از این گذشته، لوقا در قسمت‌های مختلف دیگر کتاب اعمال در مورد وقایع اورشلیم می‌نویسد، و مرتباً نشان می‌دهد که کار رسولان در انتشار انجیل به سرزمین‌های جدید همچنان ریشه در این شهر خاص داشت.

لوقا رشد پادشاهی خدا توسط انجیل در اورشلیم را در چهار دسته روایت اصلی گزارش می‌دهد که عبارتند از: اول، انتظار برای آمدن روح‌القدس و نزول روح در اعمال ۱-۲؛ دوم، موعظه پطرس در معبد و جفای بعد از آن در اعمال ۳-۴؛ سوم، داستان حنایا و صفیره و جفای بعد از آن در اعمال ۵؛ و چهارم، انتخاب شماسان و جفای بعد از آن در اعمال ۶: ۱-۸: ۴.

به عنوان نمونه، رشد درونی در رخدادهای معروف زیادی در اورشلیم به چشم می‌خورد، مثلاً:

ماموریت رسولان در اعمال ۱

نزول روح‌القدس در پنطیکاست در اعمال ۲

تجربه معجزات در اورشلیم، مخصوصاً توسط پطرس در اعمال ۳، ۴ و ۵

در عین حال می‌توانیم تنش‌های میان جامعه مسیحی را در قسمت‌های زیادی ببینیم، از جمله در:

این سوال که چه کسی دوازدهمین رسول خواهد بود، در اعمال ۱

دروغ حنایا و صفیره درباره مبلغی که به کلیسا هدیه دادند، در اعمال ۵؛ و

تبعیضی که نسبت به بیوه‌زنان یونانی زبان در اعمال ۶ اعمال می‌شد.

فراتر از اینها، روایت لوقا از شهادت انجیل در اورشلیم شامل الگوی رشد ظاهری و مخالفت نیز می‌شود.

به عنوان مثال:

در روز پنطیکاست حدود ۳۰۰۰ نفر به کلیسا افزوده شدند، در اعمال ۲

وقتی یوحنا و پطرس در اعمال ۴ به زندان افتادند، تعداد اعضای کلیسا به حدود ۵۰۰۰ نفر رسید، و

کاهنان یهودی زیادی در اعمال ۶ به کلیسا پیوستند.

با اینحال، همانطور که قبلاً مطرح کردیم، این رشد ظاهری اغلب با مخالفت شدید از جانب جهان

غیرایماندار همراه بود، مثلاً در:

دستگیری و کتک زدن پطرس و یوحنا در اعمال ۵

شهادت استیفان در اعمال ۷؛ و

پراکنده شدن کلیسا به خاطر آزار و شکنجه از اورشلیم در اعمال ۸

شاید انتظار می‌رفت که تنش داخلی و مخالفت علنی با کلیسای نوپای اورشلیم موجب دلسردی آن شود. اما با قدرت روح‌القدس، واقعیت دقیقا عکس آن بود. شهادت انجیل با قوت زیادی به پیشروی خود ادامه داد و نهایتاً مانعی در پیشرفت آن به وجود نیامد.

یهودا و سامره

دومین بخش اصلی اعمال، بر شهادت انجیل توسط کلیسا در یهودیه و سامره در اعمال ۸: ۵-۹: ۳۱ متمرکز شده است. نواحی یهودیه و سامره تقریباً نواحی جنوبی و شمالی سرزمینی را تحت پوشش قرار می‌دهند که در عهد عتیق به اسرائیل وعده داده شده بود. عیسی پیش از صعودش، شخصا در این نواحی مشغول خدمت بود. تمرکز لوقا بر یهودیه و سامره را می‌توان به دو داستان اصلی تقسیم کرد، یعنی: خدمت فیلیپس در اعمال ۸: ۵-۴۰ و ایمان آوردن پولس در اعمال ۹: ۱-۳۱.

این داستان‌ها توجه خواننده را به رشد درونی کلیسا جلب می‌کنند. به عنوان مثال، رشد درونی با ادامه‌ی پر شدن ایمانداران جدید از روح‌القدس در اعمال ۸، و رسول شدن سولس پس از ایمان آوردنش به مسیح در اعمال ۹، تداوم می‌یابد.

اما تنش نیز همراه این وقایع در میان کلیسا رشد می‌کند. مثلاً، در اعمال ۸ به‌خاطر اینکه بعضی از ایمانداران هنوز روح‌القدس را دریافت نکرده بودند، سوالاتی ایجاد می‌شود. شمعون جادوگر می‌کوشد تا قدرت روح‌القدس را از رسولان در اعمال ۸ خریداری کند.

از سوی دیگر، الگوی رشد ظاهری و مخالفت نیز ادامه دارد. مثلاً، کلیسا به رشد کمی خود در یهودیه و سامره از طریق وقایعی مانند ایمان آوردن تعداد زیادی از طریق خدمات بشارتی فیلیپس در اعمال ۸، و همچنین ایمان آوردن پولس در اعمال ۹، ادامه می‌دهد.

با اینحال، این رشد بدون مخالفت از سوی بی‌ایمانان به وقوع نپیوست. به عنوان مثال، سولس پیش از ایمان آوردنش در اعمال ۹، مشغول آزار و شکنجه‌ی ایمانداران بود، و بعضی یهودیان نیز بعد از ایمان آوردن سولس در اعمال ۹، کوشیدند تا او را به قتل برسانند.

یک بار دیگر، تنش داخلی و مخالفت علنی سرانجام نتوانست مانع کلیسا شود. بلکه روح‌القدس از این چالش‌ها برای بلوغ بیشتر و رشد کمی کلیسا استفاده کرد.

اقصای جهان

سومین بخش اصلی اعمال شرح می‌دهد که چگونه انجیل تا آن سوی مرزهای سرزمین وعده، تا اقصای جهان، یعنی جهان شناخته شده آن روزگار، گسترش یافت. همانطور که اشاره کردیم، با جزئیات بیشتری به این بخش می‌پردازیم، و ابتدا با پیشروی انجیل در فینیقیه، قبرس و انطاکیه در ۹: ۳۲-۱۲: ۲۵ شروع می‌کنیم.

فینیقیه، قبرس و انطاکیه

این بخش مربوط به اولین انتشار قابل توجه انجیل در آن سوی مرزهای یهودیه و سامره، تا سرزمین‌های غیریهودی همسایه یعنی فینیقیه، قبرس و انطاکیه سوریه است. در این بخش از اعمال، درباره خدمات پطرس در لده و یافا در اعمال ۹: ۳۲-۴۳، خدمات پطرس در قیصریه به کرنلیوس غیریهودی در ۱۰: ۱-۱۱: ۱۸، انتشار انجیل تا انطاکیه سوریه در ۱۱: ۱۹-۳۰، و آزادی معجزه‌آسای پطرس از زندان اورشلیم در ۱۲: ۱-۲۵ می‌خوانیم. تعجب‌آور نیست که الگوی رشد درونی و تنش در اینجا نیز ادامه می‌یابد. لوقا چندین نمونه از رشد درونی را به ثبت رسانده است. مثلاً، غیریهودیانی که در اعمال ۱۰ وارد کلیسا می‌شوند و تشویق کلیسا به واسطه آزادی معجزه‌آسای پطرس از زندان در اعمال ۱۲.

و البته، تنش‌هایی نیز در این رابطه وجود داشت. مثلاً، بسیاری از یهودیان از پذیرفتن غیریهودیان در مشارکت کامل کلیسا در اعمال ۱۱ ابا داشتند، همچنین در همین باب بسیاری از آنها حاضر نبودند در مورد پرهیزهای غذایی عهد عتیق از خود نرمی نشان دهند.

در این بخش، لوقا بر الگوی رشد ظاهری و مخالفت نیز تاکید دارد. مثلاً در مورد رشد ظاهری از طریق ایمان آوردن کرنلیوس و بسیاری از غیریهودیان دیگر در اعمال ۱۰، و همچنین در اعمال ۱۱ از خدمات بشارتی موفق برنابا و سایرین در انطاکیه می‌نویسد.

اما این رشد بدون مخالفت صورت نگرفت. جفایی که رخ داد شامل مرگ یعقوب در اعمال ۱۲ و زندانی شدن پطرس در اعمال ۱۲ بود.

وجود تنش و مخالفت، در نهایت مانعی در برابر شهادت انجیل نبود. روح‌القدس به برکت دادن بشارت و شاگردسازی کلیسا ادامه می‌داد. او بر دسته‌بندی‌های نژادی و آزار غلبه یافت، و حتی پطرس را به شکلی معجزه-آسا از زندان آزاد کرد. انجیل با وجود موانع زیادی که بر سر راهش قرار می‌گرفت، همچنان پیش می‌رفت.

قبرس، فریجیه و غلاطیه

در اعمال ۱۳: ۱-۱۵: ۳۵، لوقا به چهارمین بخش اصلی کتاب خود یعنی انتشار انجیل در قبرس، فریجیه و غلاطیه می‌پردازد. در این بخش، خبر انجیل از اورشلیم، یهودیه و سامره، تا نواحی شرقی آسیای صغیر برده می-

شود. این بخش از اعمال به دو قسمت اصلی تقسیم می‌شود: اولین سفر بشارتی پولس در اعمال ۱۳: ۱-۱۴: ۲۸، و شورای اورشلیم در اعمال ۱۵: ۱-۳۵.

لوقا با حفظ روش کار خود، بر الگوی رشد داخلی و تنش در این بخش نیز اشاره دارد. او به رشد داخلی از طریق روش‌های مختلف اشاره می‌کند از قبیل استحکام بخشیدن کلیساهای غلاطیه توسط پولس در اعمال ۱۴، و تصمیم شورای اورشلیم مبنی بر عدم لزوم ختنه نوایمانان غیریهودی به مسیح در اعمال ۱۵. او همچنین به تنش داخلی در این بخش اشاره می‌کند، مخصوصاً هنگامی که دربارهٔ مسائل عملی مربوط به نوایمانان غیریهودی می‌نویسد. تنش در میان یهودیان و غیریهودیان ایماندار بر سر مسائلی مانند ختنه و پرهیز غذایی سنتی یهود در اعمال ۱۵ به وجود آمد.

در رابطه با رشد ظاهری و مخالفت، لوقا به موضوعات زیادی اشاره می‌کند، مانند رشد کمی حاصل از سفر اول بشارتی پولس، که در اعمال ۱۴ به ثبت رسیده است. اما همچون گذشته، این رشد همراه با مخالفتی شدید بود. به عنوان مثال، عدم پذیرش پولس و برنابا به طور مکرر توسط غیرایمانداران یهودی، مخصوصاً در لستره، ایقونیه و انطاکیه در اعمال ۱۴. با این وجود، روح‌القدس کلیسا را به جلو حرکت می‌داد و بر هر مانعی که سر راه قومش ایجاد می‌شد، غلبه می‌کرد. انجیل توقف‌ناپذیر، به انجام مقاصد و نقشه‌های خدا ادامه می‌داد.

آسیا، مکادونیه و اخائیه

پنجمین بخش اصلی اعمال از ۱۵: ۳۶ تا ۲۱: ۱۶ ادامه دارد و در آن شهادت انجیل به استان‌های رومی آسیا، مکادونیه و اخائیه می‌رسد. این بخش از اعمال بر سفرهای دوم و سوم بشارتی پولس تمرکز دارد که طی آنها پولس مانند گذشته از میان آسیای صغیر شرقی و دریای اژه عبور کرد و شهرهای زیادی را در مکادونیه و اخائیه در یونان امروزی مورد بازدید قرار داد.

دومین سفر بشارتی پولس در اعمال ۱۵: ۳۶-۱۸: ۲۲، و سومین سفر بشارتی او در ۱۸: ۲۳-۲۱: ۱۶ به ثبت رسیده است. در الگویی که دیگر بسیار آشنا می‌آید، این باب‌ها بر رابطهٔ میان رشد داخلی و تنش تاکید دارند. نمونه‌های زیادی از رشد درونی در اینجا وجود دارد، مثلاً تعلیم آپولوس توسط آکیلا و پریسکیلا در اعمال ۱۸ و تعلیم مبسوط پولس در کنیسه‌های افسس و سالن سخنرانی تیرانوس در اعمال ۱۹.

و البته تنش زیادی به همراه این رشد درونی وجود داشت. به عنوان مثال، پولس و برنابا بر سر مرقس با هم جر و بحث کردند و در اعمال ۱۵ از همدیگر جدا شدند، همچنین پولس در اعمال ۲۰ به کلیسا علیه رهبرانی که نیت‌های پلید دارند، هشدار داد.

همچنین در مورد رشد ظاهری و مخالفت می‌خوانیم. مثلاً رشد ظاهری را در شمار زیاد نوایمانانی که پولس به آنها بشارت داده بود و همچنین در کلیساهایی می‌بینیم که او در طول سفرهای دوم و سوم بشارتی خود

در اعمال ۱۵-۲۱ پایه‌گذاری کرد. اما مخالفت را هم می‌بینیم، مثلاً در اعمال ۱۷ و ۲۰، توسط جمعیت خشمگینی که سعی در کشتن پولس داشتند، و غیوران یهودی که شهر به شهر در تعقیب وی بودند. یک بار دیگر، لوقا نشان می‌دهد که انجیل به طور موثر در سرتاسر جهان منتشر می‌شد. تنش‌های داخلی و مخالفت‌های علنی مشکلاتی دائمی بودند، اما نمی‌توانستند پیشرفت شهادت انجیل را متوقف کنند که از روح‌القدس قدرت می‌گرفت.

۳۰

سرانجام، آخرین بخش اصلی روایت لوقا در اعمال ۲۱: ۱۷-۲۸: ۳۱، بر شهادت انجیل در روم متمرکز است. این بخش بر سفر پولس از اورشلیم، و سپس واپسین دستگیری او، زندانی شدنش و اعزام وی به روم متمرکز دارد. مطالب این بخش را می‌توان به چهار بخش بزرگ تقسیم کرد: آخرین شهادت پولس در اورشلیم در اعمال ۲۱: ۲۳-۱۷: ۱۱، زندانی شدن پولس در ۲۳: ۱۲-۲۶: ۳۲، سفر دشوار او به روم در ۲۷: ۱-۲۸: ۱۴، و بالاخره شهادت دادنش در روم در ۲۸: ۱۵-۳۱.

طبق انتظار ما، این باب‌ها نیز شامل الگوی آشنای رشد درونی و تنش هستند. شواهد زیادی از رشد درونی در این قسمت وجود دارد، مثل شادی ایمانداران یهودی در اورشلیم از شنیدن این خبر که بسیاری از غیریهودیان به مسیح ایمان آورده‌اند در اعمال ۲۱، و اشتیاق پولس و سایرین برای رنج کشیدن و حتی مردن در راه انتشار انجیل در اعمال ۲۲.

اما همچنین می‌بینیم که این رشد درونی با تنش همراه است، مثلاً شایعه‌ی تعالیم پولس به ایمانداران یهودی برای کنار گذاشتن سنت‌های‌شان، و تنش ناشی از حضور او در کلیسای اورشلیم در اعمال ۲۱.

همچنین می‌توانیم الگوی رشد ظاهری و مخالفت را نیز پیدا کنیم. لوقا گزارش می‌دهد که کلیسا در طی این دوره رشد ظاهری چشمگیری داشته است. مثلاً پولس توانست انجیل را به بسیاری از مقامات عالی‌رتبه در اعمال ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۸ ارائه کند و در اعمال ۲۸، بدون وجود مانعی در روم به موعظه بپردازد. اما لوقا به این نکته نیز اشاره می‌کند که مخالفت شدیدی همراه این رشد وجود داشت، که شامل دستگیری پولس و چهار سال زندانی شدنش توسط دولت روم در اعمال ۲۴، و همچنین زندانی بودن وی در روم در اعمال ۲۸ می‌شود.

هر یک از بخش‌های اصلی اعمال ثابت می‌کند که شاهدان امین انجیل ناموفق نبودند. روح‌القدس به کلیسا قدرت بخشید تا انجیل را از اورشلیم تا پایتخت امپراتوری روم ببرد. با وجود مشکلات درونی و ظاهری که کلیسا متحمل بود، انجیل با گذشتن از موانع موجب بلوغ روحانی و گسترش کمی کلیسایی شد که پادشاهی خدا را تا اقصای جهان منتشر می‌کرد.

کاربرد امروزی

اکنون پس از بررسی فن بیان و محتوای اعمال، بیایید به سومین عنوان مان یعنی قدم‌هایی به سوی کاربرد امروزی بپردازیم. بعضی از مسائل اصلی که در هنگام به‌کارگیری حقایق اعمال در زندگی امروز ما وجود دارند، کدامند؟ برای بررسی این موضوع، ابتدا سبک ادبی اعمال و بعضی از خصوصیت‌های اصلی آن را مورد توجه قرار می‌دهیم. دوم، دربارهٔ بعضی ناپیوستگی‌های میان قرن اول و زمان حاضر صحبت خواهیم کرد که بر کاربرد امروزی ما از کتاب لوقا تاثیرگذار است. و سوم، بر بعضی از پیوستگی‌های مهم میان قرن اول و زمان حاضر تاکید خواهیم کرد که به ما در یافتن ارتباط میان معنی اصلی اعمال با زندگی کنونی مان کمک خواهد کرد. بیایید ابتدا نگاهی به سبک ادبی اعمال بیندازیم.

سبک ادبی

سبک‌های مختلف ادبی، افکار و نقطه نظرهایشان را به روش‌های متفاوتی ارائه می‌دهند. مثلاً، در کتاب مقدس با ژانرها یا انواع ادبی بسیاری روبرو می‌شویم. مثل روایت‌های تاریخی، شعر، خطابه، مثل، ضرب‌المثل، شریعت و غیره. و هر یک از این سبک‌های ادبی به روش‌های مختلفی با خواننده ارتباط برقرار می‌کنند. اگر بخواهیم با روشی مسئولانه کتاب اعمال را درک کنیم، باید سبک ادبی آن را در نظر بگیریم و بدانیم این سبک ادبی چگونه منظور خود را با خواننده در میان می‌گذارد.

از دیدگاه ادبی می‌توانیم مطالب زیادی دربارهٔ اعمال بگوییم، اما به‌خاطر محدودیت زمانی به سه نکتهٔ برجسته‌تر از خصوصیات آن اشاره خواهیم کرد. اول اینکه گزارش لوقا گزینشی بوده است. دوم، او اعمال را به روشی دنباله‌وار تدوین کرده است. و سوم، او بسیاری از تعالیم خود را به روش‌های ضمنی در میان می‌گذارد. بیایید ابتدا نگاهی به ماهیت گزینشی مطالب اعمال بیندازیم.

سبک گزینشی

هر مورخی ناچار به گزینش است. آنقدر تعداد واقعیت‌ها، مردم و وقایع در جهان زیادند که هیچ انسانی نمی‌تواند گزارش جامعی از آنها تهیه کند. وقایع اعمال از زمان صعود عیسی تا زندانی شدن پولس در روم را که دوره‌ای حدود سه تا چهار دهه بوده است، در بر می‌گیرد. در این دورهٔ زمانی وقایع مهم بی‌شماری در کلیسا رخ دادند. اما لوقا فقط ۲۸ فصل نسبتاً کوتاه را به نگارش درآورد. پس می‌دانیم که او تنها بخش بسیار کوچکی از آنچه را که قابل عرضه بود، ارائه کرده است. اما او چگونه تصمیم گرفت که کدام وقایع را پوشش دهد؟ چگونه تصمیم به حذف بعضی وقایع گرفت؟ روح‌القدس لوقا را هدایت می‌کرد تا قسمت‌هایی از تاریخ را برگزیند که برای درک

کار عیسی توسط رسولان اهمیت حیاتی داشت، و خوانندگانش را متقاعد می‌کرد تا بعضی تعالیم اصلی رسولان را بپذیرند.

پس در تلاش‌مان برای یافتن راه‌های کاربرد کتاب اعمال در جهان امروزی، باید دو کار انجام دهیم. از یک سو باید از این تفکر اشتباه دوری کنیم که لوقا همه چیزهایی که می‌خواهیم از این دوره تاریخی کلیسا بدانیم را گزارش داده است. او سوالات زیادی را بی‌جواب می‌گذارد، پس نباید در کتاب اعمال به دنبال پاسخ همه مشکلات امروزی‌مان باشیم.

از سوی دیگر، باید به خاطر بسپاریم که هر یک از روایت‌های کتاب اعمال به منظور رسیدن لوقا به هدف دوجانبه‌اش نوشته شده است. پس باید در نظر داشته باشیم که همه مطالب کتاب به منظور رسیدن لوقا به این هدف ارائه شده‌اند. باید دائماً این نوع سوالات را از خودمان بپرسیم: این موضوع درباره کلیسای اولیه چه چیز به من می‌آموزد؟ و مرا تشویق به پذیرش چه آموزه‌ای می‌کند؟

سبک دنباله‌دار

ادبیات اعمال به غیر از گزینشی بودن، دنباله‌دار است. بدین معنا که اعمال مجموعه‌ای دنباله‌دار از داستان‌ها و روایت‌های کوچکتر است. وقتی اعمال را می‌خوانیم، توجه به این موضوع اهمیت دارد که هر یک از روایت‌های مجزای آن بخشی از زمینه‌چینی و پیغام کلی لوقاست. هر کدام از آنها به نوعی در تعلیم کلی او به تثویفیلوس درباره انجیل پادشاهی خدا در مسیح سهیم است. پس این تصویر بزرگ را باید به عنوان پس‌زمینه و محتوای هر داستانی که در اعمال می‌خوانیم در نظر داشته باشیم.

اما هر قسمت مجزا نیز هست. هر روایت نکات کوچک‌تر و جزئیات تعلیمی خود را در مورد راهی که کلیسا در ادامه بنای پادشاهی خدا در مسیح از طریق انجیل باید بپیماید، دارد. بدین معنا که در هنگام خواندن اعمال نباید فقط با در نظر داشتن هدف کلی لوقا، نکات دیگری که مورد توجه اوست را نادیده بگیریم. باید هم به کلیات و هم به جزئیات توجه کنیم، بدانیم که چگونه هر روایت به هدف بزرگتر کمک می‌کند، و در عین حال هر روایت جزئیات آن هدف را تشریح می‌کند.

چهارچوب روایتی اعمال علاوه بر گزینشی و دنباله‌دار بودن، شامل اشارات ضمنی نیز هست به طوری که سبک آن بیانگر قسمت زیادی از تعالیمش است.

اشارات ضمنی

به طور کلی، در عهد جدید از دو شیوه ادبی اصلی استفاده شده است: گفتمان روایی و گفتمان استدلالی. گفتمان استدلالی نوعی بیان ادبی حاوی شکلی از گفتگو است، مثل وقتی که شخصیتی در کتاب چیزی می‌گوید یا وقتی نویسنده به طور مستقیم با خوانندگانش صحبت می‌کند. به عنوان مثال، رسالات عهد جدید در درجه اول

شامل گفتمان استدلالی هستند که در آن یک نویسنده مثل پولس به طور مستقیم خطاب به خوانندگان نامه‌اش صحبت می‌کند. البته بعضی از رسالات شامل قطعات روایی هستند و حتی گاهی سرود یا ضرب‌المثلی در آنها گنجانده شده است. اما قسمت اعظم آنها از گفتمان استدلالی تشکیل می‌شود. و نکته اصلی که باید اینجا در مورد گفتمان استدلالی بگوییم این است که قسمت اعظم تعالیم آن به صورت مستقیم و صریح ارائه می‌شود. وقتی پولس در نامه‌ای خطاب به خوانندگان می‌نویسد موضوعی در ذهن داشته باشند یا کاری بکنند، مستقیماً منظورش را به آنها می‌رساند.

از سوی دیگر، گفتمان روایی شیوه غالب ادبی در چهار انجیل، و از آن مهم‌تر در کتاب اعمال و این درس است. گفتمان روایی، ادبیاتی است که داستانی تعریف می‌کند و تعلیمی را به طور غیرمستقیم ارائه می‌دهد. مطمئناً در این کتاب‌ها نیز گفتمان استدلالی، بیش از همه در سخنرانی‌های اشخاص معین به کار رفته است، اما ادبیات غالب انجیل‌ها و اعمال، روایی است. برخلاف گفتمان استدلالی که گرایش به تعلیم صریح مطالب دارد، گرایش گفتمان روایی ارائه تعلیمات به صورت ضمنی است، و به خواننده اجازه می‌دهد تا درس‌های مورد نظر را شخصاً برداشت کند. تاثیرگذاری روایت‌ها بر خوانندگان، نه به‌خاطر ارائه دستورالعمل‌های مستقیم، بلکه به دلیل شیوه‌های نافذشان است. آنها طوری طراحی شده‌اند تا خوانندگان درس‌های لازم را از طرز برخورد، عملکردها و سخنان شخصیت‌ها برداشت کنند، و به این ترتیب پذیرای آنها می‌باشند که از نظر خدا پسندیده است، و رفتار و گفتار مخالف با اراده خدا را از خود دور کنند.

اینطور در نظر بگیرید که اغلب روایت‌ها مانند کتاب اعمال صرفاً برای بیان واقعیت‌ها تعریف می‌شوند. این اتفاق و بعد آن اتفاق و بعد هم اتفاقی دیگر افتاد. ظاهراً به نظر می‌رسد که گزارشی ساده از وقایع مختلف هستند. همانطور که دیدیم، لوقا گاهی توضیح صریحی در مورد عناصر مهم داستان‌هایش می‌دهد. اما در اکثر موارد، او اتفاقات و واقعیت‌ها را بدون شرح یا با شرحی کوتاه تعریف می‌کند. با این وجود، حقیقت این است که روایت‌های او فقط برای گزارش وقایع تعریف نشده‌اند. او انگیزه‌های تعلیمی نیز داشته است و با استفاده از روایت‌هایش آنها را به طور ضمنی منتقل می‌کند.

بگذارید این موضوع را با داستانی از زندگی خودم بیشتر توضیح بدهم. وقتی دخترم خیلی کوچک بود، به او گفته بودیم قبل از شام، شکلات نخورد. ولی یک شب او با لب‌هایی شکلاتی سر میز شام آمد. از او پرسیدم شکلات خورده و او با چشمانی گرد شده انکار کرد و گفت: «بابا، من اصلاً شکلات نخوردم.»

من به عنوان یک پدر دو راه برای مقابله داشتم. می‌توانستم مستقیماً اعتراض کنم و از طریق گفتمانی استدلالی با صراحت برخورد کنم. می‌توانستم بگویم: «تو راست نمی‌گی. می‌تونم شکلات تو روی صورتت ببینم!» اما گزینه دیگر می‌توانست روایی باشد تا منظورم را به شکلی غیرمستقیم و ضمنی‌تر بگویم. می‌توانستم دخترکم را روی پایم بنشانم و به او بگویم: «می‌خوام یه داستان برات تعریف کنم. دختر کوچولویی بود که بهش گفته بودن

نباید با لباس مهمونیش بازی کنه. ولی اون اینکارو کرد و لباسشو حسابی کثیف کرد. درباره کار اون دختر چی فکر می‌کنی؟»

فن بیان روایی به همین شکل در درجه اول در سطوح غیرمستقیم و ضمنی عمل می‌کند. کودک را دعوت به تعمق می‌کند: «نااطاعتی اون دختر کوچیک کار بدی نبود؟» زیبایی و قدرت روایت این است که به طور غیرمستقیم اینگونه افکار را در ذهن شنونده ایجاد می‌کند. اگر روایت به اندازه کافی نافذ باشد، شنونده خود را در داستان می‌بیند. شخصا چنان درگیر می‌شود که حالت تدافعی به خود نمی‌گیرد. به شنونده اجازه می‌دهد تا قابلیت تعلیم‌پذیری بیشتری پیدا کند.

حدود هفتاد درصد از کتاب اعمال به صورت روایی ارائه شده است. در اغلب قسمت‌های کتاب، لوقا عمدتاً به خوانندگانش می‌گوید: «بگذارید داستانی از کار خدا در کلیسای اولیه برای‌تان تعریف کنم.» البته داستانی که برای‌شان تعریف می‌کند، حقیقت محض است. او آنها را دعوت می‌کند تا وارد دنیای تاریخ واقعی شوند. اما این تاریخ را به شکل داستان تعریف می‌کند چون می‌خواهد خوانندگانش از واقعیت‌هایی که به ثبت رسانده، نتیجه‌گیری‌های لازم را بکنند. به این ترتیب، با خواندن کتاب اعمال، مهم است که به دنبال این تعالیم ضمنی باشیم. البته یکی از روش‌های اصلی ارزیابی و به کارگیری هر روایت کتاب مقدسی در زندگی‌مان، این است که ببینیم خدا چه واکنشی به اعمال انجام‌شده نشان داده است. فراتر از هر چیز دیگر، سخنان و اعمال او کاملاً مصون از خطاست. در نتیجه باید همواره به آنچه خدا در کتاب اعمال تایید می‌کند و برکت می‌دهد، و همچنین به آنچه او ناپسند می‌شمارد و ملعون می‌شمارد، توجه نشان دهیم. هرچه را که خدا مبارک می‌شمارد باید نیکو باشد، و هرچه ناپسند می‌داند یا ملعون می‌شمارد باید بد و شرارت‌آمیز باشد. در حین خواندن کتاب اعمال، باید به دنبال تقلید از باورها، طرز برخوردها و رفتاری باشیم که از نظر خدا پسندیده است، و همچنین باید از آنچه با او مخالفت دارد، پرهیز کنیم.

علاوه بر این، از آنجایی که لوقا به شدت بر مرام و شخصیت رهبران کلیسای اولیه متکی بود، روش مطمئن دیگری که می‌توانیم تعالیم ضمنی لوقا را دریابیم، از مشاهده دقیق نمونه‌هایی است که لوقا از آنها ارائه می‌دهد. وقتی افراد قابل اعتمادی مانند رسولان، انبیا و سایر رهبران مورد احترام کلیسا کاری می‌کردند یا چیزی می‌گفتند، معمولاً می‌توانیم اینگونه برداشت کنیم که از ما خواسته شده تا با آنها موافقت و همراهی کنیم. اعمال آنها درست و به‌جا بوده و شهادت‌شان صحت دارد. در نتیجه واکنش ما باید پاسخی قلبی به این فراخوان باشد و رفتار و افکار آنان را الگوی زندگی خود قرار دهیم.

عکس این موضوع هم صحت دارد. وقتی رسولان یا کلیسا در کتاب اعمال شخصیت‌هایی را محکوم و مطرود می‌شمارند، می‌توانیم برداشت کنیم که اعمال آنها شرارت‌بار بوده است و نباید از آنها پیروی کنیم. البته

اینها به هیچوجه تنها شکل اشارات ضمنی و غیرمستقیم لوقا در اعمال نیست. اما نسبتا جای پای محکمی به خوانندگان امروزی می‌دهند تا آموختن تفسیر صحیح از روایت‌های کتاب مقدسی را شروع کنند.

با درکی که از سبک ادبی اعمال یافتیم، اکنون به بررسی ناپیوستگی‌های میان قرن اول و جهان امروز می‌پردازیم که بر طرز به کارگیری کتاب اعمال در زندگی ما تاثیرگذار است.

ناپیوستگی‌ها

همیشه باید به خاطر داشته باشیم که هرچند کتاب مقدس برای ما نوشته شده، اما مستقیما خطاب به ما نوشته نشده است. به وضوح می‌دانیم که گیرندگان اصلی کتاب اعمال، تئوفیلوس و افرادی در قرن اول میلادی بوده‌اند. پس از بعضی جهات، ما بعد از این مخاطبین مخاطب کتاب لوقا هستیم. آنچه می‌شنویم سخنان لوقا به خودمان نیست بلکه سخنانش خطاب به آنها را گوش می‌دهیم. پس باید دست کم انتظار داشته باشیم که بعضی از تعالیم اعمال به طرز متفاوتی در مقایسه با تئوفیلوس و سایر خوانندگان اصلی لوقا، در زندگی ما کاربرد پیدا کند. اگر به سادگی آنچه در کتاب مقدس می‌بینیم را بدون در نظر داشتن تفاوت‌های موجود تکرار کنیم، کلام خدا را مکررا به روشی مضر به کار می‌بندیم.

ناپیوستگی‌های میان جهان لوقا و جهان خودمان را به دو روش خلاصه می‌کنیم. اول، ما در زمانی متفاوت با آنها زندگی می‌کنیم. دوم، از قرن اول تا به حال جهان تغییر زیادی کرده است، پس شرایط و وضعیت ما با کسانی که مخاطبین اولیه لوقا در این کتاب بودند، تفاوت دارد. ابتدا به این واقعیت می‌پردازیم که ما در زمانی متفاوت با اولین خوانندگان کتاب اعمال زندگی می‌کنیم.

زمان متفاوت

به عنوان مثال، لحاظ کردن این موضوع که کتاب اعمال بر رسولان، شاهدان مقتدر مسیح در قرن اول میلادی متمرکز است، اهمیت زیادی دارد. بسیاری از اعمال خدا از طریق رسولان در تاریخ رستگاری به همان زمان و مکان اختصاص داشته؛ آنها اعمالی پیشگامانه و دستاوردهای بنیادینی بودند که هرگز تکرار نمی‌شوند. به عنوان مثال، وجود رسولان منحصر به فرد بود. همانطور که در یکی از درس‌های بعد خواهیم دید، رسول دیگری هرگز نمی‌تواند وجود داشته باشد. یکی از دلایل این است که مردی واجد شرایط مقام رسالت بود که خداوند قیام کرده را به چشم دیده باشد. دلیل دیگر آنکه آن مرد را خود خدا باید مستقیما به این مقام منصوب می‌کرد. پس هرچند معقول است که بگوییم اعمال به ما تعلیم می‌دهد تا به رهبران کلیسای خود احترام بگذاریم و مطیع آنها باشیم، ولی ما امروز رسولان را در میانمان نداریم. بهترین کاری که می‌توانیم بکنیم اطاعت از شهادت مکتوب آنها در عهد جدید است.

متاسفانه گروه‌های مسیحی زیادی به کتاب اعمال به عنوان نمونه زندگی مسیحی می‌نگرند که باید دقیقاً در همه اعصار از آن پیروی کرد. مثلاً، اعمال ۲: ۱-۴ تعلیم می‌دهد که روح القدس به شکلی چشم‌گیر و معجزه‌آسا در روز پنتیکاست نازل شد و کسانی که او را دریافت کردند شروع به اعلام انجیل به زبان‌ها و لهجه‌های مختلف کردند. این واقعه‌ای خاص بود و در نزول اولیه روح اتفاق افتاد تا به رسولان و سایر ایمانداران اولیه برای خدمت به مسیح قدرت ببخشد. گاهی اتفاقات مشابهی در اعمال می‌افتاد، اما فقط در نتیجه کار مستقیم رسولان. آنچه در اعمال ادامه می‌یابد این واقعیت است که هر ایمانداری روح القدس را دریافت می‌کند تا شخصیتش دگرگون، و شاهدی برای مسیح شود. آنچه در اعمال ادامه نمی‌یابد، حضور یا غیاب تجلیات خاص روح القدس است. با این وجود بعضی از شاخه‌های کلیسا اصرار می‌ورزند که حتی امروز نیز پری جداگانه از روح القدس باید همراه با مظاهر اعلام انجیل به زبان‌ها و گویش‌های مختلف باشد. وقتی مسیحیان خوش‌نیت در به حساب آوردن ناپیوستگی‌های میان قرن اول و زمان حاضر قصور می‌کنند، اغلب می‌کوشند تا تعالیم اعمال را به روش‌های نادرست به کار ببندند.

شرایط متفاوت

جدا از زندگی در زمانی متفاوت از مخاطبین اصلی اعمال، شرایط ما نیز متفاوت است، مثلاً فرهنگ‌ها و موقعیت‌های شخصی‌مان فرق دارد. همه وقایع اعمال در شرایط تاریخی قرن اول اتفاق افتاد و بسیاری از جنبه‌های روایات لوقا وابسته به این شرایط تاریخی و فرهنگی هستند.

متاسفانه بسیاری از گروه‌های مسیحی در تلاش برای وفادار ماندن به تعالیم اعمال، در طول اعصار سعی داشته‌اند که به عملکردهای فرهنگی قرن اول کلیسا بازگردند. مثلاً در اعمال ۵: ۴۲ می‌خوانیم که کلیسا در منازل شخصی تشکیل جلسه می‌داد. بعضی مسیحیان بر این اساس اصرار دارند که امروز نیز کلیسا باید در خانه‌ها تشکیل شود، نه در ساختمان‌های کلیسا. و در اعمال ۶: ۱ می‌بینیم که کلیسای اورشلیم خوراک بیوه‌زنان را تامین می‌کرد. در نتیجه، بعضی از مسیحیان امروزی اصرار دارند که هر کلیسا باید به عنوان بخشی از خدماتش برای بیوه‌زنان غذا تهیه کند. البته به طور ذاتی اشتباه نیست که کلیسا امروز در خانه‌ها جمع شود یا برای بیوه‌زنان غذا تهیه کند. ولی باید توجه داشته باشیم که این عملکردها وابسته به شرایط کلیسای قرن اول بوده است. مثلاً آزار و شکنجه به جمع شدن آنها در خانه‌ها ضرورت می‌بخشید. اما در قسمت‌هایی از جهان که آزار و شکنجه‌ای وجود ندارد یا اگر هم باشد مقدار آن ناچیز است، لزومی به تشکیل جلسات کلیسا در خانه‌ها نیست. تا جایی که شرایط ما به آنها شباهت دارد، این طرز کاربرد اصول کتاب مقدسی می‌تواند درست و معقول باشد. اما در وضعیتی که شرایط ما تفاوت دارد، می‌توانیم همین اصول کتاب مقدس را به روش‌های دیگری به کار ببندیم.

در واقع، حتی ما اغلب از یک اصل مشخص در اعمال، کاربردهای متفاوتی پیدا می‌کنیم. مثلاً در اعمال ۴۴-۴۵: لوقا شرح داده می‌شود که اعضای کلیسای اورشلیم هرچه داشتند با هم به شراکت می‌گذاشتند. اما در همان کتاب اعمال می‌بینیم که کلیساهای زیادی که توسط پولس رسول تاسیس شده بود در خانه شهروندان ثروتمند یا رهبران شهر تشکیل می‌شد و هیچ اشاره‌ای به زندگی اشتراکی، و یا انتقادی از هیچ‌کدام از این دو روش وجود ندارد. کلیسا از همان ابتدا تشخیص داد که هر اصل کتاب مقدسی باید به روش‌های مناسب و با شرایط موجود به کار بسته شود. هرگز نباید صرفاً به تقلید به عنوان جایگزینی برای کاربرد مسئولانه دل خوش کنیم. پس از بررسی سبک ادبی اعمال، و توضیح مبسوط ناپیوستگی‌های میان روزگار لوقا و زمان حال، باید به بعضی پیوستگی‌های مهم میان قرن اول و جهان امروز اشاره کنیم.

پیوستگی

می‌توان پیوستگی میان مسیحیان در هر دو دوره زمانی را با بیان اینکه ما یک خدای تثلیث داریم که در شخصیت پدر، پسر و روح‌القدس وجود دارد؛ هدف مشترک بنای پادشاهی خدا در مسیح؛ و انجیل مشترک، پیام یکسان نجات و رهایی که مستلزم واکنش ما در ایمان است، توبه و اطاعت خلاصه کرد. بیایید اول نگاهی به این واقعیت بیندازیم که ما همان خدایی را می‌پرستیم که مسیحیان قرن اول می‌پرستیدند.

همان خدا

گزارش لوقا از تاریخ نجات به ما یادآور می‌شود که ما به همان خداوند عیسیای مسیح خدمت می‌کنیم و شهادت می‌دهیم که رسولان و کلیسای اولیه خدمت می‌کردند. هر فرد مسیحی توسط همان روح‌القدس قدرت می‌یابد که در قرن اول حاضر بود. و همه کارهای ما برای جلال و تکریم همان پدر آسمانی است. خدای تثلیث عوض نشده است.

خدا به روش‌های پرشکوهی به واسطه انجیل در قرن اول کار می‌کرد، و امروز همچنان به این کار ادامه می‌دهد. اگر به نظر، خدا از زندگی شخصی‌تان یا از زندگی کلیسا یا فرقه شما خیلی دور است، پس امور آنطور که باید باشد نیست. اگر ما خدا را در کار نجات بخشیدن گمشدگان و بنای کلیسایش نمی‌بینیم، پس حتماً باید با توبه و ایمان به سوی او بازگردیم، و از او بخواهیم تا کار فیض بخش تاریخ نجات خود را در زندگی و کلیساهای ما ادامه دهد.

مسیحیان، امروز علاوه بر برخورداری از همان خدا، همان هدفی را دارند که کلیسا در کتاب اعمال داشت.

همان هدف

هدف خدا در کتاب اعمال، بنای پادشاهی خود در مسیح به واسطه رسولان بود. آنها با تغذیه کلیسا و افزودن بر اندازه آن به وسیله اعلام انجیل، برای رسیدن به این هدف مشغول کار بودند. اما این را نیز می‌دانستند که برای گسترش پادشاهی خدا و پر ساختن تمام جهان بدان، نیاز به بیشتر از دوازده نفر و همچنین سال‌های بیشتری است؛ به همین جهت کلیسا را آماده کردند تا در کنارشان مشغول کار شوند و پس از مرگ آنها به کار ادامه دهند. شاید بتوان گفت که درست همانطور که عیسی رسولان را گماشت تا بنای پادشاهی او را به عهده بگیرند، رسولان نیز این وظیفه را بر عهده کلیسا گذاشتند.

البته، این وظیفه بنای پادشاهی تا هنگام بازگشت مسیح در جلال تمام نخواهد شد. پس، هدف کلیسای امروز همچنان همکاری و خدمت به خدا در حین بنای پادشاهی او در مسیح، و آوردن تمام جهان و تمام هستی در زیر خداوندی اوست. یکی از اولین روش‌های ما برای انجام این کار مهم، تکیه بر تعالیم رسولان درباره نجات، اخلاق، شخصیت خداترس، روابط، بشارت و تمام موارد دیگر زندگی است. گذشته از هر چیز، اگر ما به عنوان کلیسا بخواهیم به مسیح احترام بگذاریم و از او اطاعت کنیم، باید مطیع شهادت با اقتدار رسولان او باشیم.

به عنوان مثال، لوقا مراقب بود تا روش‌های مختلف رسولان در گسترش پادشاهی در فرهنگ‌ها و شرایط زیادی را به ثبت برساند. ما در پیروی از نمونه آنها می‌توانیم روش‌های مشابهی را برای پیشبرد هدف پادشاهی خدا در زمانه خودمان به کار گیریم. بله، البته لازم است به خاطر ناپیوستگی‌های میان جهان امروز و جهان باستان تعدیل‌هایی انجام بدهیم. اما از آنجایی که به دنبال انجام ماموریت مشخص خدا هستیم و مقاصد خودمان را دنبال نمی‌کنیم، اهداف و اصولی که در پشت خدمت ما هستند در همه نسل‌ها یکسان باقی می‌مانند.

سرانجام، علاوه بر داشتن همان خدا و همان هدف، مسیحیان امروزی خوانده شده‌اند تا همان انجیلی را که کلیسا در قرن اول اعلام می‌کرد، اعلام کنند.

همان انجیل

هرقدر هم که دنیا تغییر کند، یک چیز ثابت می‌ماند و آن اینکه: انسان‌ها در سرکشی گناه‌آلود علیه خدا گرفتارند و با دور شدن از او، نومیدانه نیازمند رهایی‌اند. همه ما به همان نجات احتیاج داریم. و آن نجات در مسیح که گناه ما را می‌بخشد و به پادشاهی خودش دعوت می‌کند، قابل دستیابی است. این پیغام انجیلی است که رسولان در قرن اول تعلیم می‌دادند. این همان پیغام انجیلی است که لوقا در اعمال اعلام می‌کرد. و این همان انجیلی است که ما باید بپذیریم و امروز مطیعش باشیم.

و این پیغام همان است. همانطور که پولس و سیلاس به زندانبان فیلیپی در اعمال ۱۶: ۳۱ گفتند:

به خداوند عیسی مسیح ایمان آور که تو و اهل خانهات نجات خواهید یافت. (اعمال ۱۶: ۳۱)

این پیغام ساده معانی عمیقی دارد. تمام جوانب زندگی فردی و جمعی ما را در بر می‌گیرد، ما را به چالش می‌کشد تا دگرگون شده و شاهدان انجیل در جهان شویم.

این انجیل برای همه مردم در همه جا و همه زمان‌ها یکسان می‌ماند. همه مردم خوانده شده‌اند تا از سرکشی گناه‌آلودشان توبه و به مسیح اعتماد کنند. همه مردم باید مطیع خداوندی او شوند و پادشاهی او را بنا کنند. این فراخوان باید در زمانه ما به گوش همه افراد برسد، درست همانطور که از زمان رسولان در سرتاسر جهان اعلام شده است. این فراخوان به اطاعت و تسلیم برای یهود و غیریهود، ثروتمند و فقیر، مرد و زن، محترم و مطرود جامعه است. فراخوانی که بر هر نوع مقاومت و مانع چیره می‌شود، زیرا کلام مقتدر مسیح و روح‌القدس برای جلال خدای پدر به آن قدرت می‌بخشد. بر اساس تعلیم اعمال، هیچ آزمایش، تنش، یا مخالفتی قدرت کافی برای مقابله با رشد و انتشار رستگاری را ندارد. به همین دلیل است که مسیحیان امروزی باید در اعلام و تایید انجیل رسولان با شهامت و اصالت عمل کنند و همه را به توبه و ایمان به مسیح بیاورند و آنها را به عنوان شهروندان وفادار پادشاهی خدا همراه خود سازند.

نتیجه‌گیری

در این درس به فنون بیان لوقا در کتاب اعمال، محتوای کار او، و برداشتن اولین گام‌های صحیح به سوی به کارگیری تعالیم او در زمان حاضر نگاهی انداختیم. بررسی این مسائل باید ما را آماده کند تا در روزگار خودمان تعالیم مقتدرانه او را بفهمیم، تشخیص دهیم و طبق آنها زندگی کنیم.

از بسیاری جهات کتاب اعمال به عنوان دروازه‌ای است که دوران مسیح را به زمان کلیسای امروز پیوند می‌زند. این کتاب شرح می‌دهد که چگونه کلیسای اولیه شخصیت، کارها و تعالیم مسیح را درک می‌کرد و به کار می‌بست، و اساسی برای مسیحیان امروزی است تا همان آرمان‌ها و افکار را در زندگی خودمان بفهمیم و به کار گیریم. پس هر قدر بیشتر بتوانیم اهداف و روش‌های لوقا را در اعمال درک کنیم، بهتر برای زندگی به روشی که پادشاه قیام کرده‌مان را تکریم و خدمت کنیم، مجهز خواهیم شد.

کتاب اعمال رسولان

راهنمای مطالعه

درس دوم

ساختار و محتوا

THIRD MILLENNIUM

MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

فهرست مطالب

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

آمادگی

(۱) مقدمه (۰:۲۶)

(۲) فن بیان (۱:۳۴)

هدف نگارشی (۲:۵۲)

روایت تاریخی (۳:۵۷)

پیغام انجیل (۱۰:۵۴)

تکیه بر اقتدار (۱۳:۰۱)

گفتار (۱۴:۱۶)

اعمال (۲۱:۲۳)

الگوی ساختاری (۲۳:۵۳)

خلاصه اظهارات (۲۴:۱۱)

رشد کلیسا (۲۷:۰۶)

(۳) محتوا (۳۰:۵۲)

اورشلیم (۳۳:۰۷)

یهودا و سامره (۳۸:۲۵)

اقتصاد جهان (۴۰:۵۸)

فینیقیه، قبرس و انطاکیه (۴۱:۲۸)

قبرس، فریجیه و غلاطیه (۴۴:۰۷)

آسیا، مکادونیه و اخائیه (۴۶:۳۴)

روم (۴۹:۱۶)

(۴) کاربرد امروزی (۵۲:۳۰)

سبک ادبی (۵۲:۴۹)

سبک گزینشی (۵۴:۰۴)

سبک دنباله‌دار (۵۶:۳۳)

اشارات ضمنی (۵۷:۵۷)

ناپیوستگی‌ها (۱:۰۵:۳۸)

زمان متفاوت (۱:۰۶:۴۴)

شرایط متفاوت (۱:۰۹:۵۹)

پیوستگی (۱:۱۳:۰۶)

همان خدا (۱:۱۳:۲۴)

همان هدف (۱:۱۵:۰۶)

همان انجیل (۱:۱۷:۲۴)

نتیجه‌گیری (۱:۲۰:۱۶)

سوالات مرور
سوالات کاربردی

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

این راهنمای مطالعه برای استفاده در کنار درس تصویری مربوط به آن طراحی شده است. اگر به نسخه تصویری درس دسترسی ندارید، می‌توانید راهنمای مطالعه را با نسخه صوتی و یا متن درس استفاده کنید. به علاوه، درس و راهنمای مطالعه برای استفاده در یک محیط آموزشی در نظر گرفته شده است، اما در صورت لزوم می‌تواند برای مطالعه شخصی نیز مورد استفاده قرار بگیرد.

قبل از تماشای درس

- **آمادگی:** همه مطالب پیشنهادی را بخوانید.

برای تماشا برنامه‌ریزی کنید: در قسمت یادداشت‌های راهنمای مطالعه، درس به قسمت‌هایی که با تصویر مرتبط هستند تقسیم شده است. از زمان‌هایی که داخل پرانتز در کنار هر قسمت اصلی آمده استفاده کنید تا معلوم شود آغاز و پایان قسمتی که باید تماشا کنید کجاست. درس‌های هزاره سوم مجموعه‌ای است با انبوهی از اطلاعات؛ بنابراین شاید بخواهید مابین بخش‌ها استراحت کنید. وقت استراحت باید در قسمت‌های اصلی برنامه ریزی شوند.

• در حین تماشای درس

- **یادداشت بردارید:** از بخش یادداشت‌ها برای دنبال کردن درس و نوشتن نکات اضافی استفاده کنید. بیشتر مطالب اصلی در این یادداشت‌ها خلاصه شده‌اند اما می‌توانید مطالب تکمیلی خود را در این قسمت به آن اضافه کنید. بهتر است جزئیات تکمیلی را برای به خاطر سپاری، تشریح و دفاع از موضوع اصلی یادداشت کنید.
- **تصویر را متوقف و بخش‌هایی را بازپخش کنید:** شاید متوقف کردن تصویر یا پخش دوباره آن در بعضی مقاطع برای نوشتن یادداشت‌های اضافی، مرور مفاهیم دشوار و یا بحث روی نکات مورد علاقه مفید باشد.

• بعد از مشاهده درس

- **سوالاتی برای مرور:** به این سوالات در جاهای خالی جواب دهید. بهتر است به جای اینکه به صورت گروهی به آنها پاسخ دهید، به صورت انفرادی انجام دهید.

- **سوالات کاربردی:** سوالات کاربردی برای تکالیف یا موضوع بحث گروهی مناسب هستند. تکالیف نوشتنی بهتر است برای هر سوال و جواب از یک صفحه بیشتر نشود.

راهنمای مطالعه

کتاب اعمال رسولان: درس ۲

ساختار و محتوا

آماده‌سازی

- کتاب اعمال رسولان را بخوانید.

مقدمه (۲۶: ۰)

کمک می‌کند که بدانیم داستان به کدام سو می‌رود و لوقا چه فنون و راهکارهای ادبی‌ای استفاده کرده است.

فن بیان (۳۴: ۱)

آشنایی با روش استدلال و بیان دیدگاه نویسنده، حائز اهمیت است.

هدف نگارشی (۵۲: ۲)

روایت تاریخی (۵۷: ۳)

لوقا علاقه‌مند بوده که روایت تاریخی درستی از کلیسای اولیه بنویسد.

اهمیت روایت تاریخی درست برای لوقا (لوقا ۱: ۳-۱):

- به اموری که نزد ما به انجام رسید اشاره کرد.
- با شاهدان عینی صحبت کرد.
- به دقت جزئیات آنچه به ثبت رسانده را بررسی کرد.
- روایتی منظم نوشت.

خدا:

- خود را در تاریخ واقعی، در زمان و مکان آشکار می‌کند.
- در طول تاریخ مشغول کار است تا نجات و داوری خود را به اجرا درآورد.

لوقا تلاش نمی‌کرد یک داستان خیالی مذهبی بنویسد. او قصد داشت تاریخ حقیقی را گزارش دهد.

- به سادگی می‌شد آن را تصدیق یا رد کرد.

- خوانندگان می‌توانستند به صورت مستقل تحقیقاتش را بررسی کنند.

لوقا مورخ قابل اعتمادی بود:

- با اصطلاحات تاریخی آشنا بود (اعمال ۲۸: ۷)

- عملکرد پولس بر عرشه کشتی را طوری توصیف کرد که تحقیقات تاریخی آنها را تایید می کند (اعمال ۲۷: ۲۱-۲۶)

حقیقت جاودانی خدا به هیچ وجه جدا از واقعیت های زندگی نیستند.
نجات در تاریخ واقعی و از طریق آن وارد عمل می شود.

پیغام انجیل (۵۴: ۱۰)

لوقا می خواست خوانندگانش جنبه های فکر مشخصی در مورد اهمیت الاهیاتی وقایع تاریخی ای بیابند که او در کتاب اعمال به ثبت رسانده بود.

لوقا جهان و کل تاریخ را از پشت ذره بین خداوندی و پادشاهی مسیح می نگریست.

تکیه بر اقتدار (۱۳ : ۰۱)

لوقا حقایق تاریخی و الاهیاتی‌ای که به ثبت رساند را بر اساس اقتدار خودش ننوشت، بلکه با تکیه بر اقتدار مسیح و رسولانش دست به نگارش آنها زد.

گفتار (۱۴ : ۱۶)

لوقا شهادت شاهدان عینی منتخب خداوند را به ثبت رساند.

برجسته‌ترین روش ارائه سخنان مقتدرانه توسط لوقا، ثبت سخنرانی‌ها بود.

حدود ۳۰ درصد کتاب اعمال تشکیل شده است از:

- مباحثات
- گفتگوها
- تک‌گویی‌ها
- موعظه‌ها
- بیانات شفاهی

سخنرانی‌های درج شده در اعمال:

- رهبران کلیسای اولیه چه کسانی بودند و دربارهٔ بسیاری مسائل چه طرز فکری داشتند.
- به ما نشان می‌دهند که چرا شاگردان می‌خواستند به خاطر مسیح رنج را به جان بخرند.
- گواهی بر خدمات رسولان به مسیح هستند.
- راهکارهای رسولان برای بنای پادشاهی او هستند.
- به دیدگاه‌های لوقا در مورد تاریخ کلیسای اولیه اقتدار می‌بخشند.

سخنرانی‌ها نمایانگر تعالیم مقتدرانهٔ رسولان است.

سخنرانی‌ها نمایه‌ای دقیق از سخنرانی‌های واقعی هستند چون این نکات را در بر دارند:

- سبک‌های متمایز
- مضمون مشخص
- سخنرانان منحصربه‌فرد
- جملات تصدیق شده

اعمال (۲۳: ۲۱)

روح القدس به طرق معجزه‌آسایی رسولان را قدرت بخشید که به پیغام انجیل آنان اعتبار می‌داد.

لوقا سخنان و اعمال مقتدرانه را به ثبت رساند تا خوانندگانش را نسبت به حقیقت روایت‌های خود مجاب کند.

الگوی ساختاری (۲۳: ۵۳)**خلاصه اظهارات (۲۴: ۱۱)**

توضیحات نویسنده: وقتی است که یک نویسنده قدم پیش می‌گذارد تا توضیحی صریح درباره آنچه در روایت او اتفاق می‌افتد ارائه دهد.

لوقا به عنوان نویسنده توضیحات بسیاری در سراسر کتاب اعمال ارائه می‌کند.

یکی از روش‌های لوقا برای توضیح وقایع، خلاصه اظهارات بود.

لوقا از خلاصهٔ اظهارات برای شش دورهٔ زمانی در تاریخ خود استفاده کرد:

- اورشلیم
- یهودیه و سامره
- انطاکیهٔ سوریه
- قبرس، فریجیه و غلاطیه
- آسیا، مکادونیه و اخائیه
- روم

رشد کلیسا (۰۶ : ۲۷)

لوقا مرتباً به دو جفت نیروی پویا اشاره می‌کند:

- درون کلیسا:
  - رشد درونی – تأثیرات مثبت انجیل درون جامعهٔ مسیحی
  - تنش – مشکلات، سوالات، تقابلات و کشمکش‌ها
  - رابطهٔ متقابل

• خارج از کلیسا:

○ رشد ظاهری – رشد کلیسا از نظر ازدیاد تعداد اعضای جدید آن

○ مخالفت – ناسازگاری در میان کلیسا جهان غیرایماندار

○ رابطهٔ متقابل

هر قسمت اصلی کتاب اعمال شرحی از رشد انجیل و گسترش آن توسط شهادت کلیسای اولیه است.

محتوا (۵۲: ۳۰)

لوقا توسعهٔ کلیسا را به عنوان تحقق جزئی پادشاهی خدا بر زمین توصیف کرد.

عیسی به رسولان دستور داد انجیل را ابتدا در اورشلیم اعلام کنند و سپس آن را تا اقصای جهان منتشر کنند.

اورشلیم (۰۷ : ۳۳)

- پایتخت اسرائیل باستان
- نقش مرکزی در پادشاهی خدا در سرتاسر عهد عتیق
- نقش مرکزی در خدمات عیسی
- کار رسولان در انتشار انجیل ریشه در اینجا داشت.

چهار دسته روایت اصلی:

- نزول روح (اعمال ۱-۲)
- موعظه پطرس در معبد (اعمال ۳-۴)
- حنانیا و صفیره (اعمال ۵)
- انتخاب شماسان (اعمال ۶: ۱-۸: ۴)

رشد درونی:

- ماموریت رسولان (اعمال ۱)
- نزول روح القدس (اعمال ۲)
- معجزات در اورشلیم (۳-۵)

تنش:

- دوازدهمین رسول (اعمال ۱)
- حنانیا و صفیره (اعمال ۵)
- تبعیض نسبت به بیوه‌زنان یونانی‌زبان (اعمال ۶)

رشد ظاهری:

- روز پنطیکاست (اعمال ۲)
- زندانی شدن پطرس و یوحنا (اعمال ۴)
- اضافه شدن کاهنان یهودی (اعمال ۶)

مخالفت:

- دستگیری و ضرب و شتم (اعمال ۵)
- شهادت استیفان (اعمال ۷)
- پراکندگی به خاطر آزار و شکنجه (اعمال ۸)

بیهودا و سامره (۲۵ : ۳۸)

دو داستان اصلی:

- خدمت فیلیپس (۸: ۵-۴۰)
- ایمان آوردن پولس (۹: ۱-۳۱)

رشد درونی:

- پر شدن ایمانداران جدید (اعمال ۸)
- رسول شدن سولس (اعمال ۹)

تنش:

- سوالات درباره روح القدس (اعمال ۸)
- شمعون جادوگر (اعمال ۸)

رشد ظاهری:

- خدمات بشارتی فیلیپس (اعمال ۸)
- ایمان آوردن پولس (اعمال ۹)

مخالفت:

- ایمانداران شکنجه شده (اعمال ۹)
- تلاش برای قتل سولس (اعمال ۹)

اقصای جهان (۵۸: ۴۰)

فینیقیه، قبرس، انطاکیه سوریه (۲۸: ۴۱)

اولین انتشار قابل توجه انجیل در آن سوی مرزهای یهودیه و سامره.

- خدمات پطرس در لده و یافا (۹: ۳۲-۴۳)
- خدمات پطرس در قیصریه (۱۰: ۱-۱۱: ۱۸)
- انتشار انجیل تا انطاکیه سوریه (۱۱: ۱۹-۳۰)
- آزادی پطرس از زندان (۱۲: ۱-۲۵)

رشد درونی:

- غیریهودیان به کلیسا وارد شدند (اعمال ۱۰)
- آزادی معجزه‌آسای پطرس از زندان (اعمال ۱۲)

تنش:

- ابای یهودیان از پذیرش غیریهودیان (اعمال ۱۱)
- عدم نرمش در برابر پرهیزهای غذایی (اعمال ۱۱)

رشد ظاهری:

- ایمان آوردن کرنلیوس (اعمال ۱۰)
- خدمت برنابا (اعمال ۱۱)

مخالفت:

- مرگ یعقوب (اعمال ۱۲)
- زندانی شدن پطرس (اعمال ۱۲)

قبرس، فریجیه و غلاطیه (۰۷ : ۴۴)

انجیل تا نواحی شرقی آسیای صغیر برده می‌شود.

- اولین سفر بشارتی پولس (۱۳: ۱-۱۴: ۲۸)
- شورای اورشلیم (۱۵: ۱-۳۵)

رشد داخلی:

- استحکام بخشیدن به کلیسا (اعمال ۱۴)
- شورای اورشلیم (اعمال ۱۵)

تنش:

- ختنه و پرهیز غذایی (اعمال ۱۵)

رشد ظاهری:

- اولین سفر بشارتی (اعمال ۱۴)

مخالفت:

- بی‌ایمانان پولس را رد کردند (اعمال ۱۴)

آسیا، مکادونیه و اخائیه (۳۴ : ۴۶)

- دومین سفر بشارتی پولس (۱۵: ۳۶-۱۸: ۲۲)
- سومین سفر بشارتی پولس (۱۸: ۲۳-۲۱: ۱۶)

رشد داخلی:

- تعلیم آپولس (اعمال ۱۸)
- تعلیم در کنیسه‌ها (اعمال ۱۹)

تنش:

- جر و بحث پولس و برنابا (اعمال ۱۵)
- هشدار پولس به کلیسا (اعمال ۲۰)

رشد ظاهری:

- تعداد زیادی ایمان آوردند (اعمال ۱۵-۲۱)
- پایه‌گذاری کلیساها (اعمال ۱۵-۲۱)

مخالفت:

- جمعیت خشمگین (اعمال ۱۷ و ۲۰)
- تعقیب پولس توسط غیوران (اعمال ۱۷ و ۲۰)

روم (۱۶ : ۴۹)

- شهادت دادن پولس در اورشلیم (اعمال ۲۱: ۱۷-۲۳: ۱۱)
- زندانی شدن پولس (اعمال ۲۳: ۱۲-۲۶: ۳۲)
- سفر پولس به روم (اعمال ۲۷: ۱-۲۸: ۱۴)
- شهادت دادن پولس در روم (اعمال ۲۸: ۱۵-۳۱)

رشد داخلی:

- غیریهودیان ایمان می‌آورند (اعمال ۲۱)
- اشتیاق برای رنج کشیدن (اعمال ۲۲)

تنش:

- شایعه (اعمال ۲۱)
- تنش در کلیسای اورشلیم (اعمال ۲۱)

رشد ظاهری:

- مقامات عالی‌رتبه (اعمال ۲۳-۲۶، ۲۸)
- موعظه بدون مانع (اعمال ۲۸)

مخالفت:

- دستگیری و زندانی شدن (اعمال ۲۴)
- زندانی شدن در روم (اعمال ۲۸)

کاربرد امروزی (۳۰: ۵۲)

سبک ادبی (۴۹: ۵۲)

اگر بخواهیم کتاب اعمال را درک کنیم، باید سبک ادبی آن را در نظر بگیریم و بدانیم این سبک ادبی چگونه منظور خود را با خواننده در میان می‌گذارد.

سبک گزینشی (۵۴: ۵۴)

لوقا توسط روح‌القدس هدایت شد تا جزئیاتی را انتخاب کند که:

- برای درک کار عیسی توسط رسولان اهمیت حیاتی داشت.
- خوانندگان را متقاعد می‌کرد تا تعالیم اصلی را بپذیرند.

لوقا همه چیز درباره این دوره تاریخی را ثبت نکرد.

هریک از روایت‌های کتاب اعمال به منظور رسیدن لوقا به هدف دوجانبه‌اش نوشته شده است.

سبک دنباله‌دار (۳۳: ۵۶)

روایت‌های مجزا:

- بخشی از زمینه‌چینی و پیغام لوقا

- مجزا

اشارات ضمنی (۵۷: ۵۷)

دو شیوه ادبی اصلی در عهد جدید:

- گفتمان استدلالی (رسالات عهد جدید)

- حاوی شکلی از گفتگو

- مستقیم و صریح تعلیم می‌دهد

- گفتمان روایی
  - داستان تعریف می‌کند

- غیرمستقیم تعلیم می‌دهد

یکی روش برای ارزیابی و به‌کارگیری روایات کتاب مقدسی این است که ببینیم خدا چه واکنشی نشان می‌دهد.

- تقلید از باورها، طرز برخوردها و رفتاری که خدا را خشنود می‌کند

- پرهیز از آنچه با او مخالفت دارد

روش دیگر برای بررسی تعلیم ضمنی لوقا، مشاهده نمونه‌ها است.

نابپوستگی‌ها (۳۸: ۰۵ : ۱)

هرچند کتاب مقدس برای ما نوشته شده، اما مستقیماً خطاب به ما نوشته نشده است.

زمان متفاوت (۴۴: ۰۶ : ۱)

اعمال خدا از طریق رسولان:

- مختص به همان زمان و مکان
  - پیشگامانه
  - بنیادین
  - تکرار نشدنی

- وجود رسولان منحصر به فرد بود

- روح القدس به شکلی چشم گیر و معجزه آسا نازل شد

شرایط متفاوت (۵۹: ۰۹ : ۱)

- وقایع اعمال در شرایط تاریخی قرن اول اتفاق افتاد.

- بسیاری از جنبه های روایات لوقا وابسته به این شرایط تاریخی و فرهنگی هستند.

بسیاری از گروه های مسیحی تلاش کرده اند به عملکردهای فرهنگی قرن اول برگردند.

ما اغلب کاربردهای متفاوتی از یک اصل مشخص، حتی در خود کتاب اعمال پیدا می‌کنیم.

پیوستگی (۱ : ۱۳ : ۰۶)

همان خدا (۱ : ۱۳ : ۲۴)

- خدمت و شهادت به عیسی مسیح
- توان یافته با روح القدس
- کار برای جلال و تکریم پدر

خدا به واسطه انجیل در قرن اول کار می‌کرد و امروز نیز همچنان به کار ادامه می‌دهد.

همان هدف (۱ : ۱۵ : ۰۶)

هدف خدا در کتاب اعمال، بنای پادشاهی خود در مسیح به واسطه رسولان بود.

هدف کلیسای امروزی همکاری کردن در امر خدا در بنای پادشاهی او در مسیح است.

همان انجیل (۲۴: ۱۷ : ۱)

همه ما به همان نجات احتیاج داریم.

- انسان‌ها در سرکشی گناه‌آلود علیه خدا سقوط کرده‌اند و از او دور شده‌اند.

- نجات در مسیح وجود دارد.

این انجیل برای همه مردم در همه جا و همه زمان‌ها یکسان می‌ماند.

نتیجه‌گیری (۱۶: ۲۰ : ۱)

سوالاتی برای مرور

۱. هدف دوجانبه لوقا برای نوشتن کتاب اعمال چه بود؟ این هدف چطور باید مطالعه ما در اعمال را تحت تاثیر قرار دهد؟

۲. لوقا چطور از گفتار و اعمال موثق برای قانع کردن خوانندگان خود نسبت به حقیقت روایتش استفاده کرد؟

۳. کدام عناصر ساختاری، الگوی ساختاری کتاب اعمال را آشکار می‌کنند؟

۴. رشد داخلی و تنش، رشد ظاهری و مخالفتی را که در اورشلیم اتفاق افتاد، با مثال ذکر کنید.

۵. رشد داخلی و تنش، رشد ظاهری و مخالفتی را که در یهودیه و سامره اتفاق افتاد، با مثال ذکر کنید.

۶. رشد داخلی و تنش، رشد ظاهری و مخالفتی را که در «اقصای جهان» آنچنان که در آن روزگار شناخته شده بود اتفاق افتاد، با مثال ذکر کنید.

۷. وقتی کاربرد امروزی پیام لوقا در کتاب اعمال را نظر می‌گیریم، چرا مهم است که به سبک ادبی کتاب توجه کنیم؟

۸. چه ناپیوستگی‌هایی بین مخاطبین اصلی لوقا و ما وجود دارد؟ این چه تاثیری بر روش ما در به‌کارگیری اعمال در دنیای امروزی دارد؟

۹. چه پیوستگی‌هایی بین مخاطبین اصلی لوقا و ما وجود دارد؟ چگونه تاثیر می‌گذارد؟

سوالات کاربردی

۱. چرا مهم است که کتاب اعمال را درست تفسیر کنیم؟
۲. چه ربطی وجود دارد که باور کنیم کتاب اعمال تاریخ حقیقی را ثبت کرده است؟
۳. چه ارتباطی بین کلیسا و پادشاهی خدا بر زمین وجود دارد؟
۴. چگونه رشدی باید از جماعت کلیسایی خود انتظار داشته باشیم؟ چطور می‌توانیم چنین رشدی را به دست بیاوریم؟
۵. چه دلگرمی‌ای می‌توان در تضادها یافت؟
۶. خدا چه چیزی را پذیرفته و برکت می‌دهد، و چه چیزی را رد و لعنت می‌کند؟ چرا باید به این امور توجه کنیم؟
۷. شرایط ما چه شباهتی به شرایط کتاب اعمال دارد؟ چه تفاوتی دارد؟ چرا کلیسای امروزی باید این شباهت‌ها و تفاوت‌ها را در به‌کارگیری اعمال در زندگی امروزی‌مان در نظر بگیرد؟
۸. مهم‌ترین نکته‌ای که از این درس آموختید، چیست؟

کتاب اعمال رسولان

درس
سوم

مضامین اصلی

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

© 2018 by Third Millennium Ministries

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form or by any means for profit, except in brief quotations for the purposes of review, comment, or scholarship, without written permission from the publisher, Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

Unless otherwise indicated all Scripture quotations are from the HOLY BIBLE, NEW INTERNATIONAL VERSION. Copyright © 1973, 1978, 1984, 2011 International Bible Society. Used by Permission of Zondervan Bible Publishers.

ABOUT THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Founded in 1997, Third Millennium Ministries is a nonprofit Christian organization dedicated to providing **Biblical Education. For the World. For Free.** In response to the growing global need for sound, biblically-based Christian leadership training, we are building a user-friendly, donor-supported, multimedia seminary curriculum in five major languages (English, Spanish, Russian, Mandarin Chinese, and Arabic) and distributing it freely to those who need it most, primarily Christian leaders who have no access to, or cannot afford, traditional education. All lessons are written, designed, and produced in-house, and are similar in style and quality to those on the History Channel®. This unparalleled, cost-effective method for training Christian leaders has proven to be very effective throughout the world. We have won Telly Awards for outstanding video production in Education and Use of Animation, and our curriculum is currently used in more than 192 countries. Third Millennium materials take the form of DVD, print, Internet streaming, satellite television transmission, and radio and television broadcasts.

For more information about our ministry and to learn how you can get involved, please visit <http://thirdmill.org>.

سرشناسه: کتاب اعمال رسولان (درس شماره ۳: مضامین اصلی)

مدرس: هانس بایر

حق چاپ ترجمه فارسی این اثر برای انتشارات خدمات مسیحی هزاره سوم محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، چاپ، توزیع و دخل و تصرف در این اثر بدون اجازه ناشر مطابق قانون حق مولف ممنوع و منوط به کسب اجازه رسمی از ناشر است. ارجاعات کتاب مقدسی از ترجمه قدیم و هزاره نو (انتشارات ایلام) و ترجمه مؤده برای عصر جدید (انجمن متحد کتاب مقدس) گرفته شده است.

فهرست مطالب

مقدمه

روح القدس

قبل از پنتیکاست

زمان بندی

هدف

روز پنتیکاست

اهمیت

زبان ها

نتایج

بعد از پنتیکاست

سامره

قیصریه

افسس

رسولان

بی نظیر

الزامات

دوران بنیادین

اعتبار

عملکرد

برکت

معجزات

مکاشفه

گوناگونی

راهبردها

موقعیت

کلیسا

ضرورت

محدودیت های فیزیکی

محدودیت های موقتی

آماده سازی

تعلیم

مقامات

دشواری ها

نتیجه گیری

مقدمه

هرکسی که در کنار والدین و فرزندان خردسالشان بوده، می‌داند که والدین اغلب باید بارها تذکراتی را تکرار کنند. آنها باید موضوع را به روش‌های مختلف برای فرزندانشان توضیح دهند تا به آنها در بلوغ و آمادگی برای یک زندگی ثمربخش کمک کنند.

به همین طریق، وقتی کتاب اعمال را می‌خوانیم، به سرعت متوجه می‌شویم که لوقا بارها به بعضی مطالب اشاره می‌کند. این موضوعات تکراری در سرتاسر کتاب او به چشم می‌خورند و کلیدهای مهمی برای درک تعلیم لوقا هستند. پس اگر امیدوار به درک اهمیت کتاب اعمال باشیم، باید با دقت به این موضوعات تکرار شده، توجه کنیم. این سومین درس از مجموعه دروس کتاب اعمال است، و عنوانش را «موضوعات اصلی» گذاشته‌ایم. در این درس، سه موضوع اصلی را مورد بررسی قرار می‌دهیم که لوقا بارها و بارها به آنها در روایتش از انتشار توقف‌ناپذیر انجیل پادشاهی خدا در روزگار کلیسای اولیه، اشاره می‌کند.

در درس‌های گذشته هدف لوقا از نگارش کتاب اعمال را خلاصه کردیم و گفتیم که او روایتی تاریخی دربارهٔ تأثیر پوبای پیغام انجیل نوشته است. همانطور که دیدیم، لوقا واقعیت‌های تاریخی را به عنوان شهادت‌های مستند به ثبت رساند تا ادامهٔ کار مسیح از طریق روح‌القدس را نشان دهد. در این درس این هدف را بیشتر از گذشته با موشکافی در بعضی موضوعات اصلی، واری‌خواهیم کرد که لوقا برای به نمایش گذاشتن و تأیید از همین موضوع اصلی به کار برده است.

به سه موضوع اصلی خواهیم پرداخت که در ابتدای کتاب اعمال به آنها اشاره شده و در سرتاسر باب‌های آن بسط یافته‌اند. اول، نگاهی به موضوع روح‌القدس خواهیم انداخت، که به کلیسا قوت بخشید تا پادشاهی مسیح را گسترش دهد. دوم، بر رسولان متمرکز خواهیم شد، مردانی که خوانده شدند تا به مسیح شهادت دهند و قدرت یافتند تا کلیسای مسیح را رهبری و خدمت کنند. و سوم، موضوع کلیسا را مورد توجه قرار می‌دهیم که رسولان بنیاد آن را گذاشتند تا اطمینان حاصل کنند که انجیل و پادشاهی خدا همچنان به گسترش خود در طول تاریخ ادامه خواهد داد. بیایید به موضوع روح‌القدس و نقش او در اعمال بپردازیم.

روح القدس

کتاب اعمال الاهیاتی غنی از روح القدس ارائه می‌دهد. او به عنوان کسی توصیف می‌شود که به کلیسا قدرت می‌بخشد تا زندگی دگرگون شده‌ای را دنبال کند و به جهان بشارت دهد. در این کتاب آیات و عجایبی که روح القدس به انجام رساند به منظور تایید اعتبار خدمات رسولان و سایر رهبران کلیسای اولیه به ثبت رسیده است. کتاب اعمال شاهدی از پشتگرمی بزرگی است که روح القدس به مسیحیان در مقابله با مخالفت و آزار می‌بخشید. به طور خلاصه، کتاب اعمال روح القدس را به عنوان شخصی معرفی می‌کند که قدرت او انتشار انجیل و پادشاهی خدا را ممکن می‌کند، و همچنین کسی که به قوم خود برای زندگی خداپسندانه قدرت می‌دهد.

هرچند روح القدس به روش‌های مختلفی در اعمال مشغول به کار بوده است، ما به نفوذ او در کلیسا در سه دوره زمانی مختلف اشاره خواهیم کرد. اول، به روح القدس در اعمال، پیش از پنطیکاست نگاهی خواهیم انداخت. دوم، نزول روح القدس در اورشلیم در روز پنطیکاست را بررسی خواهیم کرد. و سوم، به کار روح القدس بعد از پنطیکاست خواهیم پرداخت. بیایید ابتدا ببینیم چگونه کتاب اعمال روح القدس را قبل از پنطیکاست توصیف می‌کند.

قبل از پنطیکاست

لوقا در اعمال ۱: ۳-۱۱ گزارش می‌دهد که عیسی چهل روز بین قیامت از مردگان و صعودش به آسمان، مشغول تعلیم به شاگردان خود بود. به طوری که در اعمال ۱: ۳ می‌خوانیم:

که بدیشان نیز بعد از زحمت کشیدن خود، خویشتن را زنده ظاهر کرد به دلیل‌های بسیار که در مدت چهل روز بر ایشان ظاهر می‌شد و درباره امور ملکوت خدا سخن می‌گفت. (اعمال ۱: ۳)

همانطور که خواهیم دید، یکی از عناصر اساسی در تعلیم عیسی درباره پادشاهی، این بود که روح القدس به زودی به شیوه خاصی نزد رسولان خواهد آمد.

به دو جنبه از تعلیم عیسی درباره روح القدس قبل از پنطیکاست خواهیم پرداخت. اول نگاهی به زمان بندی آمدن روح القدس می‌اندازیم. و دوم، تمرکزمان را بر هدف آمدن او خواهیم گذاشت. بیایید ابتدا تعلیم عیسی در مورد زمان بندی از راه رسیدن روح القدس را بررسی کنیم.

زمان بندی

به سخنان عیسی در اعمال ۱: ۴-۸ گوش بدهید:

و چون با ایشان جمع شد، ایشان را قدغن فرمود که «از اورشلیم جدا مشوید، بلکه منتظر آن وعده پدر باشید که از من شنیده‌اید. زیرا که یحیی به آب تعمید می‌داد، لیکن شما بعد از اندک ایامی، به روح‌القدس تعمید خواهید یافت.» پس آنانی که جمع بودند، از او سوال نموده، گفتند: «خداوند آیا در این وقت ملکوت را بر اسرائیل باز برقرار خواهی داشت؟» بدیشان گفت: «از شما نیست که زمان‌ها و اوقاتی را که پدر در قدرت خود نگاه داشته است بدانید. لیکن چون روح‌القدس بر شما می‌آید، قوت خواهید یافت و شاهدان من خواهید بود، در اورشلیم و تمامی یهودیه و سامره و تا اقصای جهان.» (اعمال ۱: ۴-۸)

توجه داشته باشید که وقتی عیسی تعمید قریب‌الوقوع آنها به روح‌القدس را اعلام کرد، رسولان پرسیدند آیا او در نظر دارد دوباره پادشاهی را بر اسرائیل برقرار کند؟ اصطلاح برقراری پادشاهی در اسرائیل برای بسیاری از خوانندگان امروزی ناآشناست، پس کمی مکث می‌کنیم تا توضیح بیشتری درباره آن بدهیم.

انبیای عهد عتیق پیشگویی کردند که به خاطر ازدیاد گناهان اسرائیل و یهودا، خدا آنها را از سرزمین موعود به اسارت ظالمانه حاکمان خارجی خواهد فرستاد. بر اساس پیش‌گویی‌های عهد عتیق، یهودیان معتقد بودند که خدا بعدها ماشیح را خواهد فرستاد تا با بخشایش گناهان قوم خود، آنها را احیا کند، به آن سرزمین وعده بازگرداند، و بر ایشان حکمرانی کند. ماشیح به عنوان یکی از نوادگان داوود، پادشاه اسرائیل و یهودا می‌شد و سرزمین موعود را تبدیل به مرکز پادشاهی خدا بر زمین می‌کرد که در آن قوم خدا از زندگی جاودان و مبارکی بهره‌مند می‌شدند. در قرن اول میلادی، اسرائیل صدها سال متحمل داوری خدا شده بود و نومیدانه در آرزوی ظهور یک ماشیح سیاسی بود که پادشاهی اسرائیل را احیا کند. پس وقتی رسولان متوجه نزدیک شدن زمان صعود عیسی به آسمان شدند، امیدوار بودند که او این پیش‌گویی‌های عهد عتیق را پیش از ترک، به انجام برساند. به همین دلیل درباره برقراری دوباره پادشاهی در اسرائیل پرسیدند. اما عیسی اینطور تعلیم داد که آن انتظار عوامانه برقراری پادشاهی سیاسی در اسرائیل به طور ناگهانی به بیراهه کشیده شده و انتشار انجیل در سرتاسر جهان و بازگشت پر جلال مسیح روشی است که خدا توسط آن پیشگویی‌های عهد عتیق را محقق می‌کند.

اما چرا رسولان در پاسخ به اظهارات عیسی درباره تعمید در روح‌القدس، از برقراری دوباره پادشاهی پرسیدند؟ یک‌بار دیگر باید بگوییم که رسولان به نبوت عهد عتیق فکر می‌کردند. در قسمت‌های زیادی از عهد عتیق، انبیا پیشگویی کردند که وقتی داوری تمام شود، خدا روح خود را به طور بی‌سابقه‌ای نازل خواهد کرد. به آنچه اشعیای نبی در اشعیا ۴۴: ۳-۴ درباره روح می‌گوید گوش بدهید:

اینک بر (زمین) تشنه آب خواهم ریخت و نهرها بر خشک. روح خود را بر ذریت تو خواهم ریخت و برکت خویش را بر اولاد تو. و ایشان در میان سبزه‌ها، مثل درختان بید بر جوی‌های آب خواهند رویید. (اشعیا ۴۴: ۳-۴)

اشعیا دربارهٔ احیای دوباره صحبت می‌کند و می‌گوید خدا روح خود را بر زمین خواهد ریخت. انبیای عهد عتیق اعلام کردند که قبل از آمدن ماشیح، اسرائیل آنطور که عالمان یهودی آن را نامیدند، در این عصر گناه، فساد و مرگ زندگی می‌کند. و در آنچه آنها عصر آینده می‌خواندند، اعلام می‌کردند که وقتی ماشیح بیاید، عصر جدیدی را به ارمغان می‌آورد، عصری که در آن دشمنان خدا داوری می‌شوند و سرانجام قوم او به طور قطعی برکت خواهند یافت. انبیای عهد عتیق هرگز صحبتی در مورد طول مدت به انجام رسیدن این دوره نکردند، اما اغلب عالمان دین یهود انتظار داشتند که این تغییرات به طور ناگهانی اتفاق بیفتد. عیسی بر خلاف این دیدگاه، توضیح داد که پادشاهی خدا در طول زمان با انتشار یافتن در میان ملت‌ها آشکار می‌شود. دورهٔ انتقال به پادشاهی پر جلال خدا به جای آنکه ناگهان از راه برسد، مرحله به مرحله خواهد آمد. عصر آینده در طول خدمت زمینی عیسی پایه‌گذاری می‌شد. در طی حکمرانی مسیح در آسمان، با گسترش پادشاهی از طریق خدمت انجیل ادامه خواهد یافت. و هنگام بازگشت عیسی در آینده، این عصر گناه کاملاً پایان می‌گیرد و پادشاهی جهانی مسیحایی به کمال خود می‌رسد. این نظریهٔ آمدن پادشاهی خدا شرح می‌دهد که چرا عیسی چنین جوابی به رسولان داد. نزول روح‌القدس بر کلیسا نزدیک بود، اما معنی‌اش این نبود که به کمال همهٔ چیزها نزدیک می‌شدند. عیسی فقط پادشاهی را تاسیس کرده بود، و برکت روح‌القدس کلیسای او را برای ادامهٔ زندگی در جهانی گناه‌آلود تا بازگشت او، مجهز می‌کرد. با در ذهن داشتن زمان‌بندی آمدن روح‌القدس، اکنون به هدف آمدن او می‌پردازیم.

هدف

دوباره به سخنانی که عیسی به رسولان در اعمال ۱: ۸ گفت، گوش بدهید:

لیکن چون روح‌القدس بر شما می‌آید، قوت خواهید یافت و شاهدان من خواهید بود، در اورشلیم و تمامی یهودیه و سامره و تا اقصای جهان. (اعمال ۱: ۸)

عیسی در این سخنان، رسولان را به طرز تفکر جدیدی دربارهٔ تعمیم روح هدایت کرد. روح‌القدس به جای اینکه معرف مرحلهٔ نهایی پادشاهی خدا باشد، نازل می‌شد تا به رسولان قدرت ببخشد که شاهدان خداترس و امین مسیح شوند. بیایید با تمرکز بر دو بُعد خدمت روح یعنی: قدرت بخشیدن و شاهدان خداترس، آنچه را که عیسی گفت، بیشتر باز کنیم.

نخست، عیسی گفت که شاگردان به واسطهٔ تعمید روح‌القدس قدرت خواهند یافت. همبستگی روح با قدرت، در عهد عتیق معمول بود و اغلب با اصطلاح «روح خدا» ارائه می‌شد، که برگردان عبارت عبری *רוּחַ אֱלֹהִים* (*ruach elohim*) است. این اصطلاح عبری نشانگر بادی قوی یا نیروی پر قدرت از سوی خدا بود. روح خدا در عهد عتیق با قدرت در کل جهان مشغول کار بود تا ارادهٔ خدا را به انجام برساند.

قدرت روح‌القدس همچنین به روش‌های قابل مشاهده‌ای در زندگی مردم خود را نشان می‌داد. مثلاً وقتی روح خدا در داوران ۱۴-۱۵ بر سامسون نازل شد، او توانست فتوحات معجزه‌آسای آشکاری کسب کند که باعث پیروزی‌های بزرگ اسرائیل بر فلسطینیان شد.

علاوه بر قدرت روح‌القدس، عیسی به این موضوع اشاره کرد که روح، شاگردان را تبدیل به شاهدانی خداترس خواهد کرد. بازتاب این همبستگی را در عهد عتیق نیز می‌توان دید. در مواقع متعددی، روح خدا به قوم خود قدرت می‌بخشید تا با شهامت و به طور موثر از جانب خدا صحبت کنند. مثلاً به گفته‌های میکاه ۳: ۸ گوش بدهید:

لیکن من از قوت روح خداوند و از انصاف و توانایی مملو شده‌ام تا یعقوب را از عصیان او و اسرائیل را از گناهش خبر دهم. (میکاه ۳: ۸)

در این متن، میکاه شرح می‌دهد که روح به او شهامت گفتن حقیقت را داده، حتی با اینکه انبیای دروغین با گفته‌هایش مخالفت می‌کردند.

پس وقتی عیسی به رسولانش گفت که آنها را به روح‌القدس تعمید می‌دهد تا به عنوان شاهدانش قدرت بیابند، به این موضوع اشاره کرد که روح در آنها به همان شکلی عمل خواهد کرد که در سایرین در عهد عتیق عمل کرده بود. روح‌القدس همچنین به رسولان قدرت انجام کارهای قدرتمندانه‌ای را می‌بخشید تا به حقیقتی که در پیغام آنها وجود داشت سندیت ببخشد، و در برابر مخالفان‌شان به آنها قدرت سخن گفتن می‌داد. و البته این مظاهر روح بارها و بارها در کتاب اعمال دیده می‌شود.

حالا پس از بررسی روش‌های معرفی روح‌القدس قبل از پنطیکاست توسط لوقا، بیایید به نزول روح در روز پنطیکاست بپردازیم که در آن روز کلیسا در اورشلیم جمع شده بود.

روز پنطیکاست

اعمال ۲: ۱-۴ دربردارندهٔ روایت نزول روح‌القدس بر کلیساست:

چون روز پنطیکاست رسید، به یک دل در یکجا بودند. که ناگاه آوازی چون صدای وزیدن باد شدید از آسمان آمد و تمام آن خانه را که در آنجا نشسته بودند پر ساخت. و زبانه‌های منقسم شده، مثل زبانه‌های آتش بدیشان ظاهر گشته، بر هر یکی از ایشان قرار گرفت. و همه از روح‌القدس پر گشته، به زبان‌های مختلف، به نوعی که روح بدیشان قدرت تلفظ بخشید، به سخن گفتن شروع کردند. (اعمال ۲: ۱-۴)

برای بررسی اهمیت این واقعه، به سه مسئله اصلی خواهیم پرداخت: اول، نگاهی به اهمیت پنطیکاست خواهیم انداخت. دوم، پدیده صحبت به زبان‌ها را مورد توجه قرار می‌دهیم. و سوم، به بحث درباره نتایج این وقایع می‌پردازیم. بیایید ابتدا اهمیت پنطیکاست را بررسی کنیم.

اهمیت

در تقویم مقدس اسرائیل، پنطیکاست جشنی بود که ارتباط نزدیکی به پسخ داشت. بر اساس خروج ۱۲ و لاویان ۲۳، عید پسخ وقتی از سال بود که اسرائیل رهایی خود از مصر را به یاد می‌آورد. این عید، یادآور شب نزول بلای آخر بود که خدا پسران نخست‌زاده مصریان را کشت اما از خانه اسرائیلیان وفادار گذر کرد. جشن پسخ به یهودیان یادآوری می‌کرد که چگونه خدا آنها را از بندگی در مصر آزاد کرده است.

پنطیکاست حدود ۵۰ روز بعد از پسخ، در زمان برداشت نوبر محصول برگزار می‌شد. در اصل این عید نشانگر تامین معاش در سرزمین وعده توسط خدا بود. در این موقع، اسرائیلیان هدایایی از نوبر محصولات خود را به نشانه شکرگزاری از همه محصولات تقدیم می‌کردند که امید برداشت‌شان را در سال پیش رو داشتند.

علاوه بر این، در زمان عهد جدید، یهودیان اعطای شریعت خدا به موسی را نیز در طول جشن پنطیکاست به یاد می‌آوردند. نزول روح‌القدس در چنین زمانی، برای کلیسای اولیه نیز اهمیت داشت چون آنها را به یاد امیدی می‌انداخت که ارمیای نبی اعلام کرده بود.

به آنچه در ارمیا ۳۱: ۳۱-۳۳ آمده، گوش بدهید:

خداوند می‌گوید: «اینک ایامی می‌آید که با خاندان اسرائیل و خاندان یهودا عهد تازه‌ای خواهم بست. نه مثل آن عهدی که با پدران ایشان بستم در روزی که ایشان را دستگیری نمودم تا از زمین مصر بیرون آورم زیرا که ایشان عهد مرا شکستند، با آنکه خداوند می‌گوید من شوهر ایشان بودم.» اما خداوند می‌گوید: «اینست عهدی که بعد از این ایام با خاندان اسرائیل خواهم بست. شریعت خود را در باطن ایشان خواهم نهاد و آن را بر دل ایشان خواهم نوشت و من خدای ایشان خواهم بود و ایشان قوم من خواهند بود. (ارمیا ۳۱: ۳۱-۳۳)

نوشتن شریعت بر قلب، یکی از کارهای روح خدا بود که در عهد عتیق وعده داده شد، و در عهد جدید تحقق یافت.

با در نظر داشتن این زمینه عهد عتیق، نزول روح در روز پنطیکاست در اعمال ۲ اهمیت خاصی برای کلیسای مسیحیان داشت. قربانی عیسی بر صلیب در طول عید پسخ انجام گرفت. او به عنوان آخرین بره پسخ مُرد، و رهایی ابدی قوم خدا از بندگی گناه و مرگ را تضمین کرد. همانطور که پولس در اول قرنتیان ۵: ۷ می‌نویسد:

خود را از خمیرمایه کهنه پاک سازید تا فطیر تازه باشید، چنانکه بی خمیرمایه هستید زیرا که فصیح ما مسیح در راه ما ذبح شده است. (اول قرنتیان ۵: ۷)

از این دیدگاه، اینکه نزول روح در روز پنطیکاست به وقوع پیوست، تعجب‌آور نیست. همانطور که پنطیکاست نظر همگان را به محصول زیاد جلب می‌کرد، آمدن روح نیز نوبر محصول نجات ابدی بود. ورود روح‌القدس در اولین پنطیکاست مسیحی نشان می‌داد که کلیسا نیز نوشته شدن شریعت خدا را بر قلبش دریافت کرده و برای شهادت دادن شجاعانه شاهد بودن مجهز شده است. همانطور که پولس در رومیان ۸: ۲۳ می‌نویسد، ما مسیحیان

...نوبر روح را یافته‌ایم... (رومیان ۸: ۲۳)

وقتی لوقا روایت نزول روح را می‌نوشت، بر همبستگی آن با پنطیکاست تاکید کرد تا اهمیت والای آن واقعه را نشان دهد. این یک واقعه معمولی نبود؛ حتی یک معجزه در میان سایر معجزات نیز نبود. هدیه روح در پنطیکاست، آغاز برداشت عظیم نجات و احیای درونی قوم خدا برای برقراری پادشاهی مسیحایی خدا بود. حالا که تا حدی به اهمیت پنطیکاست به عنوان زمان نزول روح پی بردیم، باید به پدیده زبان‌ها به عنوان مظهر حضور روح‌القدس بپردازیم.

زبان‌ها

لوقا در اعمال ۲ گزارش می‌دهد که وقتی روح خدا در روز پنطیکاست بر کلیسا نازل شد، رسولان و سایر ایمانداران به زبان‌های دیگر صحبت کردند. متأسفانه سردرگمی زیادی در کلیسا بر سر عطای زبان‌ها وجود دارد. پس باید لحظه‌ای بر دو پرسش تامل کنیم. اول، عطای زبان‌ها چه بود؟ و دوم، چرا خدا این عطا را داد؟

در کلیسای امروز، مسیحیان مختلف برداشت‌های متفاوتی از عطای زبان‌ها دارند. بعضی استدلال می‌کنند که زبان‌ها معجزهٔ شنیدن بوده تا صحبت کردن. در این دیدگاه، رسولان سخنانی پرشور ادا می‌کردند، و روح‌القدس به شنوندگان توانایی درک این سخنان را به زبان خودشان می‌بخشید.

اما دست‌کم دو جنبه از توضیحات لوقا آشکار می‌کند که این معجزه مربوط به سخن گفتن بود، یعنی مسیحیان اولیه به زبان‌های واقعی بشری‌ای صحبت می‌کردند که با آنها آشنایی قبلی نداشتند. مهم‌تر از همه، لوقا مشخصاً می‌نویسد که روح‌القدس به گویندگان توانایی صحبت به زبان‌های دیگر را داد. همانطور که در اعمال ۲: ۴ می‌خوانیم:

همه از روح‌القدس پر گشته، به زبان‌های مختلف، به نوعی که روح بدیشان قدرت تلفظ بخشید، به سخن گفتن شروع کردند. (اعمال ۲: ۴)

لوقا هیچ اشاره‌ای نکرد که روح‌القدس به شنوندگان قدرت شنیدن معجزه‌آسایی عطا کرده است. دوم، اصطلاح «زبان‌ها» برگردان اسم یونانی گلوسا (*glossa*) است. در عهد جدید و ادبیات یونانی، این کلمه معمولاً به زبان‌های معمول بشری اشاره دارد. و هیچ دلیل محکمی وجود ندارد که در این مضمون معنی متفاوتی داشته باشد. پس می‌توانیم مطمئن باشیم که معجزهٔ زبان‌ها در پنطیکاست، توانایی ماورالطبیعی صحبت به زبان‌های بشری ناآشنا برای سخنگو بوده است.

اما چرا روح‌القدس حضور خود را به این روش مشخص ابراز کرد؟ اهمیت زبان‌ها در آن روزگار چه بود؟ به توضیح پطرس در اعمال ۲: ۱۶-۲۱ گوش بدهید:

این همان است که یوئیل نبی گفت که «خدا می‌گوید در ایام آخر چنین خواهد بود که از روح خود بر تمام بشر خواهیم ریخت و پسران و دختران شما نبوت کنند و جوانان شما رویاها و پیران شما خواب‌ها خواهند دید؛ و بر غلامان و کنیزان خود در آن ایام از روح خود خواهیم ریخت و ایشان نبوت خواهند نمود. و از بالا در افلاک، عجایب و از پایین در زمین، آیات را از خون و آتش و بخار دود به ظهور آورم. خورشید به ظلمت و ماه به خون مبدل گردد قبل از وقوع روز عظیم مشهور خداوند. و چنین خواهد بود که هر که نام خداوند را بخواند، نجات یابد.» (اعمال ۲: ۱۶-۲۱)

در این متن، پطرس به یوئیل ۲: ۲۸-۳۲ اشاره کرد تا اتفاقی که در آن روز پنطیکاست افتاده بود، و از جمله معجزهٔ زبان‌ها را توضیح دهد.

جالب است که پطرس دقیقاً سخنان یوئیل را نقل قول نکرد. در کتاب مقدس عبری و ترجمه هفتاده، متن یوئیل اینطور شروع می‌شود: «و بعد از آن خدا می‌گوید، روح خود را بر همه مردم خواهم ریخت.» اما پطرس با برداشتی آزاد از یوئیل ۱۲: ۲۸ می‌گوید: «در زمان آخر...». تغییری که پطرس در واژه‌بندی یوئیل به وجود آورد نشان می‌دهد که او معتقد بود وقایع آن روز پنطیکاست مربوط به روزهای آخر یا زمان آخر است.

اما اعتقاد پطرس مبنی بر اینکه نزول روح در زمان آخر اتفاق افتاده است، توسط نقل قول کلی او از یوئیل تایید می‌شود. پطرس در حین نقل قول از یوئیل ۲، اظهار کرد که آمدن روح باید قبل از روز عظیم و پر جلال خداوند اتفاق بیفتد.

در سراسر عهد عتیق، روز خداوند، روز داوری و برکت خدا محسوب می‌شد و در مناسبت‌های مختلفی در عهد عتیق، به روزی اشاره داشت که خدا سرانجام به طور کل همه دشمنانش را مغلوب می‌کند و همه ایمانداران خود را برکت می‌دهد.

پس وقتی پطرس توضیح می‌داد که نزول روح نمایانگر روز عظیم و پر جلال خداوند است، منظورش این بود که واقعه آن روز پنطیکاست، یک لحظه بزرگ تاریخی است. روح‌القدس در آن پنطیکاست به عنوان اعجازی از زمان آخر، آمد تا با مداخله الهی مراحل نهایی پادشاهی خدا را برقرار کند.

متأسفانه بسیاری از مسیحیان امروزی اهمیت والای نزول روح را نادیده می‌گیرند. در عوض اغلب آنها تصور می‌کنند که وقایع اعمال ۲ الگویی برای تقدیس شخصی هر فرد مسیحی است. انتظار آنها این است که همه مسیحیان روحانی واقعی ظهور قابل مشاهده روح را درست همانطوری که در روز پنطیکاست و سایر موقعیت‌های اعمال اتفاق افتاد، تجربه کنند.

عهد جدید به ما تعلیم می‌دهد که اعمال عظیم و مهیب خدا برای تاسیس پادشاهی او به ظهور آمد. مسیح برای گناهان ما مرد، از مردگان برخاست و به دست راست خدای پدر صعود کرد. هر بار که شخصی به مسیح ایمان می‌آورد، در زندگی خود از مواهب این وقایع برخوردار می‌شود. اما هر بار که کسی در مسیح حیات جدید می‌یابد، او نمی‌میرد، قیام نمی‌کند و به آسمان صعود نمی‌کند.

تقریباً به همین شکل، عهد جدید تعلیم می‌دهد که پنطیکاست نیز یکی از آن وقایع یک بار برای همیشه بوده که از طریق آن خدا زمان آخر را آغاز کرده است. بعداً در این درس خواهیم دید که این موضوع در موارد دیگری که روح به روش‌های خاص در اعمال نزول کرد، نیز صادق است. از آن روزهای اول کلیسای مسیحی تا به حال، حضور روح‌القدس در کلیسا به کار گرفته شده تا برای خدمت به ما قدرت ببخشد. همیشه باید انتظار داشته باشیم که روح‌القدس در زندگی ایمانداران حاضر باشد، اما نباید دقیقاً منتظر همان نوع ظهوری باشیم که در روز پنطیکاست مشاهده می‌کنیم. در واقع، حتی در موارد دیگر نزول خاص روح در اعمال نیز، ظهور روح دقیقاً به همان شکل نبود.

شعله‌های قابل مشاهده آتش و صدای باد، و همچنین عطای نبوت و زبان‌ها در پنطیکاست، تجربیات معمول مسیحی نیستند. آنها مظاهری از مداخله عظیم الهی بودند، یعنی عمل خدا برای تاسیس پادشاهی خود بر زمین. پس از بررسی اهمیت پنطیکاست و معجزه زبان‌ها که همراه با نزول روح القدس بود، بیایید به نتایج اتفاقات آن روز پردازیم.

نتایج

همانطور که به یاد دارید، قبلا در این درس دیدیم که عیسی گفت روح القدس عطا می‌شود تا به رسولان قدرت ببخشد که شاهدان خداترس او باشند. پس در بررسی نتایج پنطیکاست، بر شیوه‌ای متمرکز می‌شویم که روح القدس به رسولان قدرت بخشید و از این قدرت برای برکت دادن انتشار انجیل پادشاهی استفاده کرد. ابتدا به روشی می‌پردازیم که روح القدس به پطرس رسول قدرت بخشید. با مرور انجیل لوقا متوجه می‌شویم که قبل از آمدن روح القدس، پطرس معمولا درک صحیحی از امور نداشت. پطرس روی کوه تبدیل هیئت مورد مواخذه قرار گرفت چون می‌خواست خیمه‌هایی برای موسی و الیاس بسازد. مسیح را سه بار در شب دستگیری خداوند، انکار کرد. و حتی در طول خدماتش در اعمال، لوقا توجه خواننده را به این موضوع جلب می‌کند که پطرس تحصیلات عالی نداشت و از آن نوع افرادی نبود که از او انتظار سخنرانی مستدل و قانع‌کننده‌ای داشته باشید. به کلمات لوقا در اعمال ۴: ۱۳ گوش بدهید:

چون دلیری پطرس و یوحنا را دیدند و دانستند که مردم بی علم و امی هستند، تعجب کردند و ایشان را شناختند که از همراهان عیسی بودند. (اعمال ۴: ۱۳)

با در نظر داشتن این تصویر از پطرس، بی‌شک قدرت روح القدس بود که او را دگرگون ساخت و به او توانایی بخشید تا به آن شکل پویا و موفق پیغام انجیل را در روز پنطیکاست موعظه کند. پطرس در موعظه پنطیکاست خود صحبت کسانی که مسیحیان را متهم به مستی می‌کردند، تکذیب کرد. او از عهد عتیق نقل قول کرد، تفسیر و کاربردی از آن ارائه داد که قانع‌کننده بود و نشان داد که عیسی همان ماشیحی است که درباره‌اش نبوت شده است. روح القدس همچنین به پطرس و سایر رسولان قدرت بخشید تا معجزاتی کنند که شهادتی بر حقیقت گفته‌های‌شان بود. همانطور که در اعمال ۲: ۴۳ می‌خوانیم:

همه خلق ترسیدند و معجزات و علامات بسیار از دست رسولان صادر می‌گشت. (اعمال ۲: ۴۳)

در پرتو این قدرت عظیم که روح القدس به پطرس و سایر رسولان بخشید تا به انجیل شهادت دهند، تعجب آور نیست که خدا شهادت رسولان را برکت داد. ببینید چگونه لوقا شهادت آنها را در اعمال ۲: ۴۱، ۴۷ توصیف می‌کند:

ایشان کلام او را پذیرفته، تعمید گرفتند و در همان روز تخمیناً سه هزار نفر بدیشان پیوستند... و خداوند هر روزه ناجیان را بر کلیسا می‌افزود. (اعمال ۲: ۴۱، ۴۷)

سه هزار نفر در روز پنطیکاست به مسیح ایمان آوردند! و این رشد بیرونی و عددی از طریق قدرتی بود که روح بخشید. اما رشد کلیسا فقط بیرونی نبود. رشد درونی نیز در نتیجه قدرتی که روح بخشید، دیده می‌شد. به سخنان لوقا در اعمال ۲: ۴۲-۴۷ گوش بدهید:

در تعلیم رسولان و مشارکت ایشان و شکستن نان و دعاها مواظبت می‌نمودند. و همه خلق ترسیدند و معجزات و علامات بسیار از دست رسولان صادر می‌گشت. و همه ایمانداران با هم می‌زیستند و در همه چیز شریک می‌بودند و املاک و اموال خود را فروخته، آنها را به هر کس به قدر احتیاجش تقسیم می‌کردند. و هر روزه در هیکل به یکدل پیوسته می‌بودند و در خانه‌ها نان را پاره می‌کردند و خوراک را به خوشی و ساده دلی می‌خوردند. و خدا را حمد می‌گفتند و نزد تمامی خلق عزیز می‌گردیدند... (اعمال ۲: ۴۲-۴۷)

در حالیکه مسیحیان اولیه طبق تعالیم رسولان زندگی می‌کردند و خودشان را وقف خدمت به خدا و دیگر ایمانداران می‌نمودند، کلیسا رشدی درونی می‌یافت. نتایج نزول روح در پنطیکاست در آن روزهای اول کلیسا مبهوت‌کننده بود.

پس از بررسی بحث لوقا بر روح القدس قبل از پنطیکاست و در روز پنطیکاست، اکنون آماده‌ایم تا نگاهی به روش کار روح القدس بعد از پنطیکاست بیندازیم که او همچنان برای خدمت انجیل به قدرت بخشیدن ادامه می‌داد.

بعد از پنطیکاست

لوقا در کتاب اعمال، بارها به کار قابل مشاهده روح بعد از پنطیکاست می‌پردازد. برای نشان دادن این موضوع بر سه قسمت متمرکز خواهیم شد. اول به واقعه‌ای می‌پردازیم که در یکی از شهرهای سامره اتفاق افتاد که

نامی از آن برده نشده است. دوم، بر واقعه‌ای در قیصریه متمرکز خواهیم شد. و سوم، ظهور روح در افسس را مورد توجه قرار خواهیم داد. بیایید ابتدا به خدمت روح در سامره، دقیقاً در شمال اورشلیم، پردازیم.

سامره

در اعمال ۸: ۱۴-۱۷، لوقا از وقتی دیگر که روح بر ایمانداران به روشی خاص قرار گرفت، خبر می‌دهد. به آنچه او نوشته گوش کنید:

اما رسولان که در اورشلیم بودند، چون شنیدند که اهل سامره کلام خدا را پذیرفته‌اند، پطرس و یوحنا را نزد ایشان فرستادند. و ایشان آمده، به جهت ایشان دعا کردند تا روح‌القدس را بیابند، زیرا که هنوز بر هیچ‌کس از ایشان نازل نشده بود که به نام خداوند عیسی تعمید یافته بودند و بس. پس دست‌ها بر ایشان گذارده، روح‌القدس را یافتند. (اعمال ۸: ۱۴-۱۷)

به طور کلی در اعمال (مثل امروزه)، همان ابتدا که مردم ایمان می‌آوردند روح‌القدس بر آنها نازل می‌شد، نه مدتی بعد از آن زمان. در این مورد، داستانی شبیه پنتیکاست اتفاق افتاد: ایمانداران روح را بعد از ایمان آوردن شان دریافت کردند. این یک شکل قابل مشاهده از نزول روح‌القدس در زمانی خاص بود. چرا روح به این شکل بر سامریان نازل شد؟

بهترین توضیح برای این نزول غیرعادی روح این است که آن زمان اولین باری بود که تعداد بسیار زیادی از سامریان به مسیح ایمان آوردند. همانطور که به یاد دارید، عیسی رسولان را مامور گسترش پادشاهی خدا از اورشلیم تا یهودیه و سامره، و تا اقصای عالم کرد. اورشلیم یهودیه نقطه شروع پنتیکاست بود. اما سامریان که میراثی مختلط از یهودیان و امتهای دیگر یا همان غیریهودیان داشتند، خدا را طبق آنچه عهد عتیق الزام می‌کند، نمی‌پرستیدند. پس دریافت انجیل از جانب سامریان، یک مرحله جدید و قدمی اساسی در تحقق ماموریتی محسوب می‌شد که عیسی به شاگردانش داده بود. این اولین گسترش عمده انجیل به آن سوی مرزهای قومی به شمار می‌رفت. روح‌القدس به این ایمانداران قدرت صحبت کردن به زبان‌ها را بخشید تا برای رسولان و سایر اعضای کلیسا شهادتی باشد از اینکه سامریان می‌توانند کاملاً به کلیسا بپیوندند.

با در ذهن داشتن کار روح در سامره، بیایید به قیصریه یعنی جایی پردازیم که روح‌القدس یک بار دیگر با روشی مشابه پنتیکاست بر کلیسا نازل شد.

قیصریه

درست مانند واقعه‌ای که در آن شهر بی‌نام سامره اتفاق افتاد، موقعیتی که در قیصریه پیش آمد نیز نشانگر اولین باری است که انجیل از یک مرز قومی دیگر عبور کرد. در این مورد، تعداد قابل توجهی از غیریهودیان، مخصوصاً کرنلیوس، فرمانده هنگ رومی، و خانواده‌اش برای اولین بار به مسیح ایمان آوردند. اعمال ۱۰: ۴۴-۴۷ آن اتفاق را وقتی پطرس در خانه کرنلیوس مشغول موعظه انجیل بود، به ثبت می‌رساند:

این سخنان هنوز بر زبان پطرس بود که روح‌القدس بر همه آنانی که کلام را شنیدند، نازل شد. و مومنان از اهل ختنه که همراه پطرس آمده بودند، در حیرت افتادند از آنکه بر امت‌ها نیز عطای روح‌القدس افاضه شد، زیرا که ایشان را شنیدند که به زبان‌ها متکلم شده، خدا را تمجید می‌کردند. آنگاه پطرس گفت: «آیا کسی می‌تواند آب را منع کند، برای تمجید دادن اینانی که روح‌القدس را چون ما نیز یافته‌اند.» (اعمال ۱۰: ۴۴-۴۷)

یک بار دیگر، واقعه قابل توجهی نظیر پنطیکاست را به روشنی می‌بینیم: کسانی که به انجیل ایمان آوردند شروع به صحبت به زبان‌ها کردند. حتی پطرس اینطور اظهار نظر کرد که ایمانداران قیصریه درست مثل «ما» روح‌القدس را دریافت کردند، که احتمالاً اشاره به نزول روح در پنطیکاست است. در عهد عتیق، غیریهودیان خارج از عهدهای خاص خدا با اسرائیل قرار داشتند. یهودیان وفادار معمولاً خودشان را از غیریهودانی که به خدا ایمان نداشتند، جدا می‌کردند. پس کلیسای اولیه از اینکه غیریهودیان بدون اینکه اول کاملاً به یهودیت بپیوندند، به مسیح ایمان آوردند، غافلگیر شد. در نتیجه روح‌القدس بر کرنلیوس و خانواده‌اش به این روش حیرت‌انگیز نازل شد تا نشان دهد که سرانجام در به روی ملت‌های غیریهودی باز شده است. به اعمال ۱۱: ۴، ۱۵، ۱۸ گوش کنید که در آن لوقا واکنش کلیسا به ایمان آوردن غیریهودیان را به ثبت می‌رساند:

پطرس از اول مفصلاً بدیشان بیان کرده، گفت... چون شروع به سخن گفتن می‌کردم، روح‌القدس بر ایشان نازل شد، همچنانکه نخست بر ما... چون این را شنیدند، ساکت شدند و خدا را تمجید کنان گفتند: «فی‌الحقیقت، خدا به امت‌ها نیز توبه حیات بخش را عطا کرده است!» (اعمال ۱۱: ۴، ۱۵، ۱۸)

روح‌القدس با نزول بر غیریهودیان به شکلی مشابه پنطیکاست، نشان داد که ایمان آوردن آنها اصالت دارد و نقشه او برای بنای پادشاهی‌اش از طریق غیریهودیان شروع شده است. اکنون پس از بررسی کار روح در سامره و قیصریه، آماده‌ایم تا ببینیم در افسس چه اتفاقی افتاد.

افسس

این واقعه در اعمال ۱۹: ۱-۶ به ثبت رسیده و در آنجا اینطور می‌خوانیم:

و چون اپلس در قرن‌تس بود، پولس در نواحی بالا گردش کرده، به افسس رسید. و در آنجا شاگرد چند یافته، بدیشان گفت: «آیا هنگامی که ایمان آوردید، روح‌القدس را یافتید؟» به وی گفتند: «بلکه نشنیدیم که روح‌القدس هست!» بدیشان گفت: «پس به چه چیز تعمید یافتید؟» گفتند: «به تعمید یحیی.» پولس گفت: «یحیی البته تعمید توبه می‌داد و به قوم می‌گفت به آن کسی که بعد از من می‌آید ایمان بیاورید یعنی به مسیح عیسی.» چون این را شنیدند به نام خداوند عیسی تعمید گرفتند، و چون پولس دست بر ایشان نهاد، روح‌القدس بر ایشان نازل شد و به زبان‌ها متکلم گشته، نبوت کردند. (اعمال ۱۹: ۱-۶)

یک بار دیگر شباهت‌های قابل توجهی با روز پنطیکاست مشاهده می‌کنیم. پس از تعمید یافتن آن مردان در نام عیسی، روح‌القدس بر ایشان آمد و به زبان‌ها متکلم شده، نبوت کردند. در این متن، لوقا نزول قابل مشاهده روح‌القدس در افسس، شهری بزرگ در آسیای صغیر را تشریح می‌کند که از یهودیه و سامره فاصله زیادی داشت. همانطور که دیدیم، لوقا گسترش کار روح از اورشلیم تا سامره و تا نزد غیریهودیان را دنبال کرده بود. در اینجا عامل غیرعادی این است که شاگردان یحیی تعمیددهنده، دریافت‌کنندگان روح بودند. احتمالاً آنها یهودیان توبه‌کاری بودند که شهادت یحیی تعمیددهنده را قبل از اینکه یحیی از طریق مکاشفه دریابد که عیسی همان ماشیح موعود است، پذیرفته بودند. لوقا این واقعه را برجسته می‌کند چون به مسئله‌ای که در ابتدای اعمال بر آن تاکید کرده بود، یعنی رابطه میان یحیی تعمیددهنده و عیسی، خاتمه می‌داد. حتماً به یاد دارید که در اعمال ۱: ۵، عیسی خدمت خودش را با خدمت یحیی تعمیددهنده اینطور مقایسه کرد:

زیرا که یحیی به آب تعمید می‌داد، لیکن شما بعد از اندک ایامی، به روح‌القدس تعمید خواهید یافت. (اعمال ۱: ۵)

این داستان نزول روح‌القدس بر شاگردان یحیی در افسس نشان می‌داد که اکنون کار عیسی در اعطای روح به مرحله جدیدی رسیده است. حتی شاگردان یحیی نیز باید پیرو مسیح می‌شدند تا روح مسیح را دریافت کنند. چیزی غیر از قبول کامل مسیح و زندگی در قدرت روح‌القدس، طبق اراده خدا نبود. لوقا به روشنی می‌گوید که رسولان خدمت کلیسا را پیش می‌بردند، و کارشان در خط مقدم پادشاهی به طور مداوم به وسیله نزول روح‌القدس تأیید می‌شد. به واسطه قدرت روح، انجیل با گذر از موانع، از اورشلیم تا یهودیه

و سامره و اقصای جهان منتشر شد. حتی امروز نیز قدرت روح القدس تنها وسیله‌ای است که کلیسا می‌تواند توسط آن دگرگون شود و به طور موثر انجیل را منتشر کند. ما نیز اگر می‌خواهیم خداترس و شاهدان موثر پیغام انجیل باشیم، باید بر قدرت روح توکل کنیم.

رسولان

پس از بررسی نقش روح القدس، اکنون آماده‌ایم تا به موضوع دوم درس یعنی رسولان بپردازیم. مسیح قبل از صعودش به آسمان، رسولان را برای ادامه خدمتش منصوب کرد، تا پادشاهی او را از اورشلیم تا اقصا نقاط زمین به وسیله انجیل گسترش دهند. قبلا در این درس دیدیم که اعمال ۱: ۸ بیانگر نقش حیاتی روح القدس در کلیسای اولیه است. یک بار دیگر به گفته‌های عیسی خطاب به رسولانش گوش بدهید:

چون روح القدس بر شما می‌آید، قوت خواهید یافت و شاهدان من خواهید بود، در اورشلیم و تمامی یهودیه و سامره و تا اقصای جهان. (اعمال ۱: ۸)

در این قسمت از درس، می‌خواهیم بر موضوع دومی که در این آیه به چشم می‌خورد یعنی به نقش رسولان بپردازیم. همانطور که عیسی در اینجا می‌گوید، روح القدس به رسولان بخشیده شد تا آنها شاهدان او در سراسر دنیا بشوند.

در کلیسای اولیه، کسانی که در شرایط نامساعد به انجیل شهادت می‌دادند به عنوان «شهیدان» یا «شاهدان» شناخته می‌شدند. در بدترین اوضاع، این شاهدان به خاطر شهادت‌شان به مسیح مورد آزار و شکنجه قرار می‌گرفتند یا حتی کشته می‌شدند. در واقع بنا بر سنت کلیسا اکثر رسولان به همین شکل از دنیا رفتند. این موضوع شاهد مسیح بودن در برابر مخالفت‌ها، یکی از دغدغه‌های اصلی لوقا در زمان نگارش درباره کلیسای اولیه بود. در این مورد، هیچکس در شجاعت و شهادت موثر برای مسیح از رسولان پیشی نگرفت.

در بخش، بر سه بُعد از نقش رسولان به عنوان شاهدان مسیح متمرکز خواهیم شد. اول به این نکته توجه خواهیم کرد که شهادت آنها منحصر به فرد بود. دوم، اعتبار آن را در نظر خواهیم گرفت. و سوم به ماهیت متنوع شهادت‌شان، یعنی روش آنها در استفاده از منابع مختلف برای ارائه پیغام انجیل نگاهی می‌اندازیم. بیایید با ویژگی‌های منحصر به فرد رسولان در مقامی که داشتند، شروع کنیم.

بی نظیر

رسولان دست کم به دو دلیل بی نظیر بودند. برای شروع، یکی از الزامات مقام آنها خواندگی یک رسول بود.

الزامات

همه ما می دانیم که یکی از دوازده رسول اصلی عیسی، یعنی یهودای اسخریوطی، خداوند ما را تسلیم کسانی نمود که او را مصلوب کردند. بعدها، یهودا خودکشی کرد و فقط یازده رسول برجا ماندند. سپس، بعد از صعود عیسی به آسمان، یکی از اولین اولویت های آن یازده نفر این بود که رسول دوازدهمی را جایگزین یهودا کنند. در اعمال ۱: ۲۱-۲۶ پطرس الزامات رسول جدید را اینطور شرح داد:

«الحال می باید از آن مردمانی که همراهان ما بودند، در تمام آن مدتی که عیسی خداوند با ما آمد و رفت می کرد، از زمان تعمیر یحیی، تا روزی که از نزد ما بالا برده شد، یکی از ایشان با ما شاهد برخاستن او بشود.» آنگاه دو نفر یعنی یوسف مسمی به برسبا که به یوستس ملقب بود و متیاس را برپا داشتند، و دعا کرده، گفتند: «تو ای خداوند که عارف قلوب همه هستی، بنما کدام یک از این دو را برگزیده ای تا قسمت این خدمت و رسالت را بیابد که یهودا از آن باز افتاده، به مکان خود پیوست.» پس قرعه به نام ایشان افکندند و قرعه به نام متیاس برآمد و او با یازده رسول محسوب گشت. (اعمال ۱: ۲۱-۲۶)

این آیات الزامات احراز مقام رسالت را نشان می دهند که همگی منحصر به رسولانی می شد که اسامی آنها در کلام خدا آمده است. اول، آنها باید مستقیماً از عیسی تعلیم گرفته باشند. دوم، باید عیسی را پس از برخاستن از مرگ دیده باشند. و سوم، باید به وسیله خود خدا به این مقام منصوب شده باشند. آن یازده رسول دارای این شرایط بودند چون از عیسی در طول خدمات زمینی اش تعلیم گرفته بودند؛ او را پس از رستاخیزش دیده بودند؛ و همگی به وسیله خود عیسی منصوب شده بودند.

متیاس این ویژگی ها را داشت چون در زمان خدمات زمینی خداوند عیسی، از او تعلیم یافته بود، خداوند قیام کرده را دیده بود، و خدا مستقیماً از طریق انداختن قرعه او را برگزید.

بعد از متیاس، تنها کسی که در کلام خدا به مقام رسالت منصوب شد، پولس بود. پولس بعد از صعود عیسی برگزیده شد تا یک رسول باشد، به همین دلیل کلیسا در ابتدا نسبت به این انتصاب مشکوک بود. اما کلام خدا به ما تعلیم می دهد که او در واقع عیسی را بعد از قیامش دید و از او تعلیم یافت و خود عیسی او را منصوب کرد.

به عنوان مثال، همانطور که لوقا در اعمال ۹: ۳-۶ گزارش می‌دهد، پولس در راه دمشق خداوند قیام کرده را به چشم دید. همچنین، در اعمال ۹: ۱۵، و ۲۲: ۱۲-۱۶ می‌خوانیم که خدا شخصا او را به این مقام منصوب کرد. در واقع، لوقا سه مرتبه انتصاب پولس را تعریف می‌کند تا ادعای وی را به عنوان یک رسول واقعی در اعمال ۹: ۲۲ و ۲۶ تثبیت کند.

اما از آنجایی که پولس تا بعد از صعود عیسی هنوز ایمان نیاورده بود، حتی خود نیز اقرار کرد که ویژگی-هایش به نوعی غیرمعمول هستند. پولس به رسالت بی‌نظیر و خاص خود در اول قرن‌تین ۱۵: ۸-۹ اشاره می‌کند:

و آخر همه بر من مثل طفل سقط شده ظاهر گردید. زیرا من کهنترین رسولان هستم و لایق نیستم که به رسول خوانده شوم، چونکه بر کلیسای خدا جفا می‌رسانیدم. (اول قرن‌تین ۱۵: ۸-۹)

دوران بنیادین

گذشته از برخورداری از این الزامات بی‌نظیر، رسولان از این نظر که در زمان بنیادین حیات کلیسا خدمت می‌کردند هم بی‌نظیر بودند. در این زمان خاص، آنها منصوب شدند تا کلیسای عیسی مسیح را پایه‌گذاری کنند. چون آنها کارشان را درست انجام دادند و چون کلیسا بر بنیاد آنها محکم ایستاده است، دیگر هرگز نیاز دوباره‌ای به کار خاص آنها نیست.

لوقا به روش‌های زیادی نشان می‌دهد که رسولان به عنوان بنیاد کلیسا خدمت کردند. همانطور که در یکی از درس‌های قبل دیدیم، رسولان شاهدان اصلی بودند که انجیل را از اورشلیم، به یهودیه و سامره، و تا اقصای جهان بردند. از طریق بشارت آنها، اولین نوایمانان مسیحی از میان یهودیان، سامریانی که پرستش‌شان به بیراهه کشیده شده بود، و غیریهودیان بت‌پرست جمع شده بودند. به واسطه رهبری آنها، اولین کلیساهای تاریخ پایه‌گذاری شدند، و کلیسا از الگوی آنها پیروی می‌کند. رسولان به این شکل و بسیاری اشکال دیگر، کاری بی‌نظیر در نقطه زمانی بی‌نظیری انجام دادند. این زمان‌ها هرگز دوباره بر نمی‌گردند، و این کار هرگز بار دیگر نیازی به تکمیل شدن ندارد.

در افسسیان ۲: ۱۹-۲۰ پولس نقش بنیادین بی‌نظیر رسولان را به این شکل خلاصه می‌کند:

پس، از این به بعد غریب و اجنبی نیستید بلکه هموطن مقدسین هستید و از اهل خانه خدا. و بر بنیاد رسولان و انبیای بنا شده‌اید که خود عیسی مسیح سنگ زاویه است. (افسسیان ۲: ۱۹-۲۰)

دیگر هرگز سنگ بنای دیگری به غیر از عیسی نمی‌تواند وجود داشته باشد. و به همین شکل، دیگر هرگز بنیان دیگری به غیر از آنچه رسولان و انبیایی که برای پایه‌گذاری کلیسا خدمت کردند، امکان وجود نخواهد داشت. متأسفانه، در روزگار ما هنوز کلیساهایی هستند که ادعا می‌کنند چنین رسولان مقتدری در میان‌شان مشغول خدمت هستند. اما، لوقا به روشنی بیان می‌کند که رسولان اصلی ویژگی‌های منحصر به فردی برای احراز مقام خود داشتند و در زمانی بنیادین و بی‌نظیر خدمت می‌کردند که هرگز تکرار نخواهد شد. ما همچنان شهادت رسولان را در نوشته‌های عهد جدید داریم، اما نباید انتظار این نوع از رسولان را در کلیسای امروز داشته باشیم.

اعتبار

پس از بررسی شهادت منحصر به فرد رسولان در مورد مسیح، آماده‌ایم تا نگاهی به ماهیت معتبر شهادت آنها بیندازیم. قدرت رسولان در سرتاسر اعمال به طرق زیادی دیده می‌شود، اما برای سادگی کار، فقط بر چهار مورد تمرکز خواهیم کرد. اول، قدرت رسولان را می‌توان در عملکرد مقام آنها دید. دوم، این موضوع در برکات خدا بر خدمت‌شان دیده می‌شود. سوم، اعتبار شهادت آنها به واسطه قدرت‌شان در انجام معجزات آشکار می‌شود. و چهارم، این موضوع از مکاشفه‌ای که آنها پیوسته دریافت می‌کردند، معلوم است. بیایید اول به شیوه‌ای پردازیم که عملکرد مقام آنها نشان‌دهنده قدرت‌شان است.

عملکرد

کلمه «رسول» یا آپاستولوس در زبان یونانی، اساساً به معنی «فرستاده» است. این کلمه به طور معمول برای اشاره به قاصدان، نمایندگان، نمایندگان که برای انجام ماموریت فرستاده می‌شدند، و سفیرانی که به آنها قدرت داده شده بود تا از طرف فرستندگان‌شان صحبت کنند، به کار می‌رفت. به عنوان مثال، وقتی عیسی هفتاد و دو نفر را در لوقا باب ۱۰ مامور کرد تا به اطراف بروند و درباره پادشاهی خدا موعظه کنند، آنها در واقع سفیران موقتی بودند که مقرر شدند تا بخشی از اقتدار مسیح را برای مدتی محدود بر خود داشته باشند.

در لوقا ۱۰: ۱۶، عیسی این ماموران را با این سخنان روانه کرد:

آنکه شما را شنود، مرا شنیده و کسی که شما را حقیر شمرد، مرا حقیر شمرده و هر که مرا حقیر شمرد، فرستنده مرا حقیر شمرده باشد. (لوقا ۱۰: ۱۶)

در اینجا می‌بینیم که با آن مبشران باید به عنوان قائم‌مقام‌های مسیح برخورد می‌شد. کسانی که آنها را می‌پذیرفتند گویی مسیح را می‌پذیرفتند، و کسانی که مسیح را می‌پذیرفتند گویی کسی که او را فرستاده بود یعنی خدای پدر را می‌پذیرفتند.

از این گذشته، به بحثی که بعد از بازگشت آن مبشران در لوقا ۱۰: ۱۷-۱۹ برپا شد، گوش کنید:

پس آن هفتاد نفر با خرمی برگشته، گفتند: «ای خداوند، دیوها هم به اسم تو اطاعت ما می‌کنند.» بدیشان گفت: «من شیطان را دیدم که چون برق از آسمان می‌افتد. اینک شما را قوت می‌بخشم که ماران و عقرب‌ها و تمامی قوت دشمن را پایمال کنید و چیزی به شما ضرر هرگز نخواهد رسانید.» لوقا ۱۰: ۱۷-۱۹

وقتی عیسی آن هفتاد نفر را فرستاد، بخشی از قدرت خود را نیز به ایشان محول کرد. پس این نمایندگی فقط نمادین نبود. آنها نمایندگان معتبر و قدرتمند عیسی بودند. آنها معلمین مصون از خطایی نبودند، اما قدرت بیرون راندن دیوها و اعلام از راه رسیدن پادشاهی خدا را یافته بودند.

به همین شکل، رسولان نیز سفیرانی معتبر بودند. اما نمایندگی‌ای که مسیح به آنها محول کرده بود به دو شکل مهم در کتاب اعمال با سایر شاگردان متفاوت بود. اول، داستان‌های لوقا روشن می‌کند که رسولان فقط برای انتشار انجیل به خدمت گرفته نشده بودند، بلکه به مقامی دائمی در کلیسا منصوب شده بودند. در اعمال، رسولان به وسیله افراد یا مقامات دیگر جایگزین نشدند. آنها نه برای زمانی محدود، بلکه به طور دائم اقتداری که مسیح به ایشان محول کرده بود را بر خود داشتند. دوم، رسولان قدرت یافتند تا در همه موارد مربوط به پایه‌گذاری و اداره کلیسای مسیح صحبت کنند. در روایت مربوط به شورای اورشلیم در اعمال ۱۵، کلام رسولان باید توسط کل کلیسا پذیرفته می‌شد. هر حکمی که آنها صادر می‌کردند باید به عنوان اراده خدا پذیرفته می‌شد. به توصیف پطرس از قدرت رسالت در دوم پطرس ۳: ۲ گوش کنید:

به خاطر آرید... حکم خداوند و نجات‌دهنده را که به رسولان شما داده شد. (دوم پطرس ۳: ۲)

همانطور که پطرس در اینجا بیان می‌کند، سخنان رسولان باید مورد پذیرش قرار می‌گرفت چون آنها به عنوان خادمان وفادار به اراده و تعلیم مسیح خدمت می‌کردند. پس از بررسی عملکرد رسولان، به روشی که خدا خدمت مشخص و منحصر به فرد آنها را از طریق انتشار انجیل برکت داد، می‌پردازیم.

برکت

در کتاب اعمال، خدا رسولان را با اعطای نوایمانانی برکت داد که تقریباً در هر مناسبتی که آنها انجیل را موعظه می‌کردند، به مسیح ایمان می‌آوردند. همانطور که قبلاً دیدیم، موعظهٔ پطرس در روز پنطیکاست تعداد اعضای کلیسا را از حدود ۱۲۰ به بیش از ۳۰۰۰ نفر افزایش داد. و این نوع از برکت در سرتاسر کتاب اعمال ادامه می‌یابد. لوقاینویسنده، مراقب بود تا به خوانندگانش بیاموزد که این رشد بیرونی و عددی کلیسا مدرکی از تایید و قدرت خداست. یکی از راه‌های او برای این کار، نقل قول از غملائیل، فریسی مورد احترام بود.

غملائیل در اعمال ۵: ۳۸-۳۹ در برابر سنهدرین دربارهٔ رسولان اینطور گفت:

الان به شما می‌گویم از این مردم دست بردارید و ایشان را واگذارید زیرا اگر این رای و عمل از انسان باشد، خود تباه خواهد شد. ولی اگر از خدا باشد، نمی‌توانید آن را برطرف نمود مبادا معلوم شود که با خدا منازعه می‌کنید. (اعمال ۵: ۳۸-۳۹)

از این دیدگاه، خدمت مبارک انجیل توسط رسولان در سرتاسر کتاب اعمال گواهی می‌داد که روح‌القدس به خدمت آنها قوت بخشیده و آن را تایید می‌کند.

گذشته از اثبات عملکرد آنها و برکت کمی‌ای که خدا به خدمت انجیل توسط رسولان عطا کرد، قدرت آنها را می‌توان در معجزاتی که خدمت‌شان را همراهی می‌کرد نیز دید.

معجزات

در سرتاسر کتاب مقدس، یکی از عملکردهای اصلی معجزات این بود که ثابت کند فرستادگان خدا حقیقت را می‌گویند و خدا این قدرت را به ایشان بخشیده است. در کتاب خروج، موسی معجزات زیادی در برابر فرعون به انجام رساند تا ثابت کند از جانب خدای حقیقی صحبت می‌کند. در اول و دوم پادشاهان، ایلیا و الیشع معجزاتی به انجام رساندند تا تایید کند که نبوت‌ها و تعالیم آنها از جانب خداست. در اناجیل، عیسی معجزاتی را به انجام رساند تا ثابت کند مسیح است، یعنی خادم و نبی مسح شدهٔ خدا که فرستاده شده تا قوم خود را نجات دهد و بر آنها حکومت کند.

و درست به همین شکل، معجزات رسولان در کتاب اعمال ثابت می‌کرد که شهادت آنها دربارهٔ مسیح حقیقت دارد. در اعمال ۵: ۱۶ رسولان بیماران را شفا دادند. در اعمال ۱۴: ۸ آنها لنگ را شفا دادند. در اعمال ۹: ۴۰ مرده را زنده کردند. در اعمال ۱۳: ۱۱، آنها شریران را نهیب زدند. در اعمال ۱۲: ۱۰، از زندان گریختند. در اعمال ۲۷: ۴۴، از کشتی در حال غرق شدن، و در اعمال ۲۸: ۳ از نیش زهرآگین مار، جان سالم به در بردند. در واقع قدرت

آنها آنقدر زیاد بود که طبق اعمال ۵: ۱۵، سایهٔ پطرس بر هر کسی که می‌افتاد، آن شخص شفا می‌یافت. و بر اساس اعمال ۱۹: ۱۱-۱۲ دستمال‌هایی که پولس لمس می‌کرد، دیوها را بیرون می‌راند و امراض را شفا می‌بخشید. معجزات قدرتمندی مانند این تنها از سوی خدا صادر می‌شود، و ثابت می‌کند که رسولان به راستی شاهدان معتبر او بودند. به همین دلیل پولس معجزات خود را در دوم قرنتیان ۱۲: ۱۲ اینطور توصیف می‌کند:

به درستی که علامات رسول در میان شما با کمال صبر از آیات و معجزات و قوات پدید گشت. (دوم قرنتیان ۱۲: ۱۲)

کارهای معجزه‌آسایی که روح‌القدس قدرت انجام‌شان را می‌دهد، نشانهٔ یک رسول، اثبات حقیقت شهادت آنها به مسیح و کار او بود.

پس از بررسی عملکرد رسولان، برکت خدا بر انتشار انجیل توسط آنها و معجزات ایشان، آماده‌ایم تا به این موضوع بپردازیم که چگونه مکاشفه‌ای که آنها دریافت می‌کردند، اثبات اقتدارشان بود.

مکاشفه

لوقا بارها گزارش می‌دهد که روح‌القدس رسولان را هدایت کرد و آنها را در تجسم بخشیدن به حقیقت انجیل رهبری نمود، تا تصمیماتی کلی برای کلیسا بگیرند، و عناصر ساختاری‌ای را شکل دهند که به کلیسا اجازه می‌داد به سمت بلوغ پیش برود. به عنوان مثال، در اعمال باب ۱۰، پطرس رویایی از سوی خدا دریافت کرد که به او آموخت باید غیریهودیان را بدون اینکه از قبل به یهودیت بگروند، به کلیسا دعوت کند. و در اعمال باب ۱۶، پولس رویایی دریافت کرد که باید انجیل را در مقدونیه اعلام کند و به این ترتیب انتشار انجیل پادشاهی بسیار گسترده‌تر شد.

برای خوانندگان اولیهٔ لوقا، و برای بقیهٔ کلیسای اولیه، عملکرد رسمی رسولان، برکت در خدمت، تایید معجزات، و مکاشفه، همگی مدارکی قانع‌کننده از اقتدار غیرقابل انکار آنها بود. همانطور که لوقا در سرتاسر اعمال اشاره می‌کند، واکنش کلیسای اولیه به شهادت با اقتدار رسولان و رهبری ایشان، پذیرش و گردن نهادن به همهٔ تعالیم و داوری‌های ایشان بود. و به همین شکل، مسیحیان امروزی نیز باید مطیع این سفیران مقتدر مسیح باشند که شامل خلاصهٔ تعالیم ایشان در کتاب‌هایی مانند اعمال و نوشته‌های معتبر ایشان در عهد جدید است. با در ذهن داشتن ماهیت منحصربه‌فرد و مقتدرانهٔ شهادت رسولان، آماده‌ایم تا به روش‌های گوناگونی که آنها و پیروان‌شان انجیل مسیح را به جهان شهادت می‌دادند، بپردازیم.

گوناگونی

بحث ما در مورد روش‌های گوناگون رسولان و پیروان‌شان در شهادت دادن به مسیح در سرتاسر اعمال به دو بخش تقسیم خواهد شد. اول، راهبردهای گوناگونی را بررسی می‌کنیم که برای شهادت دادن به مسیح مورد استفاده قرار می‌گرفت. دوم، به چند زمینه گوناگون می‌پردازیم که بر پایه آنها این شهادت را ارائه می‌کردند. بیایید اول به راهبردهای گوناگونی که ایشان در کتاب اعمال به کار می‌بستند، نگاهی بیندازیم.

راهبردها

هرچند روش‌های بی‌شماری برای توصیف راهبردهای رسولان و پیروان‌شان در معرفی مسیح به جهان وجود داشت، توجه به شش روش اصلی آنها راهگشاست. اول، آنها اغلب به تاریخ متوسل می‌شدند. مخصوصاً با اشاره به مواردی مثل زندگی، مرگ و قیام عیسی مسیح، یعنی وقایع تاریخی‌ای که خبرشان در سراسر امپراتوری روم پخش شده بود.

به عنوان مثال، در اعمال ۲۶: ۲۶، پولس به اغریپاس پادشاه اینطور می‌گوید:

پادشاهی که در حضور او به دلیری سخن می‌گویم، از این امور مطلع است، چونکه مرا یقین است که هیچ یک از این مقدمات بر او مخفی نیست، زیرا که این امور در خلوت واقع نشد. (اعمال ۲۶: ۲۶)

در این متن، نکته اصلی مورد اشاره پولس این بود که حقایق اساسی‌ای که او و کلیسا اعلام می‌کردند در جهان باستان رویدادهایی شناخته شده بودند. توسل به وقایع تاریخی مانند این، راهبردی معمول بود که رسولان در هنگام شهادت دادن به بی‌ایمانان به کار می‌بردند.

دوم، رسولان مکرراً به حقایق کلام خدا برای پشتیبانی از تلاش‌های بشارتی‌شان، متوسل می‌شدند. آنها اغلب وقتی به شنوندگان یهودی شهادت می‌دادند، به عهد عتیق متوسل می‌شدند. مثلاً در اعمال ۳: ۲۲، پطرس سخنان موسی را برای اثبات این موضوع به یهودیان به کار برد که عیسی همان ماشیح موعود است. و در اعمال ۲۳: ۶، پولس متوسل به اعتقاد یهودی رستائیز مردگان شد که از عهد عتیق برگرفته شده بود.

سوم، وقتی رسولان در جمع غیریهودیان شهادت می‌دادند به مکاشفه خدا در طبیعت و عقاید درستی متوسل می‌شدند که در میان ساختارهای تفکر بت‌پرستان وجود داشت. مثلاً در اعمال ۱۷: ۲۴-۲۷، پولس از دیدگاه‌های مشترک بت‌پرستان درباره خدا و تاریخ انسان به عنوان نقطه شروع معرفی انجیل در آتن استفاده کرد. به آنچه او در آنجا گفت گوش کنید:

خدایی که جهان و آنچه در آن است آفرید، چونکه او مالک آسمان و زمین است، در هیكل‌های ساخته شده به دست‌ها ساکن نمی‌باشد و از دست مردم خدمت کرده نمی‌شود که گویا محتاج چیزی باشد، بلکه خود به همگان حیات و نفس و جمیع چیزها می‌بخشد. و هر امت انسان را از یک خون ساخت تا بر تمامی روی زمین مسکن گیرند و زمان‌های معین و حدود مسکن‌های ایشان را مقرر فرمود تا خدا را طلب کنند که شاید او را تفحص کرده، بیابند، با آنکه از هیچ یکی از ما دور نیست. (اعمال ۱۷: ۲۴-۲۷)

نکات مورد اشاره پولس در اینجا نه فقط توسط مسیحیان و یهودیان، بلکه توسط بسیاری از بت‌پرستان نیز پذیرفته می‌شد. در واقع، در همان سخنرانی آرثوپاژ آتن، پولس حتی به ادبیات بت‌پرستان نیز اشاره کرد. به آنچه او در اعمال ۱۷: ۲۸ گفته است، گوش کنید:

در او زندگی و حرکت و وجود داریم چنانکه بعضی از شعرای شما نیز گفته‌اند که از نسل او می‌باشیم. (اعمال ۱۷: ۲۸)

در اینجا پولس به اشعار یونانی متوسل می‌شود تا ادعای خود درباره مسیحیت را در شهادتش برای مسیح در آتن بپرورد.

چهارم، رسولان اغلب در معرفی مسیح به دیگران، به تجربیات شخصی متوسل می‌شدند. در کتاب اعمال، لوقا بارها می‌نویسد که پولس از این روش استفاده کرده است. مثلاً، پولس به تجربه ایمان آوردنش به مسیح در راه دمشق اشاره می‌کند، که لوقا آن را در اعمال ۹ به ثبت رسانده است. او این تجربه را در برابر جمعیت یهودیان در اورشلیم در باب ۲۲ اعمال تعریف کرد، و در اعمال باب ۲۶ آن را برای اغریپاس پادشاه شرح داد. پنجم، رسولان آیات و عجایب زیادی به ظهور آوردند تا ثابت کنند انجیلی که بشارت می‌دهند، حقیقت دارد. همانطور که قبلاً در این درس دیدیم، کتاب اعمال سرشار از معجزاتی است که رسولان به انجام رساندند. هر جا روح به رسولان قدرت انجام معجزات را می‌بخشید، برای پشتیبانی از آنها در شهادت دادن به عیسای مسیح بود.

ششم، رسولان از طریق وفاداری پایدارشان به مسیح شهادت می‌دادند. آنها دائماً از توجه مردم نسبت به خودشان، برای هدایت ایشان به مسیح استفاده می‌کردند، و حتی در برابر آزار و تهدید نیز از خواندگی خود دست بر نمی‌داشتند. مثلاً در اعمال ۱۴ وقتی مردم لستره خواستند تا پولس و برنابا را بپرستند، پولس اصرار داشت که صرفاً یک انسان است و مردم را به سوی خدا هدایت کرد. و در اعمال ۴، وقتی شورای سنهدرین رسولان را تهدید کرد و

به آنها فرمان داد تا از بشارت دست بکشند، رسولان نپذیرفتند که ساکت بمانند. همانطور که در اعمال ۵: ۲۸-۲۹ می‌خوانیم:

[کاهن اعظم گفت] مگر شما را قدغن بلیغ نفرمودیم که بدین اسم تعلیم مدهید؟... پطرس و رسولان در جواب گفتند: «خدا را می‌باید بیشتر از انسان اطاعت نمود.» (اعمال ۵: ۲۸-۲۹)

رسولان راهبردهای گوناگونی را در شهادت به انجیل به کار می‌بستند. آنها از طریق تعالیم و سرمشق خود، کلیسای اولیه را نیز در انجام همین کار تربیت می‌کردند. این جنبه از نوشته‌های لوقا در اعمال، مسیحیان را در همه اعصار تشویق می‌کند تا دنبال راهبردهای زیادی باشند که خدا می‌خواهد از آن در شهادت‌مان به انجیل پیروی کنیم.

در کنار راهبردهای گوناگونی که رسولان در شهادت به مسیح به کار می‌بستند، باید موقعیت‌های مختلف شهادت آنها به مسیح را نیز مورد توجه قرار دهیم.

موقعیت

می‌توانیم به روش‌های زیادی موقعیت‌های گوناگونی که رسولان برای شهادت به انجیل در اعمال به کار می‌بردند را خلاصه کنیم. اما برای آسانی کار، این موقعیت‌ها را به چهار دسته اساسی تقسیم می‌کنیم. اول، نطق عمومی. در اینجا منظور مواردی است که رسولان برای گروه‌های زیادی از مردم در یک موقعیت عمومی، چه به صورت موعظه، نطقی دفاعی، یا انواع دیگر سخنرانی صحبت می‌کردند.

در این نوع از ارائه مطلب، رسولان مراقب بودند تا کلمات‌شان را مطابق با درک شنوندگان خود انتخاب کنند. همانطور که در این درس دیدیم، آنها با یهودیان به نوعی و با غیریهودیان به نوعی دیگر صحبت می‌کردند. دوم، رسولان در قالب گفتگو یا مناظره شهادت می‌دادند. در این موقعیت، از مردم دعوت می‌شد تا استدلال‌های مخالف خود را بیان کنند، و از رسولان انتظار می‌رفت تا از انجیل دفاع کنند. مثلاً در اعمال ۱۹، پولس در تالار سخنرانی تیرانوس، مکانی در افسس که فنون بیان و تفکرات جدید در حضور مردم مورد آزمایش قرار می‌گرفت، مناظره کرد.

سوم، در اعمال، رسولان و پیروان‌شان اغلب در خانواده‌ها شهادت می‌دادند. در جهان باستان، معمولاً خانواده شامل افرادی فراتر از والدین و فرزندان‌شان بود. اغلب اوقات بستگان، دوستان و مستخدمین خانواده هم با آنها زندگی می‌کردند. پس وقتی در اعمال درباره خانه‌ها می‌خوانیم، باید وابستگی‌مانند فرزندان، مادربزرگ‌ها و پدربزرگ‌ها، عموها، دایی‌ها، عمه‌ها و خاله‌ها، و همچنین کارکنان و مستخدمین، و در بسیاری موارد حتی بردگان را هم در نظر داشته باشیم. تعداد کل ساکنان یک خانه ممکن بود به طور متوسط ۱۵ الی ۲۰ نفر باشد. در قسمت‌های

زیادی از اعمال نمونه‌هایی از شهادت رسولان به خانواده‌ها را می‌بینیم، مثلاً در باب ۱۰، پطرس با خانواده کرلیوس صحبت کرد؛ و در باب ۱۶، پولس به خانواده لیدیه و زندان‌بان فیلیپی اشاره کرد.

چهارم، در اعمال نمونه‌هایی از بشارت فردی به عنوان شکلی از شهادت نیز وجود دارد. مثلاً، در اعمال ۲۵، پولس اغریپاس پادشاه را شخصا مورد خطاب قرار داد و سخنانش را مخصوصاً بر اساس درک و تجربه اغریپاس بیان کرد.

به طور خلاصه، رسولان خودشان را محدود به شهادت دادن به روش‌ها یا در موقعیت‌های خاصی نکردند. با مرور کتاب اعمال، متوجه می‌شویم که آنها از هر فرصتی استفاده می‌کردند تا انجیل را به روش‌هایی که مناسب حال هر دسته از شنوندگان باشد، ارائه کنند. به این ترتیب رسولان سرمشقی به ما دادند و به ما آموختند تا بر عناصری از انجیل که بیش از همه واکنش شنوندگان مان را بر می‌انگیزند تاکید کنیم، و روش‌های خاصی برای پیوند انجیل با زندگی هر غیرایمانداری بیابیم.

کلیسا

پس از بررسی مطالب مربوط به روح‌القدس و رسولان، به سومین مطلب عمده در اعمال می‌پردازیم: کلیسایی که رسولان پایه‌گذاری کردند.

موضوع کلیسا را به دو روش بررسی خواهیم کرد. اول، نگاهی به ضرورت کلیسا خواهیم انداخت. دوم، به آماده‌سازی کلیسا از سوی رسولان برای ادامه کارشان خواهیم پرداخت. بیایید اول نگاهی به ضرورت وجود کلیسا بیندازیم.

ضرورت

مسیح رسولان را مامور کرد تا کلیسای او را بنا کنند. چرا؟ رسولان می‌دانستند که تعدادی انگشت‌شمار از افراد قادر نیستند پیغام مسیح را شخصا به تمام جهان برسانند؛ آنها نیاز به ارتشی از شاهدان داشتند که انجیل پادشاهی را در هر سرزمینی اعلام کنند.

به دو عاملی نگاه خواهیم کرد که ضرورت کلیسا برای انجام ماموریت رسولان را نشان می‌دهند. اول، محدودیت‌های فیزیکی رسولان را مورد توجه قرار می‌دهیم، این واقعیت که آنها از لحاظ فیزیکی نمی‌توانستند مسئولیتی که به ایشان داده شده بود، به انجام برسانند. دوم، محدودیت‌های موقتی آنها را بررسی می‌کنیم، یعنی این واقعیت که طول عمر آنها به اندازه هر انسان دیگری بود و نمی‌توانستند به نسل‌های آینده شهادت دهند. بیایید اول به محدودیت‌های فیزیکی رسولان بپردازیم.

محدودیت‌های فیزیکی

همانطور که قبلاً دیدیم، کار رسولان این بود که با اعلام انجیل، به مسیح شهادت دهند. اما آنها نمی‌توانستند شخصا «نامه‌های زنده» برای تمام جهان باشند. برای حل این مسئله، رسولان قسمت عمده مسئولیت شاهد موثق بودن را به کلیسا محول کردند. در حالیکه که مردم توسط بشارت رسولان به کلیسا افزوده می‌شدند، این ایمانداران نیز به نوبه خود تبدیل به «نامه‌های زنده» می‌شدند. آنها بر اساس انجیل زندگی می‌کردند و در نتیجه به خانواده‌ها و همسایگان‌شان درباره عیسی می‌گفتند. بعضی از ایشان حتی مبشرینی می‌شدند که به جاهای دیگر دنیا می‌رفتند. به این طریق، رسولان یک الگوی خودجایگزین‌گر برای بشارت قابل اعتماد در همه نسل‌ها به وجود آوردند که در آن کلیسا به خودی خود بیشترین کار را به انجام می‌رساند. مطمئناً کلیسا قادر نبود با همان اقتدار و معجزات تاییدکننده‌ای که در موعظه رسولان وجود داشت بشارت دهد. با این حال، روح‌القدس همچنان با رضایت از طریق شهادت معتبر کلیسا در زندگی و کلام، کار می‌کرد و نوایمانان زیادی از این طریق به کلیسا پیوستند. به طور مثال، به آنچه اعمال ۱۱: ۱۹-۲۱ درباره ایماندارانی می‌گوید که به واسطه آزار و شکنجه پراکنده شدند، گوش کنید:

آنانی که به سبب اذیتی که در مقدمه استیفان برپا شد متفرق شدند، تا فینیکیا و قبرس و آنطاکیه می‌گشتند و به هیچ‌کس به غیر از یهود و بس کلام را نگفتند. لیکن بعضی از ایشان که از اهل قبرس و قیروان بودند، چون به آنطاکیه رسیدند با یونانیان نیز تکلم کردند و به خداوند عیسی بشارت می‌دادند، و دست خداوند با ایشان می‌بود و جمعی کثیر ایمان آورده، به سوی خداوند بازگشت کردند. (اعمال ۱۱: ۱۹-۲۱)

پس از بررسی محدودیت‌های فیزیکی رسولان، بیایید به محدودیت‌های موقتی ایشان به دلیل فانی بودن‌شان بپردازیم.

محدودیت‌های موقتی

رسولان اعتقاد راسخی به بازگشت عیسی داشتند، ولی نمی‌دانستند او چه موقع بر می‌گردد. زمانی که هیروودیس پادشاه، یعقوب رسول را در اعمال ۱۲ کشت، آشکار شد که دست‌کم بعضی از رسولان تا بازگشت عیسی زنده نخواهند بود. پس، رسولان کلیسا را تربیت کردند تا نه تنها تحت نظارت ایشان بشارت دهند، بلکه کار بنای کلیسا را نیز بعد از مرگ ایشان ادامه دهند.

مثلاً به سخنان پولس به مشایخ افسسیان در اعمال ۲۰: ۲۵-۲۸ گوش کنید:

الحال این را می‌دانم که جمیع شما که در میان شما گشته و به ملکوت خدا موعظه کرده‌ام، دیگر روی مرا نخواهید دید. پس امروز از شما گواهی می‌طلبم که من از خون همه بری هستم، زیرا که از اعلام نمودن شما به تمامی اراده خدا کوتاهی نکردم. پس نگاه دارید خویشتن و تمامی آن گله را که روح‌القدس شما را بر آن اسقف مقرر فرمود تا کلیسای خدا را رعایت کنید که آن را به خون خود خریده است. (اعمال ۲۰: ۲۵-۲۸)

پولس می‌خواست مطمئن باشد که کلیسا به تکیه بر مسیح در انتشار انجیل به روش‌های صحیح ادامه خواهد داد و ایمانداران را به بلوغ خواهد رساند. پس، اطمینان خاطر یافت که رهبران کلیسا آماده ادامه خدمات‌شان بعد از مرگ او هستند. به خاطر محدودیت‌های فیزیکی و موقتی رسولان، کلیسا نقش مرکزی در راهبردهای کوتاه‌مدت و بلندمدت رسولان برای پیشبرد پادشاهی خدا داشت. پس از صحبت درباره ضرورت کلیسا برای شهادت موثق، به آماده‌سازی کلیسا توسط رسولان می‌پردازیم.

آماده‌سازی

رسولان به روش‌های زیادی کلیسا را برای ادامه خدمت گسترش پادشاهی خدا آماده کردند. اما به خاطر محدودیت وقت، فقط به سه مورد می‌پردازیم: اول، نگاهی به این واقعیت می‌اندازیم که رسولان کلیسا را هدایت کردند تا نسبت به تعلیم ایشان وفادار بماند، تعلیمی که شامل شهادت وفادارانۀ ایشان به عیسی می‌شد. دوم، به بررسی تمهیداتی می‌پردازیم که رسولان برای تعیین مقامات کلیسا مانند مشایخ و شماسان اندیشیدند. و سوم، خواهیم دید که چگونه رسولان کلیسا را آماده کردند تا در برابر دشواری‌های اجتناب‌ناپذیر تاب بیاورد. ابتدا به تعلیمی که رسولان به کلیسا سپردند، می‌پردازیم.

تعلیم

پولس رسول در افسسیان ۲ کلیسا را به ساختمانی تشبیه می‌کند که بر مسیح به عنوان سنگ‌زاویه‌اش و همچنین بر رسولان و انبیا به عنوان بنیاد اولیه‌اش، بنا شده است. به سخنان او در افسسیان ۲: ۱۹-۲۰ گوش کنید:

از این به بعد غریب و اجنبی نیستید بلکه هموطن مقدسین هستید و از اهل خانه خدا. و بر بنیاد رسولان و انبیا بنا شده‌اید که خود عیسای مسیح سنگ زاویه است. (افسسیان ۲: ۱۹-۲۰)

توجه کنید که در اینجا پولس فقط این موضوع را در ذهن نداشت که رسولان رهبران اولیه کلیسا هستند، بلکه تعلیم آنها بنیاد کلیسا، یعنی اساس اعتقادات کلیسا بود.

در افسسیان ۳: ۴-۶، پولس نقش بنیادی تعلیم خدا را اینطور شرح می‌دهد:

از مطالعه آن می‌توانید ادراک مرا در سرّ مسیح بفهمید. که آن در قرن‌های گذشته به بنی آدم آشکار نشده بود، به‌طوری که الحال بر رسولان مقدس و انبیای او به روح مکشوف گشته است، که امت‌ها در میراث و در بدن و در بهره‌ و عده او در مسیح به وساطت انجیل شریک هستند. (افسسیان ۳: ۴-۶)

به همین دلیل است که لوقا اینقدر در کتاب اعمال مراقب است تا واقعیت سرسپردگی کلیسا به تعلیم رسولان را برجسته کند. همانطور که او در اعمال ۲: ۴۲ ثبت کرده:

[ایمانداران] در تعلیم رسولان... مواظبت می‌نمودند. (اعمال ۲: ۴۲)

لوقا می‌خواست خوانندگانش بدانند به منظور وفاداری به مسیح، و به منظور برکت تلاش‌های مان برای گسترش پادشاهی خدا، کلیسا باید نه تنها بر مسیح به عنوان سنگ اصلی زاویه، بلکه بر بنیاد رسولان و انبیای کلیسای اولیه نیز بنا شود. رسولان با اقتدار و به طور قابل اعتمادی کار و تعلیم عیسی را به کلیسا منتقل کردند. پس مسیحیان در هر عصر باید به واسطه تعلیم رسولان پیغام را اعلام کنند، آن را نگاه دارند و طبق آن زندگی کنند. این موضوع حتی امروز هم برای کلیسای مسیح صادق است. واضح‌ترین دلیل حقیقت آن برای امروز ما این است که عهد جدید در درجه اول توسط رسولان نگاشته شد. و آن کتاب‌هایی هم که رسولان نوشتند، مانند کتاب اعمال، مورد تایید رسولان بود. ما به عنوان کلیسای امروزی مسیح، زندگی‌مان را بر نوشته‌های عهد جدید بنا می‌کنیم که مجموعه حقیقی تعلیم رسولان است.

پس از بررسی این موضوع که رسولان کلیسا را با هدایت آن به سوی وفاداری به تعلیم ایشان، آماده ساختند، آماده‌ایم تا ببینیم آنها چگونه کلیسا را آماده کردند تا با گسترش آن در مناطق و نسل‌های جدید، مقاماتی را برای هدایت و خدمت کلیسا تعیین نماید.

مقامات

همانطور که دیدیم، رسولان با محدودیت‌های فیزیکی و موقتی روبرو بودند که مانع می‌شد تا ماموریت‌شان را به تنهایی به انجام رسانند. بخشی از راه حل این مسئله منصوب کردن مقامات دیگری در کلیسا بود.

در اینجا باید بگوییم که سنت‌های مسیحی گوناگون، برداشت‌های مختلفی از طرز اداره و مقامات کلیسای اولیه دارند. بعضی از شاخه‌های کلیسا سه مقام یعنی اسقف، شیخ و شماس را به رسمیت می‌شناسند. بعضی فقط دو مقام شیخ و شماس را می‌پذیرند. و بعضی دیگر مقام‌هایی مانند رسول، میسیونر، مبشر و غیره را نیز در این میان جا می‌دهند.

مسئله اداره مناسب کلیسا خارج از بحث این درس است، اما می‌خواهیم به این نکته کلی اشاره کنیم که رسولان مقامات کلیسایی دیگری را منصوب می‌کردند تا مطمئن شوند کلیسا توانایی به انجام رساندن ماموریت خدا را خواهد داشت.

در واقع، رسولان خیلی زود شروع به انتصاب مقامات بیشتری کردند چون به سرعت متوجه شدند که خودشان به تنهایی حتی نمی‌توانند خدمات مربوط به کلیسای محلی اورشلیم را به انجام برسانند. این موضوع را به وضوح در اعمال ۶ می‌بینیم که رسولان مقام شماسی را به وجود آوردند تا اطمینان یابند کلیسا قادر به رسیدگی به نیازهای اعضایش خواهد بود. در این مورد، رسولان از کلیسا خواستند مردانی را برگزینند که مسئول پخش غذای روزانه باشند.

به روش برخورد رسولان با این موضوع در اعمال ۶: ۳-۶ گوش کنید:

[رسولان گفتند] «ای برادران، هفت نفر نیک‌نام و پر از روح‌القدس و حکمت را از میان خود انتخاب کنید تا ایشان را بر این مهم بگماریم. اما ما خود را به عبادت و خدمت کلام خواهیم سپرد.» پس تمام جماعت بدین سخن رضا دادند و استیفان مردی پر از ایمان و روح‌القدس و فیلیپس و پروخرس و نیکانور و تیمون و پرمیناس و نیقولوس جدید، از اهل آنطاکیه را انتخاب کرده، ایشان را در حضور رسولان بر پا داشتند و دعا کرده، دست بر ایشان گذاشتند. (اعمال ۶: ۳-۶)

رسولان همچنین مشایخی را منصوب کردند که اغلب شبانان خوانده می‌شدند، تا جماعات محلی مختلف کلیسایی را هدایت و شبانی کنند. مثلاً، در طول سفرهای بشارتی پولس رسول، او معمولاً نوایمانان را در کلیساها جمع و رهبرانی را منصوب می‌کرد تا مسئولیت کلیسا را پس از رفتن او به عهده بگیرند. مثالی از این موضوع را در اعمال ۱۴: ۲۳ می‌بینیم که لوقا اینطور روایت می‌کند:

در هر کلیسا به جهت ایشان کشیشان معین نمودند و دعا و روزه داشته، ایشان را به خداوندی که بدو ایمان آورده بودند، سپردند. (اعمال ۱۴: ۲۳)

در واقع، رسولان آنقدر مصمم به آماده‌سازی مشایخ برای کلیسا بودند که مشایخ را حتی در حین حضور خود، تشویق به رهبری در کنار خودشان می‌کردند. برجسته‌ترین مثال این مورد در اعمال مربوط می‌شود به شورای اورشلیم که برای رسیدگی به مسئلهٔ غیریهودیان تشکیل شد- یعنی این مسئله که چطور می‌توان غیریهودیان را در کلیسا جای داد. رسولان و مشایخ در کنار هم در این شورا شرکت داشتند. در اعمال ۱۵، که این واقعه به ثبت رسیده، دست‌کم پنج بار به رسولان و مشایخ در کنار هم به عنوان رهبران کلیسا اشاره شده است.

به شروع این باب در اعمال ۱۵: ۱-۲ گوش کنید:

تنی چند از یهودیه آمده، برادران را تعلیم می‌دادند که «اگر بر حسب آیین موسی مختون نشوید، ممکن نیست که نجات یابید.» چون پولس و برنابا را منازعه و مباحثهٔ بسیار با ایشان واقع شد، قرار بر این شد که پولس و برنابا و چند نفر دیگر از ایشان نزد رسولان و کشیشان در اورشلیم برای این مسئله بروند. (اعمال ۱۵: ۱-۲)

پولس و افراد دیگر فرستاده شدند تا با رسولان و مشایخ مشورت کنند. همین عبارات را در آیات ۴، ۶، ۲۲ و ۲۳ در این باب می‌توان پیدا کرد.

در سرتاسر کتاب اعمال، رسولان مقامات کلیسا را دعوت می‌کردند تا ماموریت پادشاهی مسیحایی را پیش ببرند. این موضوع را در نصایح پولس به مشایخ افسس در اعمال ۲۰ می‌بینیم. همچنین در نقش برجستهٔ مشایخی مانند یعقوب، که در اعمال ۱۵ و ۲۱ به نظر می‌رسد رهبر کلیسای اورشلیم بود، به این موضوع بر می‌خوریم. به آنچه پولس دربارهٔ تعیین مقامات کلیسا در تیطس ۱: ۵ می‌گوید، گوش کنید:

بدین جهت تو را در کریت واگذاشتم تا آنچه را که باقی مانده است اصلاح نمایی و چنانکه من به تو امر نمودم، کشیشان در هر شهر مقرر کنی. (تیطس ۱: ۵)

پولس به تیطس که شبان جوانی بود، توصیه می‌کند تا کار ناتمام او را به سامان برساند؛ لازم بود که تیطس خدمت رسولان را در گسترش انجیل پادشاهی خدا ادامه دهد.

پولس و سایر رسولان این مقامات را می‌گماشتند تا خدمت ایشان را به دست بگیرند. ارادهٔ خدا هرگز این نبود که رسولان شخصا همهٔ کارها را انجام دهند. او می‌خواست رسولان کلیسایش را پایه‌گذاری کنند. اما خواستهٔ دیگر او این بود که رسولان به کسانی که رهبری کلیسا را برعهده‌شان می‌گذاشتند، تعلیم لازم را بدهند، یعنی مقاماتی که کار بنا بر بنیاد رسولان را ادامه می‌دادند، پادشاهی خدا را در مناطق و زمان‌هایی که رسولان هرگز قادر نبودند به آنها برسند، منتشر می‌کردند.

تا اینجا دیدیم که رسولان کار و تعلیم عیسی را به کلیسا آموختند و مقامات دیگری را منصوب کردند تا خدمت مسیح را به انجام برسانند. در اینجا به بررسی نحوه آماده‌سازی کلیسا توسط رسولان برای مقابله با دشواری‌های غیرقابل اجتنابی می‌پردازیم، که با پیش رفتن کلیسا به ناچار با آنها روبرو می‌شدند.

دشواری‌ها

لوقا شرح می‌دهد که کار رسولان مملو از دشواری، خطر و آزار دیدن بود. آنها به طور متناوب بازداشت می‌شدند و مورد ضرب و شتم قرار می‌گرفتند. حتی یعقوب رسول به دست هیروودیس پادشاه اعدام شد. رسولان به خوبی می‌دانستند آنچه به سر آنها می‌آید، به سر بقیه مسیحیان نیز خواهد آمد. در یک ماجرای بسیار خاص، پولس به دست بی‌ایمانان شهر لستره سنگسار شد و به گمان اینکه مرده است، بیرون از شهر رها شد. روز بعد، او به شهر همسایه یعنی دربه گریخت. اما چیزی نگذشت که به لستره و شهرهای دیگر برگشت تا ایمانداران را تقویت کند. در زمینه همین سوءقصد به پولس بود که لوقا در اعمال ۱۴: ۲۱-۲۲ نوشت:

در آن شهر بشارت داده، بسیاری را شاگرد ساختند. پس به لستره و ایقونیه و انطاکیه مراجعت کردند. و دل‌های شاگردان را تقویت داده، پند می‌دادند که در ایمان ثابت بمانند و اینکه با مصیبت‌های بسیار می‌باید داخل ملکوت خدا گردیم. (اعمال ۱۴: ۲۱-۲۲)

رسولان می‌خواستند کلیسا بدانند که با سختی و آزار مواجه خواهد شد. حتی بعضی به خاطر ایمان‌شان کشته خواهند شد. اما هدف پادشاهی ارزشش را داشت. بنابراین، کلیسا باید با پایداری به مسیح وفادار می‌ماند. می‌توان روش آماده‌سازی کلیسا توسط رسولان برای مواجهه با دشواری را در اشاره معروف پولس به مشایخ کلیسای افسس نیز دید. در اعمال ۲۰، پولس به آنها گفت که احتمالاً دیگر آنها را نخواهد دید. او گفت که به اورشلیم می‌رود، انتظار دارد در آنجا دستگیر و حتی کشته شود. پولس با طرح این دیدگاه شوم از زندگی خود، به کلیسای افسس در مورد دشواری‌های پیش روی‌شان هشدار داد و آنها را نصیحت کرد. در اعمال ۲۰: ۲۸-۳۱، او به مشایخ افسس اینطور می‌گوید:

نگاه دارید خویشتن و تمامی آن گله را که روح‌القدس شما را بر آن اسقف مقرر فرمود تا کلیسای خدا را رعایت کنید که آن را به خون خود خریده است. زیرا من می‌دانم که بعد از رحلت من، گرگان درنده به میان شما درخواهند آمد که بر گله ترحم نخواهند نمود، و از میان خود شما مردمانی خواهند برخاست که سخنان کج خواهند گفت تا شاگردان

را در عقب خود بکشند. لهذا بیدار باشید و به یاد آورید که مدت سه سال شبانه روز از تنبیه نمودن هر یکی از شما با اشک‌ها باز نایستادم. (اعمال ۲۰: ۲۸-۳۱)

رسولان دیگر نیز در نامه‌هایی که به کلیساها می‌نوشتند درباره موضوعات مشابهی صحبت کرده‌اند. پطرس، یوحنا و پولس هر کدام کلیساها را پند می‌دادند تا مراقب دشمنان ایمان باشند، بر کلام خدا و تعلیم ایشان تکیه کنند، و به مسیح وفادار بمانند.

در همه این گفته‌ها، خواسته رسولان این نبود که کلیساها را دلسرد کنند. بلکه نیت ایشان آماده کردن کلیساها برای اعتماد به مسیح در برابر دشواری‌ها، توکل به عطاها و فیض روح‌القدس، و ادامه ماموریت الهی بود. رسولان با بنای کلیسا بر شهادت و تعلیم خود، با انتصاب مقامات در کلیسا، با آماده‌سازی کلیسا برای مقابله با دشواری‌ها، و با بسیاری روش‌های دیگر، این موضوع را تضمین کردند که کلیسا در هر مکان و هر عصری قادر خواهد بود تا ماموریت گسترش پادشاهی خدا را ادامه دهد.

نتیجه‌گیری

در این درس به سه موضوع اصلی پرداختیم که در تار و پود کتاب اعمال به چشم می‌خورد. نگاهی به عملکردها و عطایای روح‌القدس انداختیم. به بحث درباره اهمیت اقتدار منحصر به فرد رسولان از سوی مسیح پرداختیم. همچنین دیدیم چگونه رسولان وظیفه خود را با استقرار کلیسا به انجام رساندند.

کتاب اعمال یک اثر چشمگیر تاریخی و الاهیاتی است. لوقا ضمن اینکه خطاب به تئوفیلوس و کلیسای اولیه می‌نوشت، اهمیت حیاتی انتشار انجیل پادشاهی خدا از طریق شهادت ایشان به ملل کره زمین در قدرت روح‌القدس را به طور چشمگیری نشان داد. ما نیز که امروز این درس‌ها را در زندگی خود پیاده می‌کنیم، باید خود را وقف پادشاهی خدا کنیم، و به روزی چشم بدوزیم که مسیح بر می‌گردد تا پادشاهی ابدی‌اش را به کمال برساند.

کتاب اعمال رسولان

راهنمای مطالعه

درس
سوم

مضامین اصلی

THIRD MILLENNIUM

MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

فهرست مطالب

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

آمادگی

(۱) مقدمه (۰:۲۵)

(۲) روح القدس (۲:۱۰)

قبل از پنطیکاست (۳:۳۷)

زمان بندی (۴:۴۷)

هدف (۱۰:۱۳)

روز پنطیکاست (۱۳:۴۰)

اهمیت (۱۴:۳۳)

زبان ها (۱۸:۵۰)

نتایج (۲۶:۲۶)

بعد از پنطیکاست (۳۱:۰۰)

سامره (۳۱:۱۷)

قیصریه (۳۵:۰۸)

افسس (۳۷:۱۲)

(۳) رسولان (۴۰:۵۱)

بی نظیر (۴۰:۵۱)

الزامات (۴۳:۰۶)

دوران بنیادین (۴۶:۴۹)

اعتبار (۴۹:۲۱)

عملکرد (۴۹:۳۲)

برکت (۵۳:۴۸)

معجزات (۵۵:۲۱)

مکاشفه (۵۷:۵۵)

گوناگونی (۵۹:۳۹)

راهبردها (۵۹:۵۵)

موقعیت (۱:۰۶:۳۴)

(۴) کلیسا (۱:۱۰:۰۵)

ضرورت (۱:۱۰:۱۹)

محدودیت های فیزیکی (۱:۱۰:۵۸)

محدودیت های موقتی (۱:۱۳:۲۰)

آماده سازی (۱:۱۵:۰۵)

تعلیم (۱۷:۱۵)

مقامات (۴۴:۱۸)

دشواری‌ها (۱۴:۲۵)

(۵) نتیجه‌گیری (۲۹:۱)

سوالات مرور

سوالات کاربردی

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

این راهنمای مطالعه برای استفاده در کنار درس تصویری مربوط به آن طراحی شده است. اگر به نسخه تصویری درس دسترسی ندارید، می‌توانید راهنمای مطالعه را با نسخه صوتی و یا متن درس استفاده کنید. به علاوه، درس و راهنمای مطالعه برای استفاده در یک محیط آموزشی در نظر گرفته شده است، اما در صورت لزوم می‌تواند برای مطالعه شخصی نیز مورد استفاده قرار بگیرد.

قبل از تماشای درس

- **آمادگی:** همه مطالب پیشنهادی را بخوانید.

برای تماشا برنامه‌ریزی کنید: در قسمت یادداشت‌های راهنمای مطالعه، درس به قسمت‌هایی که با تصویر مرتبط هستند تقسیم شده است. از زمان‌هایی که داخل پرانتز در کنار هر قسمت اصلی آمده استفاده کنید تا معلوم شود آغاز و پایان قسمتی که باید تماشا کنید کجاست. درس‌های هزاره سوم مجموعه‌ای است با انبوهی از اطلاعات؛ بنابراین شاید بخواهید مابین بخش‌ها استراحت کنید. وقت استراحت باید در قسمت‌های اصلی برنامه ریزی شوند.

• در حین تماشای درس

- **یادداشت بردارید:** از بخش یادداشت‌ها برای دنبال کردن درس و نوشتن نکات اضافی استفاده کنید. بیشتر مطالب اصلی در این یادداشت‌ها خلاصه شده‌اند اما می‌توانید مطالب تکمیلی خود را در این قسمت به آن اضافه کنید. بهتر است جزئیات تکمیلی را برای به خاطر سپاری، تشریح و دفاع از موضوع اصلی یادداشت کنید.
- **تصویر را متوقف و بخش‌هایی را بازپخش کنید:** شاید متوقف کردن تصویر یا پخش دوباره آن در بعضی مقاطع برای نوشتن یادداشت‌های اضافی، مرور مفاهیم دشوار و یا بحث روی نکات مورد علاقه مفید باشد.

• بعد از مشاهده درس

- **سوالاتی برای مرور:** به این سوالات در جاهای خالی جواب دهید. بهتر است به جای اینکه به صورت گروهی به آنها پاسخ دهید، به صورت انفرادی انجام دهید.

- **سوالات کاربردی:** سوالات کاربردی برای تکالیف یا موضوع بحث گروهی مناسب هستند. تکالیف نوشتنی بهتر است برای هر سوال و جواب از یک صفحه بیشتر نشود.

راهنمای مطالعه

پدر ما ابراهیم: درس ۱

ساختار و محتوا

آماده‌سازی

- کتاب اعمال رسولان را بخوانید.

مقدمه (۲۵: ۰)

لوقا در روایتش به سه موضوع اصلی در مورد انتشار توقف‌ناپذیر انجیل پادشاهی خدا اشاره می‌کند.

روح القدس (۲: ۱۰)

- به کلیسا قدرت می‌بخشد تا زندگی دگرگون‌شده‌ای را دنبال کند و به جهان بشارت دهد.
- آیات و عجایب بسیاری برای تایید خدمات رسولان و سایر رهبران کلیسای اولیه انجام داد.
- پشتگرمی بزرگی به مسیحیانی که با آزار و مخالفت روبرو بودند، بخشید.

قبل از پنطیکاست (۳۷: ۳)

عیسی چهل روز بین قیامش از مردگان و صعودش به آسمان، مشغول تعلیم به شاگردان خود بود.

زمان‌بندی (۴۷: ۴)

وقتی عیسی تعمید قریب‌الوقوع آنها به روح‌القدس را اعلام کرد، رسولان پرسیدند آیا او در نظر دارد دوباره پادشاهی را اسرائیل برقرار کند؟

انبیای عهد عتیق پیشگویی کردند:

- به خاطر ازدیاد گناهان اسرائیل و یهودا، خدا آنها را:
  - از سرزمین موعود به اسارت خواهد فرستاد
  - تحت استبداد حاکمان خارجی قرار خواهد داد

- خدا ماشیح را خواهد فرستاد تا قوم خود را احیا کند:
  - با بخشش گناهان آنها
  - با برگرداندن آنها به سرزمین وعده
  - با حکمرانی کردن بر آنها

- ماشیح پادشاه اسرائیل و یهودا می‌شد و سرزمین موعود را تبدیل به مرکز پادشاهی خدا بر زمین می‌کرد.

- قوم خدا از زندگی جاودان و مبارکی بهره‌مند می‌شدند.

رسولان امیدوار بودند که عیسی پیشگویی‌های عهد عتیق را پیش از صعود به آسمان به انجام برساند.

خدا پیشگویی‌های عهد عتیق را به دو طریق محقق می‌کرد:

- انتشار انجیل در سرتاسر جهان
- بازگشت پر جلال مسیح

وقتی داوری تمام می‌شد، خدا روح خود را به طور بی‌سابقه‌ای نازل می‌کرد.

انبیای عهد عتیق اعلام کردند:

- قبل از آمدن ماشیح، اسرائیل در این عصر گناه، فساد و مرگ زندگی می‌کند.

- وقتی ماشیح می‌آید، عصر جدیدی را به ارمنان می‌آورد.

عیسی توضیح داد که دوره انتقال به پادشاهی پر جلال خدا، مرحله به مرحله خواهد آمد.

- پایه‌گذاری – حین خدمت زمینی عیسی

- تداوم – حین حکمرانی مسیح در آسمان

- کمال – هنگام بازگشت مسیح در آینده

هدف (۱۳: ۱۰)

روح القدس نازل می‌شد تا به رسولان قدرت ببخشد که شاهدان خداترس و امین مسیح شوند.

- قدرت – همبستگی روح با قدرت، در عهد عتیق معمول بود (برای مثال ”روح خدا“).

- شاهدان – روح خدا به قوم خود قدرت می‌بخشید تا با شهامت و به‌طور موثر از جانب خدا صحبت کنند.

روح در رسولان به همان شکلی عمل می‌کرد که در سایرین در عهد عتیق عمل کرده بود.

روز پنطیکاست (۴۰: ۱۳)

اهمیت (۳۳: ۱۴)

- پنطیکاست جشنی بود که ارتباط نزدیکی به پسخ داشت.
- حدود ۵۰ روز بعد از پسخ، در زمان برداشت نوبر محصول برگزار می‌شد.
- اعطای شریعت خدا به موسی را یادآوری می‌کرد.

نزول روح در روز پنطیکاست برای کلیسای اولیه اهمیت داشت:

- آنها را به یاد امیدی می‌انداخت که ارمیای نبی اعلام کرده بود.
- قربانی عیسی بر صلیب در طول عید پسخ انجام گرفت.
- آمدن روح، نوبر محصول نجات ابدی بود.

- نشان می‌داد که کلیسا نوشته شدن شریعت خدا را بر قلبش دریافت کرده است.

زبان‌ها (۵۰: ۱۸)

سردرگمی زیادی در کلیسا بر سر عطای زبان‌ها وجود دارد.

بعضی استدلال می‌کنند که زبان‌ها معجزه شنیدن بود تا صحبت کردن.

بیشتر از همه، معجزه صحبت کردن به یکی از زبان‌های بشری بود که گوینده هرگز نیاموخته بود.

- لوقا نوشت که روح‌القدس به گویندگان توانایی داد.
- لغت یونانی برای زبان‌ها معمولاً به زبان‌های معمول بشری اشاره دارد.

توضیح پطرس در مورد زبان‌ها:

- اشاره به یوئیل ۲: ۲۸-۳۲
- معتقد بود که وقایع آن روز پنطیکاست مربوط به زمان‌های آخر است.

- نشان داد که آمدن روح باید قبل از روز عظیم و پر جلال خداوند اتفاق بیفتد.

بسیاری از مسیحیان اهمیت والای نزول روح را نادیده می‌گیرند.

برای مسیحیان عمومیت دارد که انتظار داشته باشند همه مسیحیان روحانی واقعی ظهور قابل مشاهده روح از طریق زبان‌ها را تجربه کنند.

اعمال عظیم و مهیب خدا برای تاسیس پادشاهی او به ظهور آمد.

- مسیح برای گناهان ما مرد.
- مسیح از مردگان برخاست.
- مسیح به دست راست خدای پدر صعود کرد.
- هر بار که شخصی به مسیح ایمان می‌آورد، در زندگی خود از مواهب این وقایع برخوردار می‌شود.

پنطیکاست یکی از آن وقایع یک بار برای همیشه بوده که از طریق آن خدا زمان آخر را آغاز کرد.

نتایج (۲۶: ۲۶)

روح القدس به رسولان قدرت بخشید و از این قدرت برای برکت دادن انتشار انجیل پادشاهی استفاده کرد.

پطرس قبل از پنطیکاست:

- روی کوه تبدیل هیئت مورد مواخذه قرار گرفت.
- سه بار مسیح را انکار کرد.
- تحصیلات عالی نداشت.
- از آن نوع افرادی نبود که بشود از او انتظار سخنرانی مستدل و قانع کننده ای داشت.

پطرس در پنطیکاست:

- پیغام انجیل را با موفقیت در روز پنطیکاست موعظه کرد.
- صحبت کسانی که مسیحیان را متهم به مستی می کردند، تکذیب کرد.
- نقل قول، تفسیر و کابردی قانع کننده از عهد عتیق ارائه کرد.
- قدرت یافت تا معجزاتی کند که شهادتی بر انجیل باشد.

خدا شهادت رسولان را برکت داد.

- سه هزار نفر در روز پنتیکاست ایمان آوردند.
- رشد درونی نتیجه قدرتی بود که روح بخشید.

بعد از پنتیکاست (۳۱ : ۰۰)

سامره (۳۱ : ۱۷)

ایمانداران روح را بعد از ایمان آوردن شان دریافت کردند.

این در اولین باری که تعداد بسیار زیادی از سامریان ایمان آوردند، برجسته شد.

وقتی انجیل به سامره رسید، مرحله‌ای جدید در تحقق ماموریتی بود که عیسی به شاگردان خود سپرد.

قیصریه (۳۵ : ۰۸)

اولین باری که تعداد قابل توجهی از غیریهودیان ایمان آوردند.

نظیر پنطیکاست: کسانی که به انجیل ایمان آوردند شروع به صحبت به زبان‌ها کردند.

برای کلیسای اولیه شگفت‌آور بود که غیریهودیان بدون اینکه ابتدا یهودی شوند به مسیح ایمان آوردند.

افسس (۳۷ : ۱۲)

نظیر پنطیکاست: کسانی که ایمان آوردند به زبان‌ها صحبت و نبوت کردند.

دریافت‌کنندگان یهودیان توبه‌کاری بودند که شهادت یحیای تعمیددهنده را قبل از اینکه یحیی از طریق مکاشفه دریابد که عیسی همان ماشیح موعود است، پذیرفته بودند.

- به مشکل رابطه میان یحیای تعمیددهنده و عیسی خاتمه داد.

- نشان می‌داد که کار عیسی در اعطای روح به مرحله جدیدی رسید.

رسولان (۵۱ : ۴۰)

مسیح قبل از صعودش به آسمان، رسولان را برای ادامه خدمتش منصوب کرد، تا پادشاهی او را از اورشلیم تا اقصا نقاط زمین به وسیله انجیل گسترش دهند.

روح‌القدس به رسولان بخشیده شد تا آنها شاهدان او در سراسر دنیا بشوند.

منحصربه‌فرد (۵۱: ۴۰)

الزامات (۴۳: ۰۶)

الزامات برای احراز مقام آنها اجازه نمی‌دهد که هیچ‌کس دیگر رسول خوانده شود.

الزامات مشخص:

- تعلیم گرفتن مستقیم از عیسی
- دیدن عیسی پس از برخاستن از مرگ
- انتصاب به وسیله خود خداوند

پولس بعد از صعود عیسی برگزیده شد تا یک رسول باشد.

دوران بنیادین (۴۹: ۴۶)

رسولان منصوب شدند تا کلیسای عیسی مسیح را پایه‌گذاری کنند.

رسولان به عنوان بنیاد کلیسا خدمت کردند:

- انجیل را از اورشلیم به اقصای جهان بردند.
- اولین مسیحیان ایمان آورده از یهودیان، سامریان و غیریهودیان را گرد آوردند.
- اولین کلیساها و الگویی که کلیسا باید از آن پیروی کند را پایه‌گذاری کردند.
- این کار بی‌نظیر هرگز بار دیگر نیازی به تکمیل شدن ندارد.

اعتبار (۲۱ : ۴۹)

عملکرد (۳۲ : ۴۹)

کلمه رسول (آپاستولوس) در زبان یونانی به معنی «فرستاده» است.

- قاصد
- نماینده
- سفیر

عیسی به مبشران به عنوان قائم‌مقام خود ماموریت داد.

عیسی به مبشران خود قدرت بخشید.

رسولان نیز سفیران معتبری بودند که به دو شکل مهم از دیگر شاگردان جدا می‌شدند:

- به مقامی دائمی در کلیسا منصوب شده بودند.
- اجازه داشتند در همه موارد مربوط به پایه‌گذاری و اداره کلیسای مسیح صحبت کنند.

برکت (۴۸: ۵۳)

تقریباً هر بار که رسولان موعظه می‌کردند خدا به آنان نوایمانانی می‌داد.

رشد ظاهری و کمی کلیسا مدرکی از تایید و قدرت خدا بود.

معجزات (۲۱: ۵۵)

یکی از عملکردهای اصلی معجزات این است که ثابت کند فرستادگان خدا حقیقت را می‌گویند و خدا این قدرت را به ایشان بخشیده است.

معجزات رسولان در کتاب اعمال ثابت می‌کرد که شهادت آنها دربارهٔ مسیح حقیقت دارد.

مکاشفه (۵۵: ۵۷)

روح‌القدس شاگردان را هدایت کرد تا:

- به حقیقت انجیل تجسم بخشند.
- تصمیماتی کلی برای کلیسا بگیرند.
- عناصر ساختاری‌ای را شکل دهند که به کلیسا اجازه می‌داد به سمت بلوغ پیش برود.

عملکرد رسمی رسولان، برکت در خدمت، تایید معجزات، و مکاشفه، همگی مدارکی قانع‌کننده از اقتدار غیرقابل انکار آنها بود.

گوناگونی (۳۹: ۵۹)

راهبردها (۵۵: ۵۹)

- تاریخ
- کلام خدا
- طبیعت
- تجربیات شخصی
- آیات و عجایب
- وفاداری به مسیح

موقعیت (۳۴: ۰۶ : ۱)

- **نطق عمومی** – موعظه، نطق دفاعی، انواع دیگر سخنرانی
- **گفتگو** – از مردم دعوت می‌شد تا استدلال‌های مخالف خود را بیان کنند و رسولان از انجیل دفاع می‌کردند.
- **خانواده‌ها** – اغلب بستگان، دوستان و مستخدمین خانواده را شامل می‌شد.
- **بشارت فردی** – سخنان‌شان را بر اساس درک و تجربه مخاطب بیان می‌کردند.

تجربه رسولان به ما می‌آموزد:

- بر عناصری از انجیل که بیش از همه واکنش شنوندگان مان را بر می‌انگیزند تاکید کنیم.
- روش‌های خاصی برای پیوند انجیل با زندگی هر غیرایمانداری بیابیم.

کلیسا (۵: ۱۰: ۱)

ضرورت (۱۹: ۱۰: ۱)

تعدادی انگشت‌شمار از افراد قادر نبودند پیغام مسیح را شخصا به تمام جهان برسانند.

محدودیت‌های فیزیکی (۵۸: ۱۰: ۱)

- رسولان نمی‌توانستند «نامه‌های زنده» برای تمام جهان باشند.
- رسولان قسمت عمدهٔ مسئولیت شاهد موثق بودن را به کلیسا محول کردند.
- رسولان یک الگوی خودجایگزین‌گر برای بشارت قابل اعتماد در همهٔ نسل‌ها به وجود آوردند.

محدودیت‌های موقتی (۲۰: ۱۳: ۱)

- دست‌کم بعضی از رسولان تا بازگشت عیسی زنده نمی‌ماندند.
- رسولان کلیسا را تربیت کردند تا بشارت دهند و کار بنای کلیسا را نیز بعد از مرگ ایشان ادامه دهند.

به خاطر محدودیت‌های فیزیکی و موقتی رسولان، کلیسا نقش مرکزی در راهبردهای کوتاه‌مدت و بلندمدت رسولان برای پیشبرد پادشاهی خدا داشت.

آماده‌سازی (۱:۱۵:۰۵)

تعلیم (۱:۱۵:۱۷)

رسولان رهبران اولیه کلیسا بودند، تعلیم آنها اساس اعتقادات کلیسا بود.

کلیسا باید نه تنها بر مسیح به عنوان سنگ اصلی زاویه، بلکه بر بنیاد رسولان و انبیای کلیسای اولیه نیز بنا شود.

مقامات (۱:۱۸:۴۴)

سنت‌های مسیحی گوناگون، برداشت‌های مختلفی از طرز اداره و مقامات کلیسای اولیه دارند.

رسولان مقامات کلیسایی دیگری را منصوب می‌کردند تا مطمئن شوند کلیسا توانایی به انجام رساندن ماموریت خدا را خواهد داشت.

- شماسان

- مشایخ

رسولان مشایخ را حتی در حین حضور خود، تشویق به رهبری در کنار خودشان می‌کردند.

رسولان مقامات کلیسا را دعوت کردند تا ماموریت پادشاهی مسیحایی را پیش ببرند.

دشواری‌ها (۱۴: ۲۵: ۱)

کار رسولان مملو از دشواری، خطر و آزار دیدن بود.

می‌توان روش آماده‌سازی کلیسا توسط رسولان برای مواجهه با دشواری را در اشاره معروف پولس به مشایخ کلیسای افسس دید.

نیت رسولان این بود که:

- کلیساها را دلسرد نکنند.
- بلکه آماده کردن کلیسا برای اعتماد به مسیح در برابر دشواری‌ها.

نتیجه‌گیری (۲۵: ۲۹: ۱)

سوالاتی برای مرور

۱. خلاصه‌ای از تعلیم عیسی در مورد روح‌القدس پیش از پنطیکاست را با توجه به هدف و زمان‌بندی آمدن روح القدس بنویسید.

۲. خدمت روح‌القدس در پنطیکاست را با توجه به اهمیت آن، عطای زبان‌ها و نتایج این وقایع توضیح دهید.

۳. خلاصه‌ای از خدمت روح‌القدس بعد از پنطیکاست در حالی که او به توانایی بخشیدن به خدمت انجیل در کتاب اعمال ادامه می‌داد، بنویسید. در مورد جغرافیا و قومیت نیز صحبت کنید.

۴. چرا و چطور رسولان بی‌نظیر بودند؟

۵. در مورد اقتدار رسولان با توجه به عملکرد آنها، برکت خداوند بر خدمت‌شان، معجزاتی که انجام دادند، و مکاشفه‌ای که دریافت کردند و ارائه دادند، بنویسید.

۶. در مورد گوناگونی راهبردها و موقعیت‌هایی که رسولان و پیروان آنها مسیح را به جهان شهادت دادند، بنویسید.
۷. چرا کلیسا ضرورت دارد؟

۸. با توجه به تعلیم، مقامات، و دشواری توضیح بدهید که چطور رسولان کلیسا را برای ادامهٔ ماموریت انتشار پادشاهی خدا آماده کردند.

سوالات کاربردی

۱. چطور روح القدس امروز به مردم قدرت می‌بخشد تا زندگی‌ای دگرگون شده داشته باشند و به دنیا بشارت دهند؟ شما قدرت بخشیدن روح القدس را به چه اشکالی تجربه کرده‌اید؟
۲. عطای زبان‌ها چیست؟ چرا خدا این عطا را بخشید؟
۳. چرا ما باید برای یک زندگی خداشناسانه و شهادت موثر به پیغام انجیل، بر قدرت روح تکیه کنیم؟
۴. به چه شکلی رسولان هنوز به عنوان اساس کلیسا خدمت می‌کنند؟ چرا هرگز دوباره یک رسول مقتدر وجود نخواهد داشت؟ چرا این مهم است؟
۵. چرا قضاوت معتبر رسولان امروز نیز برای کلیسا الزام‌آور است؟ چند مثال از قضاوت‌هایی که رسولان انجام دادند بزنید، و توضیح بدهید که چطور آنها کلیسای امروزی و فرد مسیحی را ملزم می‌کنند.
۶. شما شخصا از چه راهبردهایی برای شهادت انجیل می‌توانید استفاده کنید؟ چطور می‌توانید شهادت‌تان بر انجیل را بهبود بخشید؟
۷. کلیسای شما چطور ماموریت گسترش پادشاهی خدا را انجام می‌دهد؟ کلیسای شما چطور می‌تواند تلاش‌های خود را بهبود بخشد؟ شما به چه اشکالی می‌توانید شخصا کلیسای‌تان را در گسترش پادشاهی خدا کمک کنید؟
۸. مهم‌ترین نکته‌ای که از این درس آموختید، چیست؟